

Čo a prečo je Advent???

Adventné obdobie

Advent - príchod Krista, ktorý túžobne očakávame. V prvom rade sa pripravujeme na slávenie Vianoc, tajomstvo vtelenia. Chválime Boha, ktorý tak miloval svet, že nám poslal svojho Syna. Vianočné sviatky a príprava na ne majú svoj hlbší zmysel v príprave našich sŕdc na Božiu milosť vo sviatostiach. Druhý príchod Krista sa teda deje v našich srdciach najmä prijímaním svätého prijímania. Advent nám pripomína, že Kristus prišiel, ale aj že príde. A život veriacich je neustálym a bdelym očakávaním toho príchodu. Nejde iba o to, aby sme pripomenuli historickú udalosť, ktorá sa stala pred 2000 rokmi v malej judejskej dedinke. oveľa potrebnéjšie je pochopiť, že celý náš život musí byť adventom, bdelym očakávaním nového konečného príchodu Krista.

Prvou adventnou nedeľou sa pre kresťanov začína obdobie adventu, prípravy na slávenie narodenie Ježiša. Slovo advent pochádza z latinského *adventus* a znamená príchod. Symbolom adventného obdobia, ktoré trvá štyri týždne, je adventný veniec so štyrmi sviecami - tie sa postupne zapalujú počas štyroch adventných nedeľ. Prvú zo štyroch adventných sviečok na tradičnom adventnom venci treba zapáliť v nedeľu 2. decembra. Postupne do Vianoc sa zapaluje jedna sviečka za druhou. Najčastejšie sú sviečky tmavomodré alebo fialové symbolizujúce liturgické farby adventných nedeľ.

Cirkevný rok sa v Katolíckej cirkvi končí sviatkom Krista Kráľa a adventom sa začína nový cirkevný rok.

Štvortýždňové obdobie adventu je pre veriacich najmä časom duchovnej prípravy a pokánia pred slávením Vianoc, radostnej spomienky na Narodenie Pána. V tomto období sa veriaci v katolíckych, evanjelických a ďalších kresťanských chrámoch schádzajú k modlitbám a zamysleniam, konajú sa v nich aj mnohé adventné koncerty. Chrátové rúcho v advente je fialové.

Prvá adventná nedeľa je súčasne v katolíckej cirkvi začiatkom nového liturgického roka. V katolíckej cirkvi je prvá adventná nedeľa už tradične aj dňom celocirkevnej zbierky na charitu.

Adventná predvianočná príprava sa spomína v Ríme už za pápeža Leva I. Veľkého (440-461). Iný záznam o advente pochádza z Francúzska, kde koncil v meste Macon v r. 582 nariadil, aby sa príprava na slávenie vianočných sviatkov začala od prvej nedele po sviatku sv. Martina. Adventné obdobie v tejto forme zahrnovalo šesť nedeľ a malo pôstno – kajúcny charakter. Pápež Gregor I. Veľký (590-604) skrátil adventné obdobie na štyri nedele (symbolizujúce 4 000 rokov čakania na Mesiáša od vyhnania prvých rodičov z raja) a je pôvodcom adventných kázní v Bazilike Santa Maria Maggiore. Svoju definitívnu formu nadobudol advent v 8. – 9. storočí.

V r. 1362 pápež Urban V. (1362-1370), ktorý aj po svojom zvolení za pápeža žil ako benediktínsky mních, zaviedol pôstne pravidlá pre adventné obdobie.

Obsah adventnej doby výstižne vyjadrujú staré adventné piesne – roráty – zostavené podľa biblických textov, prevažne prorockých. Roráty sa začínali pred svitaním a pripomínali, že pred narodením Krista ľudstvo „kráčalo v tmách“ (Iz 9,2). Názov roráty pochádza z najznámejšej latinskej adventnej piesne pochádzajúcej zo 16. storočia z Francúzska: „Rorate coeli de super ...“ („Rosu dajte nebesia zhora ...“).

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Význam adventu

Adventná doba nie je našťastie len časom nákupnej horúčky. Má predovšetkým svoj duchovný obsah. Vyzýva nás k stretnutiu s Kristom v našom každodennom živote a pripravuje nás na jeho slávny druhý príchod.

História adventného venca

Veniec je od nepamäti symbolom víťazstva a kráľovskej dôstojnosti. Aj Biblia hovorí o venci ako o prejave úcty, radosti a víťazstva. Adventný veniec vzdáva hold tomu, ktorý je očakávaný, a ktorý zároveň prichádza ako víťaz, ako kráľ a osloboditeľ. Rozlievajúce sa svetlo z horiacich sviec vyjadruje prichádzajúceho Krista, ktorý rozptyľuje temnotu a strach, pretože on je „Svetlo sveta“ (Jn, 8,12).

Začiatkom 19. storočia, v roku 1808 sa narodil v Hamburgu Johann Henrich Wichern. Bol najstarším synom a mal ešte 7 súrodencov. Neskôr sa stal vychovávateľom a študoval teológiu, aby sa mohol stať evanjelickým pastorom. Johann H. Wichern potom pôsobil ako učiteľ v hamburskej nedeľnej škole. V túžbe postarať sa chudobných ľudí, sa rozhodol zriadiť predovšetkým pre chudobné a opustené deti útulok. Neskôr sa mu vďaka milodarom a tvrdej práci podarilo jeho plán zrealizovať. Dom nazval Drsný dom, v ktorom opustené deti v jeho opatere boli nielen ubytované, ale sa aj priučali remeslu. Na základe neustálych otázok týchto detí, koľko dní ešte zostáva do Vianoc, sa rozhodol vyrobiť drevený veniec s 24 sviečkami - 19 tenšími, ktoré predstavovali všedné dni a 4 hrubšími sviečkami, symbolizujúcimi štyri adventné nedele.

Zdroj: Vnuk, František: Príručný slovník kresťanstva. Smaragd, Bratislava. 2003 Archív TK KBS

Sv. Rodiny

Vaša každodenná práca pre formáciu k viere nových generácií ako aj príprava na manželstvo a vedenie rodín sú základnými cestami k opätovnej obrode Cirkvi a k oživeniu sociálneho kontextu krajiny. Pokračujte v tejto vašej vzácnej pastoračnej úlohe!

Každému je zrejmé, že kresťanská rodina je špeciálnym znamením Kristovej prítomnosti a lásky a že je povolaná obzvlášť a nenahraditeľne napomáhať evanjelizácii. Blahoslavený Ján Pavol II., ktorý trikrát navštívil túto vznešenú krajinu, tvrdieval, že „kresťanská rodina je pozvaná zodpovedne a živo sa zúčastňovať na poslaní Cirkvi vlastným spôsobom, kladúc seba samu do služby Cirkvi a spoločnosti svojim bytím a konaním, ako intímneho spoločenstva života a lásky“ (Familiaris consortio, 50). Kresťanská rodina bola vždy prvou cestou odovzdávania viery a aj dnes si uchováva veľké možnosti pre evanjelizáciu v mnohorakých oblastiach.

Milí rodičia, vždy sa usilujte učiť vaše deti modliť sa a modlite sa s nimi, vedzte ich k sviatostiam, najmä k Eucharistii – tento rok slávite 600 rokov od „eucharistického zázraku v Ludbregu“; vovádzajte ich do života Cirkvi, v rodinnom kruhu čítajte Sväté písmo, ožarujte tak rodinný život svetlom viery a chváľte Boha ako Otca. Buďte akoby malým večeradlom Márie a učeníkov, v ktorom sa žije jednota, spoločenstvo a modlitba! Dnes vďaka Bohu mnohé kresťanské rodiny opäť nadobúdajú vedomie svojho misionárskeho povolania a zodpovedne sa snažia svedčiť o Kristovi.

Blahoslavený Ján Pavol II. hovoril: „Pravá rodina, založená na manželstve,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

je už sama osebe dobrou novinou pre svet“. A dodal: “V našich časoch vždy viacej rodín aktívne spolupracuje na evanjelizácii... V Cirkvi dozrela hodina rodiny, ktorá je aj hodinou misionárskej rodiny“ (Anjel Pána, 21. Október 2001).

V dnešnej spoločnosti je viac ako inokedy naliehavejšia a nevyhnutnejšia prítomnosť príkladných kresťanských rodín. Žiaľ, musíme konštatovať, zvlášť v Európe, rozvoj sekularizácie, ktorá chce vyhostiť Boha zo života a rozvrátiť rodinu. Absolutizuje sa sloboda bez záväzku k pravde a ako ideál sa pestuje individuálny blahobyť prostredníctvom konzumu materiálnych vecí a chvíľkových pôžitkov, zanedbávajúc kvalitu medziľudských vzťahov a najhlbšie ľudské hodnoty; láska sa redukuje na citový pôžitok a uspokojenie inštinktov bez záväzku vytvárania vzájomných trvácich vzťahov a otvorenia sa pre život. Sme pozvaní odporovať takémuto zmýšľaniu! Popri slove Cirkvi je veľmi dôležité svedectvo a úloha kresťanských rodín, vaše konkrétne svedectvo na potvrdenie nedotknuteľnosti ľudského života od počatia až po prirodzenú smrť, jedinečná a nenahraditeľná hodnota rodiny založenej na manželstve a potreba legislatívnych nariadení, ktoré by napomáhali rodine v úlohe plodiť a vychovávať potomstvo.

Milé rodiny, majte odvalu! Neprepadnite mentalite sekularizmu, ktorá propaguje spolunažívanie ako prípravu, či dokonca náhradu manželstva! Vaším svedectvom života ukážte, že je možné milovať bez hraníc, ako Kristus, že sa netreba báť obetovať pre druhého! Milé rodiny, radujte sa z otcovstva a materstva! Otvorenosť životu je znamením otvorenosti pre budúcnosť, dôvery v budúcnosť, tak ako rešpektovanie prirodzenej morálky človeka oslobodzuje, a nie umára! Dobro rodiny je aj dobrom Cirkvi. Chcel by som zdôrazniť, čo som už v minulosti tvrdil: „Budovanie každej jednotlivkej kresťanskej rodiny sa umiestňuje v kontexte väčšej rodiny Cirkvi, ktorá jej pomáha a nosí ju so sebou.. A navzájom, rodiny ako malé domáce cirkvi zasa budujú Cirkev“ (Otvárajúca reč diecéznej rímskej cirkevnej rady, 6, jún 2005: Náuky Benedikta XVI., I, 2005, str. 205).

Prosme Pána, aby boli rodiny vždy viac malými cirkvami a cirkevné spoločenstvá aby sa vždy viac stávali rodinami! Drahé chorvátske rodiny, prežívajúc spoločenstvo viery a lásky, buďte vždy bezúhonnejšími svedkami prísľubu Pána, vystupujúceho na nebesia: „... ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28,20). Drahí chorvátski kresťania, cítte sa byť povolani k evanjelizácii celým svojím životom, mocne pociťujte Pánove slová: „Idte a učte všetky národy“ (Mt 28,19). Panna Mária, Kráľovná Chorvátov, nech vás sprevádza na tejto vašej ceste. Amen. Pochválený buď Ježiš i Mária!

2. nedeľa A cyklus

Druhú pôstnu nedeľu, ktorú charakterizuje evanjelium o Premenení Pána. Preto dnes dochádza k zblíženiu dvoch veľmi dôležitých prvkov. Na jednej strane tajomstvo premenenia a na druhej strane tajomstvo chrámu, teda Božieho domu medzi vašimi domami. Biblické čítania, ktoré sme počuli, boli vybraté práve so zameraním na oba tieto aspekty. Premenenie. Evanjelista Matúš nám hovorí, čo nastalo, keď Ježiš spolu s tromi svojimi učeníkmi Petrom, Jakubom a Jánom vystúpili na vysokú horu. Keď boli hore sami, tvár Ježiša sa rozžiarila rovnako ako aj jeho odev. Nazývame to „Premenením“, žiarivým a utešujúcim tajomstvom. Aký je jeho význam? Premenenie je zjavenie Ježišovej osoby, jeho hlbokjej skutočnosti. Očití svedkovia udalosti, teda

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

traja apoštoli, totiž rozprávajú, že ich zatienil svetlý oblak, ktorý v Biblii vždy predstavuje prítomnosť Boha a počuli hlas, ktorý im povedal: "Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho." (Mt 17,5). Touto udalosťou boli učeníci pripravovaní na Ježišovo veľkonočné tajomstvo, aby prekonalí desivú skúšku utrpenia a tiež aby dobre pochopili oslňujúcu skutočnosť zmŕtvychvstania.

Evanjelista uvádza tiež Mojžiša a Eliáša, ktorí sa ukázali a hovorili s Ježišom. Táto epizóda má vzťah k ďalším dvom božským zjaveniam. Mojžiš vystúpil na horu Sinaj, kde sa mu zjavil Boh. Žiadal, aby mohol vidieť jeho slávu, ale Boh mu odpovedal, že neuzrie jeho tvár, ale iba jeho chrbát (Ex 33,18-23). Neskôr tiež Eliáš mal zjavenie Boha na hore. Dôverné videnie bez búrky, zemetrasení alebo ohňa, v ľahkom vánku (porov. 1Kr 19,11-13). Na rozdiel od týchto dvoch epizód nie je Ježiš v Premenení tým, kto dostal zjavenie Boha, ale práve v ňom sa zjavuje Boh, ktorý ukazuje apoštolom svoju tvár. Kto chce poznať Boha, musí pohliadnuť na Ježišovu tvár, na jeho premenenú tvár. Ježiš je dokonalým zjavením svätosti a milosrdenstva Otca. Okrem toho si pripomeňme, že na hore Sinaj mal Mojžiš tiež zjavenie Božej vôle - desatora prikázaní. Eliáš mal opäť na hore Božie zjavenie poslania, ktoré mal vykonať. Ježiš však nedostal zjavenie toho, čo má konať, pretože mu je to známe. Skôr apoštoli sú tými, ktorí v oblaku načúvajú hlas Boha, ktorý im prikazuje: „Počúvajte ho“. Božia vôľa sa plne zjavuje v Ježišovej osobe. Kto chce žiť podľa Božej vôle, musí nasledovať Ježiša, načúvať mu, prijímať jeho slová a s pomocou Ducha Svätého ich prehľbovať. A to je prvá výzva, s ktorou sa na vás, drahí priatelia, zo srdca obraciam: vzrastajte v poznaní a láske Kristovej, či už ako jednotlivci alebo ako farské spoločenstvo. Stretávajte sa s Ním v Eucharistii, počúvajte Jeho Slová v modlitbe a v láske.

Druhým bodom je Cirkev, jednak ako chrám, ale predovšetkým ako spoločenstvo. Avšak ešte predtým než budeme uvažovať o posvätení kostola, rád by som vám povedal, že existuje zvláštny dôvod, ktorý mi spôsobuje radosť z toho, že som dnes s vami. Svätý Korbinián je totiž zakladateľ diecézy Freising v Bavorsku, kde som bol štyri roky biskupom. V mojom biskupskom erbe mám jeden prvok, ktorý sa úzko spája s týmto svätcom, totiž medveďa. Ten – ako hovorí legenda – roztrhal koňa svätého Korbiniána, ktorý išiel do Ríma a ktorý za to medveďa prísne pokarhal, skrotil ho a naložil na jeho chrbát náklad, ktorý dovtedy niesol jeho kôň. Medveď teda doniesol náklad do Ríma a tu ho potom svätec prepustil na slobodu.

Teraz je tu snáď príležitosť, aby som povedal pár slov tiež o živote svätého Korbiniána. Bol to Francúz, kňaz z okolia Paríža, v ktorého blízkosti založil kláštor. Bol veľmi uznávaný ako duchovný radca, ale tužil skôr po kontemplácii, a preto sa vydal do Ríma, aby tu v blízkosti hrobov apoštolov Petra a Pavla založil ďalší kláštor. Pápež Gregor II. približne v roku 720 spozoroval jeho kvality, vysvätil ho na biskupa a poveril ho, aby šiel do Bavorska hlásať evanjelium. Bavorskom mal pápež na mysli územie medzi Alpami a Dunajom, ktoré bolo päťsto rokov rímskou provinciou Raetia a iba koncom piateho storočia sa tamojšie latinské obyvateľstvo z väčšej časti vrátilo do Talianska. Zostalo tam len pár jednoduchých ľudí. Táto zem bola málo obývaná a prišiel tam nový bavorský ľud, ktorý tu našiel kresťanské dedičstvo, pretože krajina bola pokresťančená už v rímskom období.

Tento ľud v zapätí pochopil, že kresťanstvo je pravé náboženstvo. Chceli sa stať kresťanmi, ale chýbali vzdelanci a kňazi, ktorí by hlásali evanjelium. Tamojšie

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

kresťanstvo bolo preto spočiatku veľmi roztrieštené a pápež situáciu poznal, vedel, že je tam smäd po evanjeliu a preto poveril svätého Korbiniána, aby tam išiel a hlásal evanjelium. A vo Freisingu, sídle vojvodu, na jednom návrší postavil dom. Našiel tu mariánsku svätyňu a ďalších päťsto rokov tu bolo sídlo biskupa. Až po napoleonskej dobe bolo toto sídlo prenesené viac na juh – do Mníchova. Dodnes sa však táto diecéza nazýva Mnichov-Freising a majestátna románska katedrála vo Freisingu zostáva srdcom diecézy. Vidíme tak, že svätí slúžia jednote a univerzálnosti Cirkvi. Sv. Korbinián spája Francúzsko, Nemecko a Rím, vytvára univerzálnosť a tiež jednotu, pretože nám pripomína, že Cirkev je založená na Petrovi. Práve tým je zaručená aj nepominuteľnosť Cirkvi postavenej na skale. Pred tisíc rokmi bola Cirkev rovnaká ako dnes, pretože Pán je stále ten istý, on je vždy Pravda, stále starobylá a stále nová, najaktuálnejšia a má kľúče od budúcnosti.

Prežívame dnes dôležitý deň, ktorý završuje snahy, prinesené námahy, obety i nasadenie miestnych ľudí, z ktorých sa stáva zrelé kresťanské spoločenstvo, schopné mať svoj vlastný kostol, zasvätený výhradne bohoslužbe. Podobne ako bola uskutočnená stavba, chcem vás svojou návštevou povzbudiť ku stále lepšiemu budovaniu Cirkvi zo živých kameňov, ktorými ste vy. Počuli sme to v druhom čítaní: „Vy ste Božia roľa a Božia stavba“, píše sv. Pavol Korintňanom (1 Kor 3,9); a povzbudzuje ich, aby stavali na jedinom pravom základe, ktorým je Ježiš Kristus (3,11). Preto vás tiež ja povzbudzujem, aby ste zo svojho nového kostola urobili miesto, kde sa možno učiť počúvať Božie slovo, ktoré je stálou „školou“ kresťanského života, z ktorého vychádza každá činnosť tejto mladej a aktívnej farnosti.

Drahí priatelia svätého Korbiniána! Pán Ježiš, ktorý vyviedol apoštolov na horu, aby sa modlili a ukázal im svoju slávu, pozval dnes do tohto nového kostola nás. Tu mu môžeme načúvať, tu môžeme rozpoznať jeho prítomnosť pri lámaní eucharistického chleba a stávať sa tak živou Cirkvou, chrámom Ducha Svätého, znamením Božej lásky vo svete. Vráťte sa do svojich domovov so srdcom naplneným vďačnosťou a radosťou, pretože ste súčasťou tejto veľkej stavby, ktorou je Cirkev. Panne Márii zverme pôstne putovanie vašej i celej Cirkvi. Matka Božia, ktorá nasledovala svojho Syna Ježiša až ku krížu, nech nám pomáha byť vernými učeníkmi Krista, aby sme sa mohli spolu s ním zúčastniť na radosti Veľkej noci. Amen.

Dnešná, druhá pôstna nedeľa je nazývaná nedeľou Premenenia, pretože evanjelium nám hovorí o tomto tajomstve Kristovho života. On, potom, čo oznámil učeníkom svoje utrpenie, „vzal so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo“ (Mt 17, 1-2). Najintenzívnejšie svetlo pre zmysly, aké v prírode poznáme, je slnečné žiarenie, ale duchovne učenici na krátky čas videli žiaru ešte intenzívnejšiu - Božiu slávu Ježiša, ktorá osvetľuje celé dejiny spásy. Sv. Maxim Vyznávač hovorí, že „odev, ktorý sa stal bielym, symbolizuje slová Svätého písma, ktoré sa stali jasné, transparentné a osvetľujúce“ (Ambiguum 10: PG 91, 1128 B).

Evanjelium hovorí, že pri premenenom Ježišovi „sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním“ (Mt 17, 3). Mojžiš a Eliáš, postavy zákona i prorokov. Peter v

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

radosti zvolal: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi“ (Mt 17, 4). Ale Svätý Augustín pripomína, že máme len jeden príbytok: Krista, on „je Božie slovo, Božie slovo v Zákone, Božie slovo v prorokoch (Sermo De verbis Ev. 78,3: PL 38, 491). Skutočne, sám Otec hovorí: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho“ (Mt 17,5). Premenenie nie je zmena Ježiša, ale je to zjavenie jeho božstva, „vnútorné preniknutie jeho bytia Bohom, ktorý sa stáva čistým svetlom. Vo svojom bytí, zjednotený s Otcom, Ježiš sám je Svetlo zo Svetla“ (Ges249; di Nazaret, Milano 2007, 357). Peter, Jakub a Ján, kontemplujú božstvo Pána, stávajú sa pripravení postaviť sa zoči-voči pohoršeniu kríža, ako sa spieva v jednom starobyľom hymne: „Na hore si sa premenil a tvoji učeníci, nakoľko boli schopní, kontemplovali tvoju slávu, aby vtedy, keď ťa uvidia ukrižovaného, pochopili, že tvoje utrpenie bolo dobrovoľné, a ohlasovali svetlu, že ty si naozaj odlesk Otca“ (...6, Rím 1901, 341).

Drahí priatelia, majme i my účasť na tomto videní a na tomto nadprirodzenom dare, vytváraním priestoru pre modlitbu a počúvanie Božieho slova. Zvlášť v tomto pôstnom období vás vyzývam, ako píše Boží služobník Pavol VI., „odpovedať na Božiu výzvu k pokániu nejakým dobrovoľným skutkom, ktorý je iný ako zriekania súvisiace s ťažkosťami každodenného života (Cost. ap. Pænitemini, 17. febbraio 1966, III, c: AAS 58 [1966], 182). Vyzývajte Pannu Máriu, aby nám pomohla načúvať a vždy nasledovať Pána Ježiša až po utrpenie na kríži, aby sme mali účasť aj na jeho sláve.“

25. 3. Zvestovanie Pána

Lukáš 1, 26 - 38

V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volá Nazaret, k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno panny bolo Mária. Anjel prišiel k nej a povedal: „Zdravas', milosti plná, Pán s tebou.“ Ona sa nad jeho slovami zarazila a rozmýšľala, čo znamená takýto pozdrav. Anjel jej povedal: „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca.“

Mária povedala anjelovi: „Ako sa to stane, veď ja muža nepoznám?“ Anjel jej odpovedal: „Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn. Aj Alžbeta, tvoja príbuzná, počala syna v starobe. Už je v šiestom mesiaci. A hovorili o nej, že je neplodná! Lebo Bohu nič nie je nemožné.“ Mária povedala: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ Anjel potom od nej odišiel.

Meditácia

Zvestovanie Pána, slávnosť

"Zdravas', milosti plná" (Lk 1, 28).

Úryvok z homílie svätého Bernarda z Clairvaux (1090 - 1153):

Počula si, Panna, počneš a porodíš; počula si, že nie z muža, ale z Ducha Svätého.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Anjel čaká na odpoveď, lebo sa musí vrátiť k Bohu, ktorý ho poslal. Aj my, Pani, čakáme na slovo zľutovania. My, na ktorých bolestne dolieha výrok odsúdenia. Hľa, ponúka sa ti cena nášho vykúpenia; len čo dáš súhlas, budeme oslobodení. Všetkých nás stvorilo večné Božie Slovo, a hľa, umierame; tvoja krátka odpoveď nás obnoví a vrátíme sa k životu. Prosí ťa o ňu, láskavá Panna, poľutovaniahodný Adam, vyhnaný so svojím úbohým potomstvom z raja; prosí ťa o ňu Abrahám i Dávid. Vrucne po nej túžia všetci ostatní svätí otcovia, tvoji otcovia, lebo aj oni bývajú v kraji tône smrti; čaká na ňu celý svet, kľaciac pri tvojich nohách. A nie neprávom; veď od tvojho slova závisí potešenie chudákov, vykúpenie väzňov, oslobodenie odsúdencov a napokon spása všetkých Adamových detí, čiže celého tvojho rodu.

Panna, neatáľaj s odpoveďou. Odpovedz rýchlo anjelovi, ba skrze anjela samému Pánovi. Povedz slovo a prijmi Slovo: povedz svoje slovo a počni Božie Slovo, vyslov pominuteľné slovo a objím večné Slovo. Prečo čakáš? Čo sa bojíš? Uver, vyznaj a počni. Pridaj k poníženosti odvalu a k hanblivosti dôveru. Teraz sa nijako nehodí, aby panenská skromnosť zabudla na múdrosť. V tejto jedinej veci sa neboj, múdra Panna, riskovať; lebo hoci sa hanblivosť milo prejavuje v mlčaní, teraz je potrebnejšie oddané slovo. Blahoslavená Panna, otvor srdce viere, pery vyznaniu a lono Stvoriteľovi. Hľa, ten, ktorého očakávajú všetky národy, klope vonku na dvere. Ak budeš váhať, on odíde a ty znova začneš s bolesťou hľadať toho, ktorého tvoja duša miluje. Vstaň, bež a otvor!

Vstaň s vierou, bež s oddanosťou, otvor vyznaním! Povedz: "Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova."

Pane, prosím ťa o milosť naučiť sa Máriinej

2. pôstna kázeň P. Cantalamessu vo Vatikáne, TK KBS, RV pd; dj

V piatok, 1. apríla, predniesol P. Raniero Cantalamessa druhú pôstnu kázeň v Kaplnke Redemptoris Mater za účasti Svätého Otca a pracovníkov Rímskej kúrie. Pápežský kazateľ tentokrát rozjímal na tému «Boh je Láska»:

„Výraz «Božia láska» – podotkol – má dva veľmi odlišné významy. V jednom je Boh predmetom a v druhom podmetom; jeden hovorí o našej láske k Bohu a druhý o Božej láske k nám.“

„Človek prirodzene inklinuje skôr k aktivite než k pasivite, byť radšej veriteľom ako dlžníkom. Uprednostňuje prvý význam, teda to, čo robíme my vo vzťahu k Bohu. Avšak biblické zjavenie dáva prednosť druhému významu, teda Božej láske k nám.“

Aristoteles zhrnul grécke chápanie Boha, keď vo svojej Metafyzike (XII, 7, 1072b) napísal, že „boh hýbe svetom, pretože je milovaný, to znamená, preto, že je predmetom lásky, účelovou príčinou každého stvorenia“. Sväté písmo však hovorí opak. Boh stvoril svet a hýbe ním, pretože ho miluje. „Láska je v tom – píše sv. apoštol Ján – „že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás“ (1Jn 4,10). „My milujeme, pretože on prvý miloval nás (1Jn 4,19).“

„Ján je mužom veľkého rozletu. Ostatní sa pri rekonštrukcii dejín Krista zastavili pri jeho narodení z Panny Márie, on však urobil veľké skoky späť z času do večnosti, keď píše: «Na počiatku bolo Slovo». To isté robí vo vzťahu k láske. Všetci, vrátane

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Pavla, hovorili o Božej láske zjavenej v dejinách a vrcholiacej v Kristovej smrti, on však nazrel za hranice dejín. Nepredstavuje nám iba Boha, ktorý miluje, ale Boha, ktorý je Láska. «Na počiatku bola Láska, Láska bola u Boha a Boh bol Láska» – tak by sme mohli rozvinúť Jánovo tvrdenie, že «Boh je Láska» (1Jn 4, 10).“

„Donekonečna sa diskutuje a nie iba dnes, či existuje Boh, ale ja si myslím“ – povedal pápežský kazateľ – „že oveľa dôležitejšie je vedieť nie to, či existuje Boh, ale či Boh je Láska“. Keby totiž existoval, ale nebol by Láskou, bola by jeho existencia skôr obavou než útechou, ako to chápali mnohé národy a civilizácie. Kresťanská viera nás uisťuje o tom, že Boh existuje a že je Láska! Východiskom nášho putovania je Trojica. Prečo kresťania veria v Trojicu?

„Pretože veria, že Boh je Láska. Kde je Boh vnímaný ako najvyšší Zákon alebo ako zvrchovaná Moc, tam evidentne nie je potrebná rozmanitosť osôb, a preto nie je pochopená Trojica. Právo a Moc totiž môžu byť uplatňované iba v jednotnom čísle, Láska nie. Kresťanské zjavenie, ktoré Cirkev prijala od Krista, je vyjadrené vo Vyznaní viery. Boh je Láska v sebe samom, ešte pred začiatkom času, pretože od večnosti má v sebe Syna - Slovo milujúce nekonečnou láskou, ktorou je Duch Svätý.“

Ďalej P. Cantalamessa prešiel k rozjímaniu o tom, ako sa Božia láska prejavuje v stvorení. Najprv pripomenul klasickú katechizmovú otázku: «Prečo nás Boh stvoril?» a odpoveď znie: «Aby sme ho poznali, milovali, slúžili mu a dosiahli večný život».

„Odpoveď je správna, ale neúplná. Odpovedá na otázku o účelovej príčine, ale nie o účinnej príčine, totiž na otázku «Čo ho viedlo k tomu, že nás stvoril?» A na túto otázku nemožno odpovedať «aby sme ho milovali», ale «pretože nás miloval».“

Kresťanská vízia o pôvode vesmíru je v tomto bode veľmi vzdialená vedeckému ateizmu. Jedno z najväčších trápení pre mladého človeka je domnienka, že sa na svete ocitol zbytočne, náhodou, nechcene, možno chybou rodičov. Určitý typ vedeckého ateizmu akoby sa snažil toto trápenie uvaliť na celé ľudstvo. Skutočnosť, že sme boli stvorení z lásky, nám ukazuje sv. Katarína Sienská vo svojej modlitbe k Najsvätejšej Trojici: „Ako si Pane stvoril toto svoje stvorenie? ... Oheň ťa donútil. Nevýslovná láska. Hoci si vo svojom svetle videl všetky nepravosti, ktoré tvoje stvorenie napácha proti tvojej nekonečnej добрote, robil si sa, že nevidíš a uprel si pohľad na krásu svojho stvorenia, ktoré si si – akoby bláznivý a opojený láskou – zamiloval a z lásky priťahuješ k sebe tým, že mu dávaš bytie na svoj obraz a podobu. Ty večná pravda, prehlásil si ma za svoju pravdu, to znamená, že láska ťa donútila stvoriť ma.“

Táto láska – odvodil P. Cantalamessa zo slov sv. Kataríny Sienskej – nie je iba agapé, čiže milosrdná, darujúca sa láska, ale tiež eros vo svojej priezračnosti. Je to príťažlivosť k predmetu vlastnej lásky, obdiv jeho očarujúcej krásy.

Pápežský kazateľ potom poukázal na to, čo hovorí o láske Zjavenie. Pre Písmo Sväté je charakteristické, že ukazuje lásku Boha k človeku, k vyvolenému národu a vlastne k celému ľudstvu ako snúbeneckú lásku. „Všetky fázy a požiadavky snúbeneckej lásky sú pripomínané a používané práve pre vyjadrenie Božej lásky: očarovanie v počiatočnom štádiu snúbeneckého vzťahu (porov. Jer 2,2); plnosť radosti svadobného dňa (porov. Iz 62,5); dráma rozchodu (porov. Oz 2,4). Snúbenecká láska je v podstate láska túžby a voľby. Ak je pravda, že človek túži po

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Bohu, je tiež pravda, že Boh túži po človeku, chce a váži si jeho lásku, raduje sa z nej «ako sa raduje ženích zo svojej nevesty» (Iz 62.5). Snúbenecký obraz, ktorý sa nachádza takmer v celom Svätom písme a je základom «zmluvy» – ako podotýka Svätý Otec Benedikt XVI. v encyklike «Deus Caritas est» – je najlepším dôkazom toho, že láska Boha k nám je «eros» a «agapé», je obdarovávaním i túžbou zároveň. Pretože kto netúži, aby mu bola láska opätovaná, vôbec mu nezáleží na milovanej osobe. «Eros» je preto nutný k plnosti Božej lásky.“

Najvyšším dôkazom Božej lásky k človeku je Kristus, pokračoval ďalej P. Cantalamessa analýzou udalosti Vtelenia: a to nie len v zmysle objektívnom, podľa nejakej neživej záruky, ktorá sa niekomu dáva, ale v zmysle subjektívnom. Inými slovami, nie je iba dôkazom Božej lásky, ale je to Božia láska, ktorá prijala ľudskú podobu, aby mohla milovať a byť milovaná zvnútra našej situácie.

„Nechuť mnohých exegetov a teológov, prijať Kristovu smrť ako chcenú Otcom a slobodne prijatú Synom, je daná tým, že vychádzajú zo všetkých možných a predstaviteľných aspektov s výnimkou jediného, čo nám ponúka Sväté písmo, že Boh je Láska a všetko čo robí, vrátane prijatia smrti svojho Syna, je láska.“

Na záver sa pápežský kazateľ opýtal: „Čo máme robiť, drahí otcovia, bratia a sestry, keď počujeme ako nás Boh má rád?“ Prvá odpoveď znie: opätovať Bohu lásku. A nie je to prvé a najväčšie prikázanie zákona? Áno, ale prichádza až potom. Ďalšou možnou odpoveďou je: mať sa navzájom radi tak, ako nás Boh má rád! Nehovorí predsa evanjelista Ján, že „keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého“ (1Jn 4,11)?

„Predtým je treba však ešte niečo urobiť: veriť v Božiu lásku! Evanjelista Ján potom, čo povedal, že «Boh je Láska», pokračuje zvolaním: «My, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám» (1Jn 4,16). Teda viera, mimoriadna: viera úžasu; viera paradoxná ale pravá; viera, ktorá hoci verí, nevie sa uistiť v tom, v čo verí.“

Zdalo by sa, že je ľahké veriť v Božiu lásku ale naopak, je to najťažšie na svete, povedal pápežský kazateľ v závere druhej pôstnej kázne. Zapríčiňuje to šíriaci sa cynizmus, ale tiež presvedčenie o vlastnej nehodnosti. Božia ponuka nám pripadá nevyvážená. Neveríme do všetkých dôsledkov, pretože keby sme naozaj verili, že Boh nás miluje prvý – nezávisle na tom, čo robíme alebo nerobíme, že nás miluje milosrdnou láskou a túžbou – život by sa hneď zmenil na raj.

3. pôstna nedeľa „A“

Tretia pôstna nedeľa je charakteristická slávnym dialógom medzi Ježišom a Samaritánkou, ktorý vyrozprával evanjelista Ján. Žena chodievala každý deň čerpať vodu zo studne pochádzajúcej z čias patriarchu Jakuba. V ten deň tam našla Ježiša, sediaceho, „unaveného z cesty“ (Jn 4,6). Svätý Augustín hovorí: „Nie nadarmo je Ježiš unavený ... Kristova sila ťa stvorila, Kristova slabosť ťa posilnila... Svojou silou nás stvoril, svojou slabosťou nás prišiel hľadať“ (In loh. Ev., 15, 2). Ježišovu únavu,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

znamenie jeho skutočnej ľudskosti, môžeme vidieť ako predohru utrpenia – s ňou niesol a zavšíšil dielo nášho vykúpenia. Osobitne v stretnutí so Samaritánkou pri studni sa objavuje téma Kristovho "smädu", ktorý vyvrcholí vo výkriku na kríži: „Žízniť.“ (Jn 19, 28). Zaiste, tento smäd má svoj fyzický základ. Ale Ježiš, ako znova hovorí Augustín, „mal smäd po viere tejto ženy“ (In loh. Ev. 15, 11), ako aj po viere nás všetkých. Boh Otec ho poslal, aby uhasil náš smäd po večnom živote, darujúc nám svoju lásku, ale pre prijatie tohto daru Ježiš žiada od nás vieru. Všemohúcnosť lásky vždy rešpektuje slobodu človeka; klope na srdce a trpezlivo čaká na jeho odpoveď.

V stretnutí so Samaritánkou stojí v popredí symbol vody, ktorý jasne naznačuje sviatosť krstu, zdroj nového života skrze vieru v Božiu milosť. Toto evanjelium, v skutočnosti - ako som spomenul v katechéze na Popolcovú stredu - je súčasťou starobylej prípravy katechumenov na prijatie kresťanskej iniciácie, ktoré sa konalo počas Veľkonočnej vigílie. „Kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám“, hovorí Ježiš, „nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.“ (Jn 4, 14). Táto voda predstavuje Ducha Svätého, znamenitý „dar“ ktorý nám od Boha Otca priniesol Ježiš. Kto sa v krste znovu narodí z vody a Ducha Svätého, vstúpi do reálneho vzťahu s Bohom, do synovského vzťahu, a môže ho uctievať „v duchu a pravde“ (Jn 4,23.24), ako znova objasňuje Ježiš Samaritánke. Vďaka stretnutiu s Ježišom Kristom a daru Ducha Svätého viera človeka dosahuje svoje naplnenie ako odpoveď na plnosť Božieho zjavenia.

Každý z nás sa môže stotožniť so ženou Samaritánkou: Ježiš na nás čaká najmä v tomto pôstnom období, aby prehovoril k nášmu srdcu. Zastavme sa na chvíľu v tichu, vo svojej izbe, v kostole alebo na osamelom mieste. Načúvajme jeho hlasu, ktorý nám hovorí: „Keby si poznal Boží dar...“. Nech nám Panna Mária pomáha, aby nám nechýbalo toto stretnutie, od ktorého závisí naše skutočné šťastie. (Preložil Peter Dufka)

Meditácia na text - Ján 4, 5 - 42

Ježiš prišiel do samarijského mesta menom Sychar neďaleko pozemku, ktorý dal Jakub svojmu synovi Jozefovi. Tam bola Jakubova studňa, Ježiš unavený z cesty sadol si k studni. Bolo okolo poludnia. Tu prišla po vodu istá Samaritánka. Ježiš jej povedal: „Daj sa mi napiť!“ Jeho učeníci odišli do mesta nakúpiť potraviny. Samaritánka mu povedala: „Ako si môžeš ty, Žid, pýtať vodu ono mňa, Samaritánky?“ Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú. Ježiš jej odpovedal: „Keby si poznala Boží dar a vedela, kto je ten, čo ti hovorí: „Daj sa mi napiť, ty by si poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.“ Žena mu povedala: „Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká. Odkiaľ máš teda živú vodu? Si azda väčší ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a pil z nej on sám i jeho synovia a jeho stáda?“ Ježiš jej odvetil: „Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný. Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.“ Žena mu vravela: „Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať!“ Povedal jej: „Choď, zavolaj svojho muža a príď sem!“ Žena mu odpovedala: „Nemám muža.“ Ježiš jej vravel: „Správne si povedala: „Nemám muža, lebo si mala päť mužov a ten,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

ktorého máš teraz, nie je tvoj muž. To si povedala pravdu.“ Žena mu vravela: „Pane, vidím, že si prorok. Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, a vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať.“ Ježiš jej povedal: „Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu ani v Jeruzaleme. Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, lebo spása je zo Židov. Ale prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctiteľia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov. Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde.“ Žena mu vravela: „Viem, že príde Mesiáš, zvaný Kristus. Až príde on, zvestuje nám všetko.“ Ježiš jej povedal: „To som ja, čo sa rozprávam s tebou.“

Vtom prišli jeho učeníci a divili sa, že sa rozpráva so ženou. Ale nik nepovedal: „Čo sa jej pýtaš?“ Alebo: „Prečo sa s ňou rozprávaš?“ Žena nechala svoj džbán, odišla do mesta a vravela ľuďom: „Podďte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som porobila! Nebude to Mesiáš?“ Vyšli teda z mesta a šli k nemu. Medzitým ho učeníci prosili: „Rabbi, jedz!“ On im povedal: „Ja mám jesť pokrm, ktorý vy nepoznate.“ Učeníci si hovorili medzi sebou: „Vari mu niekto priniesol jesť?“ Ježiš im povedal: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal a dokončiť jeho dielo. Nevravíte aj vy: „Ešte štyri mesiace a bude žatva?“ Hľa, hovorím vám: Zdvihnite oči a pozrite sa na polia, že sú už biele na žatvu! Žnec už dostáva odmenu a zbiera úrodu pre večný život, aby sa spoločne tešili aj rozsievateľ aj žnec. Tu sa potvrdzuje príslovie: Jeden rozsieva a druhý žne. Ja som vás, poslal žať to, na čom ste nepracovali. Pracovali iní a vy, ste vstúpili do ich práce.“

Mnoho Samaritánov z toho mesta uverilo v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: „Povedal mi všetko, čo som porobila.“ Keď Samaritáni prišli k nemu, prosili ho, aby u nich zostal. I zostal tam dva dni. A ešte oveľa viac ich uverilo pre jeho slovo. A žene povedali: „Už veríme nielen pre tvoje slovo, ale sami sme počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“

Meditácia

"Daj sa mi napíť!" (Jn 4, 7)

Dnešné evanjelium nám dáva možnosť nazrieť na moc Božieho milosrdenstva a lásky. Keď Ježiš pri studni stretáva Samaritánku, odhaľuje jej minulosť: mala piatich manželov a teraz žije s mužom mimo manželského zväzku. Ale nerobí to preto, aby ju odsúdil alebo aby v nej vyvolal pocit viny. Skôr používa tieto dôverné informácie z jej života na to, aby jej ukázal, kým je.

Ježiš chce dokázať žene, že nie je len Žid (Jn 4, 9), nie je len veľký muž, ako bol Jakub (4, 12), nie je len prorok (4, 19). On je Mesiáš a Spasiteľ sveta (4, 29. 42)! Chce jej ukázať, že nič z toho, čo urobila, mu nemôže zabrániť, aby jej ponúkol vodu života.

Aký nádherný obraz sviatosti zmierenia! Táto žena prišla k Ježišovi a sama si nebola

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

vedomá, aké bremeno nesie, aká je smädná a osamelá, ale odchádzala od neho nadšená a naplnená. Vedela, že jej hriechy sú odpustené a jej vina odstránená. Ochutnala živú vodu Ježišovho milosrdenstva a jej život sa zmenil! A čo viac, nenechala si radostnú zvesť iba pre seba. Vrátila sa do dediny a vyzvala ostatných, aby išli a stretli sa s Ježišom.

Presne na to je sviatosť zmierenia. Je na to, aby sme prišli k Ježišovi a dovolili mu vyslobodiť nás. Je na to, aby sme Ježišovi dovolili vyniesť naše hriechy na svetlo a zmyť ich. Je zakúsením Božieho milosrdenstva, ktoré nesmierne presahuje naše očakávania a natoľko nás premieňa, že sa chceme oň podeliť s každým, s kým sa stretneme.

Bratia a sestry, všetci potrebujeme milosť sviatosti zmierenia. Všetci sa potrebujeme stretnúť s Ježišom a zakúsiť jeho nekonečné milosrdenstvo. Nezávisle od toho, aký ťažký je tvoj hriech - cudzoložstvo, potrat alebo dokonca vražda -, vedz, že Ježiš na teba čaká pri studni, pripravený dať ti vodu života. Skutočne neexistuje neospravedlniteľný prečin!

Pane Ježišu, potrebujem tvoju živú vodu. Príď a naplň ma svojím milosrdenstvom!

Meditácia

Všetkých svätých, slávnosť

"Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo" (Mt 5, 3).

Ako vhodne Ježiš zvolil "ústrednú myšlienku" tohto príhovoru, ktorým začal svoje verejné účinkovanie! Jednou vetou formuloval ťažkú úlohu, ktorú sa veriaci s menším či väčším úspechom usilujú žiť už celé generácie. Kto je rád chudobný v duchu? Kto si myslí, že pokora je zábavná? V kom prirodzene rezonuje túžba byť plačúcim?

Dnes je ten správny deň, aby sme si vypočuli práve túto stať. Pretože keď vnímame náročnosť blahoslavenstiev, pripomíname si všetkých svätých, ktorí kráčali pred nami - nespočetné množstvo mužov a žien, ktorí sa ich snažili žiť. Ľudia ako Matka Terézia, František z Assisi, Ján XXIII. a Katarína Sienská nám ukazujú, že je možné byť milosrdným, mať čisté srdce a šíriť pokoj. Tak ako my, ani oni neboli dokonalí, ale neprestajne sa snažili a neustále rástli. Rovnako to môžeme robiť aj my.

Ale služba svätých sa nekončí tým, že nám dávajú príklad. Sväté písmo hovorí o nich ako o "veľkom oblaku svedkov", ktorí nás dokonca aj dnes obklopujú, potešujú, povzbudzujú a prihovárajú sa za nás (Hebr 12, 1). Nech tento obraz naplní tvoju myseľ počas dnešnej modlitby. Predstav si svätého Cyrila a Metoda, ako stoja tesne vedľa teba a šepkajú ti do ucha slová požehnania. Alebo svätú Faustínu, ktorá kývnutím hlavy naznačuje, aby si pristúpil ešte bližšie k Ježišovmu milosrdnému

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

srdca. Uvažuj nad svätcami zo Starého zákona, akým bol Izaiáš, Sára a Mojžiš, ako sa na teba pozerajú, radujú z každého malého krôčika, ktorý urobíš smerom k svätosti, a modlia sa za teba vždy, aj vtedy, keď padneš.

Nikdy nezabudni: Nie si sám! Tak veľa ľudí - slávnych aj neznámych - ťa obklopuje, pomáha ti žiť život vo svätosti. Zodvihni preto hlavu a raduj sa zo života, ktorý ti dal Boh. Skutočne sa môžeš stať svätým!

Ďakujem ti, Otče, že mi dávaš toľkých bratov a sestry v Pánovi! Svojou milosťou mi pomôž zaujať miesto medzi nimi v nebeskom chóre.

Kniha zjavenia 7, 2 - 4. 9 - 14; Žalm 24, 1 - 6;

4. pôstna nedeľa

Benedikt XVI. pred modlitbou Anjel Pána
TK KBS, RV pd; dj

Vatikán (3. apríla, RV) – Približne 50 tisíc veriacich sa zišlo v nedeľu na Námestí sv. Petra vo Vatikáne, aby sa spoločne so Svätým Otcom pomodlili poludňajšiu modlitbu Anjel Pána a vypočuli si jeho príhovor, v ktorom vychádzal z evanjelia 4. pôstnej nedele:

Drahí bratia a sestry! Pôstna doba, ktorú prežívame, je osobitným časom milosti, v priebehu ktorého môžeme zažiť dar Božej dobrotivosti voči nám. Liturgia tejto nedele, nazvaná Laetare, nás pozýva k radosti, ako to naznačuje úvodná antifóna slávenia Eucharistie: „Raduj sa, Jeruzalem, zhromaždite sa všetci, čo ste si ho obľúbili; jasajte, čo ste boli zarmútení, plesajte a čerpajte z bohatých zdrojov útechy“ (porov. Iz 66,10 - 11). Aký je skutočný a hlboký dôvod tejto radosti? Odpovedá nám na to dnešné evanjelium, v ktorom Ježiš uzdravuje človeka slepého od narodenia. Otázkou, ktorou sa Pán Ježiš obracia na toho, ktorý bol slepý, dosahuje príbeh svoj vrchol: „Ty veríš v Syna človeka?“ (Jn 9, 35). Ten muž spoznáva v udalosti znamenie uskutočnené Ježišom a prechádza od svetla očí k svetlu viery: „Verím, Pane“ (Jn 9, 38). Je potrebné poukázať na to, ako jednoduchý a úprimný človek postupne dovršuje cestu viery: najprv stretáva Ježiša ako jedného z mnohých, potom v ňom spoznáva „proroka“ a nakoniec sa jeho oči otvoria a vyhlasuje ho za „Pána“. V protiklade s vierou uzdraveného slepca stojí zatvrdnutosť srdca farizejov, ktorí nechcú uznať zázrak, pretože odmietajú prijať Ježiša ako Mesiáša. Dav však ďalej diskutuje o udalosti a zostáva vzdialený a ľahostajný. Samotných rodičov slepého ovláda strach z mienky ostatných.

Aký postoj zaujmeme my pred Ježišom? I my sme sa z dôvodu Adamovho hriechu narodili „slepí“, ale pri krste sme boli osvietení milosťou Krista. Hriech zranil ľudstvo osudom temnoty smrti, ale v Kristovi žiari novosť života a cieľ, ku ktorému sme povolani. V ňom, posilnení Duchom Svätým, dostávame silu na prekonanie zla a konanie dobra. Skutočne, kresťanský život je nepretržité zjednocovanie sa s Kristom, obrazom nového človeka, na dosiahnutie plného spoločenstva s Bohom. Pán Ježiš je

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

„svetlo sveta“ (Jn 8, 12), pretože v ňom „žiari poznanie Božej slávy.“ (porov. 2 Kor 4, 6), ktoré neustále v celých dejinách zjavuje, aký je zmysel ľudskej existencie. V obrade krstu, v odovzdávaní sviec odpálených z veľkej veľkonočnej sviece, ktorá je symbolom vzkrieseného Krista, je znamenie, ktoré pomáha pochopiť, čo je sviatosť. Ak sa náš život nechá osvetliť tajomstvom Krista, zakúsi radosť z oslobodenia od všetkého, čo ohrozuje jeho naplnenie. V týchto dňoch, keď sa pripravujeme na Veľkú noc, oživme v nás dar, ktorý sme dostali pri krste, ten plameň, ktorému niekedy hrozí, že zhasne. Žime ho modlitbou a láskou k blížnym. Panne Márii, Matke Cirkvi, zverme pôstne putovanie, aby všetci mohli stretnúť Krista, Spasiteľa sveta. Preložil: Peter Dufka

5. pôsta - Rimanom 8, 8 - 11

Tí, čo žijú telesne, nemôžu sa páčiť Bohu.

Lenže vy nežijete telesne, ale duchovne, pravda, ak vo vás prebýva Boží Duch. Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho. Ale ak je vo vás Kristus, telo je síce pre hriech mŕtve, no duch je život pre spravodlivosť. A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás.

Meditácia

"Ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás" (Rim 8, 11).

Keď sa k Ježišovi dostala správa, že jeho priateľ Lazár je smrteľne chorý, povedal: "Táto choroba nie je na smrť, ale na Božiu slávu, aby ňou bol oslávený Boží Syn" (Jn 11, 4). Na prvý pohľad to nie je pravda. Lazár zomrel a niekoľko dní už ležal v hrobe. A o to viac žasneme, že Ježiš ho neskôr povolal späť do života!

Mária, Marta a ich priatelia sa zhromaždili, aby oplakávali smrť priateľa. Keď sa napokon Ježiš medzi nimi ukázal, vyčítali mu, že neprišiel hneď, ako sa dozvedel o Lazárovej chorobe. "Pane, keby si tu bol býval, môj brat by nebol umrel" (Jn 11, 21. 32). Teraz je už príliš neskoro.

Naozaj? "Ale aj teraz viem," vyznáva Marta, "že o čokoľvek poprosíš Boha, Boh ti to dá" (Jn 11, 22). Nie je dosť odvážna na to, aby prijala doslova Ježišove slová, že jej brat bude vzkriesený. Uspokojí sa s tým, že Lazár bude mať účasť na vzkriesení na konci vekov. Ved' jeho telo bolo v hrobe už dosť dlho na to, aby sa začalo rozkladať. Ale Ježiš ide odvážne ďalej. Volá na mŕtveho Lazára a ten muž vychádza z hrobu živý.

Smrť nemá posledné slovo! Aj keby sa zdalo, že porážka je definitívna, víťazstvo patrí Božiemu pomazanému.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Kto má v mojom živote posledné slovo? Visí nad mojimi hriechmi znechutenie? Sužujú ma starosti? Čo je silnejšie: moc Božieho Ducha vo mne alebo príťažlivosť pokušení, ktoré sa neustále snažia umlčať Ducha?

Napríklad, čo sa stane, keď som chorý alebo sa cítim napätý, nahnevaný či vyčerpaný? Môžem obviňovať Boha. Môžem sa ľutovať. Môžem začať vynechávať čas modlitby. To všetko s ospravedlnením, že Boh určite chápe, že si nedokážem vyhradiť čas na modlitbu, keď som príliš chorý, príliš ustarostený, príliš zaneprázdnený.

Alebo sa môžem obrátiť k Pánovi, pritulíť sa k nemu a dovoliť mu, aby mi ponúkol svoju perspektívu večnosti i a nádeje.

Drahí bratia a sestry,

od Veľkej noci nás delia už len dva týždne a všetky biblické čítania tejto nedele hovoria o vzkriesení. Zatiaľ nie o tom Ježišom, ktoré prepukne ako absolútna novosť, ale o našom vzkriesení, po ktorom túžime a ktoré nám daroval práve Kristus svojím zmŕtvychvstaním. Smrť pre nás skutočne predstavuje akýsi múr, ktorý nám bráni vidieť ďalej. Naše srdce však predsa len presahuje tento múr a i napriek tomu, že nemôžeme poznať to, čo zakrýva, myslíme, predstavujeme si a pomocou symbolov vyjadrujeme našu túžbu po večnosti.

Prorok Ezechiel zvestuje hebrejskému ľudu v exile, ďaleko od izraelskej zeme, že Boh otvorí hroby deportovaných a umožní im vrátiť sa do vlasti, aby spočinuli v pokoji (porov. Ez 37, 12-14). Táto pradávna túžba človeka, byť pochovaný spoločne so svojimi predkami, je túžbou po „vlasti“, ktorá ho prijme na konci pozemských námah. Toto chápanie v sebe ešte nezahŕňa ideu osobného vzkriesenia z mŕtvych, ktorá sa objavuje až na konci Starého zákona, a ani v Ježišovej dobe nebola prijímaná všetkými Židmi. Okrem toho, aj medzi kresťanmi je viera vo vzkriesenie a v život večný nezriedka sprevádzaná mnohými pochybnosťami a početnými rozpakmi, pretože ide predsa len o skutočnosť, ktorá presahuje hranice nášho rozumu a vyžaduje úkon viery.

V dnešnom evanjeliu o vzkriesení Lazára počujeme hlas viery z úst Lazárovej sestry Marty. Ježiš jej hovorí: „Tvoj brat vstane z mŕtvych.“ Ona odpovedá: „Viem, že vstane v posledný deň pri vzkriesení“ (Ján 11, 23-24). Ježiš jej však odpovedá: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie“ (Ján 11, 25-26). Toto je skutočná novosť, ktorá preniká a prekonáva všetky bariéry! Kristus búra múr smrti. V ňom prebýva všetka plnosť Boha, ktorý je život, večný život. Preto nad ním smrť nemala moc a vzkriesenie Lazára je znamením jeho plnej moci nad fyzickou smrťou, ktorá je pre Boha ako spánok (porov. Ján 11, 11). Existuje však iná smrť, ktorá Krista stála najtuhší boj, ba dokonca cenu kríža, totiž duchovná smrť, hriech, ktorý ohrozuje existenciu každého človeka. Pre víťazstvo nad touto smrťou Kristus zomrel a jeho zmŕtvychvstanie nie je návratom do predošlého života, ale otvorením novej reality, „novej zeme“, ktorá sa nakoniec opäť spojí s nebom Boha. Preto svätý Pavol píše: „A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás“ (Rim 8, 11).

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Drahí bratia, obráťme sa k Panne Márii, ktorá už má podiel na tomto vzkriesení, aby nám pomohla povedať s vierou: „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn“ (Ján 11, 27) a aby sme skutočne objavili, že on je našou spásou. Preložil: Peter Dufka

Kvetná nedeľa.

Editorál P. Lombardiho: Ježiš a Sokrates TK KBS, RV mk; dj

Vatikán (26. apríla) – „Kritériom, ktoré sprevádzalo každé Ježišovo rozhodnutie počas celého jeho života, bola jeho pevná vôľa milovať Otca“, uviedol pápež v stredu počas generálnej audiencie venovanej Veľkonočnému trojdníu. Svätý Otec ďalej zdôraznil rozdiel v postoji Ježiša a Sokrata pred smrťou. Na tento rozdiel sa zamerl aj hovorca Svätej stolice P. Federico Lombardi vo svojom pravidelnom editoriáli pre Vatikánske televízne centrum:

V stredu počas Veľkého týždňa na generálnej audiencii, pápež odkloniac sa od pripraveného textu, sa spontánne vyjadril o Ježišovej modlitbe v Getsemanskej záhrade. Meditujúc s hlbokou spoluúčasťou o úzkosti Ježiša, o jeho strachu zo smrti, zdôraznil veľký rozdiel medzi Ježišom a Sokratom. My všetci obdivujeme odvahu a sebaovládanie antického gréckeho mudrca, ktorého nám jeho žiak Platón dôsledne opísal v nezabudnuteľných dielach. Avšak jeho nadľudskosť, s ktorou reaguje v súvislosti s úzkosťou ho v istom zmysle vzdďalujú od skutočnej biedy a krehkosti obyčajného človeka, ktorý sa nachádza tvárou v tvár smrti. Ježiš však nie tak, ktorý bol skutočne jedným z nás. Božia láska zostupuje až na dno priepasti, aby nás všetkých vyzdvihla dohora. Paradoxne práve táto stať z Evanjelia – Getsemanská záhrada – ktorá je možno tou najtajomnejšou a najprekvapivejšou, sa premieňa na niečo, čo môže dať tú najväčšiu útechu toľkej bezhraničnej bolesti ľudstva všetkých čias. Bezhraničná bolesť, ale aj bezhraničná láska. Práve preto môžeme hovoriť o „spáse“ a môžeme v ňu uveriť v našom tele, v našom živote i v našej smrti.

Pápež – odpovedajúc na Veľký piatok na otázky, ktoré mu prišli z rôznych častí sveta – povedal, že v Eucharistii sa nás dotýka zmŕtvychvstalé Ježišovo telo a vstupuje do nás, aby premenil náš život na jeho nový život. Umučenie a Vzkriesenie, najväčší dar Boha nám ľuďom na našej ceste.

Matúš 26, 14 — 27, 66

Vtedy jeden z Dvanástich - volal sa Judáš Iškariotský - odišiel k veľkňazom a vyzvedal sa: „Čo mi dáte a ja vám ho vydám?“ Oni mu určili tridsať strieborných. A od tej chvíle hľadal príležitosť vydať ho.

Príprava na veľkonočnú večeru - V prvý deň sviatkov Nekvasených chlebov prišli k

Ježišovi učeníci a pýtali sa ho: „Kde ti máme pripraviť veľkonočnú večeru?“ On povedal: „Chodte do mesta k istému človekovi a povedzte mu: Učiteľ odkazuje: Môj

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

čas je blízko, u teba budem jesť so svojimi učeníkmi veľkonočného baránka.“
Učeníci urobili, ako im Ježiš rozkázal, a pripravili veľkonočného baránka.

Označenie zradcu - Keď sa zvečerilo, zasadol s Dvanástimi za stôl. A keď jedli, povedal: „Veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí.“ Veľmi osmutneli a začali sa ho jeden po druhom vypytovať: „Som to ja, Pane?“ On odpovedal: „Kto so mnou namáča

ruku v mise, ten ma zradí. Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda človekovi,

ktorý zrádza Syna človeka! Pre toho človeka by bolo lepšie, keby sa nebol narodil.“ Aj jeho zradca Judáš sa opýtal: „Som to azda ja, Rabbi?“ Odpovedal mu: „Sám si to povedal.“

Ustanovenie Eucharistie - Pri večeri vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom, hovoriac: „Vezmite a jedzte: toto je moje telo.“ Potom vzal kalich, vzdával vďaky a dal im ho, hovoriac: „Pite z neho všetci: toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých na odpustenie hriechov. Hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z tohoto plodu viniča až do dňa, keď ho budem piť s vami nový v kráľovstve svojho Otca.“

Výstraha Petrovi - Potom zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu. Vtedy im

Ježiš povedal: „Vy všetci tejto noci odpadnete odo mňa, lebo je napísané: „Udriem pastiera a stádo oviec sa rozprúchne.“ Ale keď vstanem z mŕtvych, predídem vás do Galiley.“ Peter mu povedal: „Aj keby všetci odpadli od teba, ja nikdy neodpadnem.“

Ježiš mu odvetil: „Veru, hovorím ti:

Tejto noci skôr, ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ Peter mu povedal: „Aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ťa.“ Podobne hovorili aj ostatní učeníci.

Ježiš v Getsemanskej záhrade - Tu Ježiš prišiel s nimi na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal učeníkom: „Sadnite si tu, kým odidem tamto a pomodlím sa.“ Vzal so sebou Petra a oboch Zebedejových synov. I doľahli naňho smútok a úzkosť. Vtedy im povedal: „Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou!“ Trochu poodišiel, padol na tvár a modlil sa: „Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty.“ Keď sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. I povedal Petrovi: „To ste nemohli ani hodinu bdieť so mnou? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé.“ Znova odišiel a modlil sa: „Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho piť, nech sa stane tvoja vôľa.“ A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa

im zatvárali od únavy. Nechal ich, znova sa vzdialil a tretí raz sa modlil tými istými slovami. Potom prišiel k učeníkom a povedal im: „Teraz už spite a odpočívajte! Hľa, prišla hodina; Syna človeka už vydávajú do rúk hriešnikov. Vstaňte, poďme! Pozrite, môj zradca sa priblížil.“

Zajatie Ježiša - A kým ešte hovoril, prišiel Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a kyjmi, ktorý poslali veľkňazi a starší ľud. Jeho zradca im dal znamenie: „Koho pobožkám, to je on; toho chyťte!“ A hneď pristúpil k Ježišovi a povedal: „Buď pozdravený, Rabbi!“ A pobožkal ho. Ježiš mu povedal: „Priateľu, načo si prišiel?“ Vtedy pristúpili, položili na Ježiša ruky a zajali ho. Tu jeden z tých, čo boli s Ježišom, vystrel ruku, vytasil meč zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho.

Ježiš mu povedal: „Daj svoj meč na jeho miesto! Lebo všetci, čo sa chytajú meča,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

mečom zahynú. Alebo si myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi

hneď poslal viac a

ko dvanásť plukov anjelov? Ale ako by sa potom splnilo Písmo, že to má byť takto?“

V tú hodinu povedal Ježiš zástupom: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca, aby ste ma zajali. Deň čo deň som sedával a učil v chráme, a nezajali ste ma.“

Toto všetko sa stalo, aby sa splnili písma Prorokov. Vtedy ho všetci učenici opustili a rozutekali sa.

Ježiš pred veľradou - Tí, čo Ježiša zajali, odviekli ho k veľkňazovi Kajfášovi, kde sa zhromaždili zákonníci a starší. Peter šiel zďaleka za ním až do veľkňazovho dvora. Vošiel dnu a sadol si k sluhom: chcel vidieť ako sa to skončí.

Veľkňazi a celá veľrada zháňali krivé svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli odsúdiť na smrť. Ale nenašli hoci vystúpilo mnoho falošných svedkov. Napokon prišli dvaja a hovorili: „Tento povedal: „Môžem zboriť Boží chrám a o tri dni ho postaviť.“ Tu vstal veľkňaz a spýtal sa ho: „Nič neodpovieš? Čo to títo svedčia proti tebe?!“ Ale Ježiš mlčal. Veľkňaz mu povedal: „Zaprisahám ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si Mesiáš, Boží Syn.“ Ježiš mu odvetil: „Sám si to povedal. Ale hovorím vám: Odteraz uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať na nebeských oblakoch.“

Vtedy si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: „Rúhal sa! Načo ešte potrebujeme svedkov? Sami ste teraz počuli rúhanie. Čo na to poviete?“ Oni odpovedali: „Hoden je smrti!“ Potom mu pľuli do tváre a bili ho päšťami, iní ho zauškovali a hovorili: „Prorokuj nám, Mesiáš, hádaj, kto ťa udrel!“

Peter zapiera Ježiša - Peter sedel vonku na nádvorí. Prišla k nemu ktoráśi slúžka

a povedala: „Aj ty si bol s Ježišom Galilejským!“ Ale on pred všetkými zaprel:

„Neviem, čo hovoríš.“ Keď vyšiel k bráne, videla ho iná a povedala tým, čo tam

boli: „Tento bol s Ježišom Nazaretským!“ On znova zaprel s prísahou: „Nepoznám

toho človeka.“ O chvíľku pristúpili tí, čo tam stáli, a povedali Petrovi: „Veru,

aj ty si z nich, veď aj tvoja reč ťa prezrádza!“ Vtedy sa začal zaklínať a

prisahať: „Nepo

znám toho človeka.“ A vtom zaspieval kohút. Tu sa Peter rozpamätal na slovo, ktoré mu bol povedal Ježiš: „Skôr ako kohút zaspieva; tri razy ma zaprieš.“ Vyšiel von a horko sa rozplakal.

Mt

XXVII. Ježiša odviekli k Pilátovi - Keď sa rozodnilo, veľkňazi a starší ľudu sa uzniesli, že Ježiša vydajú na smrť. Preto ho spútaného odviekli a odovzdali vladárovi Pilátovi.

Judášov koniec - Keď zradca Judáš videl, že Ježiša odsúdili, ľútosťou pohnutý vrátil tridsať strieborných veľkňazom a starším so slovami: „Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv.“ Ale oni odvetili: „Čo nás do toho? To je tvoja vec!“ On odhodil strieborné peniaze v chráme a odišiel; a potom sa šiel obesiť. Veľkňazi vzali peniaze a povedali: „Neslobodno ich dať do chrámovej pokladnice, lebo je to cena krvi!“ Dohodli sa teda a kúpili za ne Hrnčiarovo pole na pochovávanie cudzincov. Preto sa, to pole až do dnešného dňa volá Pole krvi. Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš: „Vzali tri

dsať strieborných, cenu toho, ktorého takto ocenili synovia Izraela, a dali ich za Hrnčiarovo pole; ako mi prikázal Pán.“

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Ježiš pred Pilátom - Keď Ježiš stál pred vladárom, vladár sa ho spýtal: „Si židovský kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Sám to hovoríš.“ A keď naňho veľkňazi a starší žalovali, nič neodpovedal. Vtedy sa ho Pilát opýtal: „Nepočuješ, čo všetko proti tebe svedčia?“ Ale on im neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vladár veľmi čudoval.

Na sviatky vladár prepúšťal zástupu jedného väzňa, ktorého si žiadali. Mali vtedy povestného väzňa, ktorý sa volal Barabáš. Keď sa zhromaždili, Pilát im povedal: „Koho vám mám prepustiť: Barabáša, alebo Ježiša, ktorý sa volá Mesiáš?“ Lebo vedel, že ho vydali zo závidia.

Keď sedel na súdnej stoličnici, odkázala mu jeho manželka: „Nemaj nič s tým spravodlivým, lebo som dnes vo sne veľa vytrpela pre neho.“ Veľkňazi a starší nahovorili zástupy, aby si žiadali Barabáša a Ježiša zahubili. Vladár sa ich opýtal: „Ktorého

z týchto dvoch si žiadate prepustiť?“ Oni zvolali: „Barabáša!“ Pilát im povedal: „Čo mám teda urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Mesiáš?“ Všetci volali: „Ukrižovať ho!“ On vravel: „A čo zlé urobil?“ Ale oni tým väčšmi kričali: „Ukrižovať ho!“

Keď Pilát videl, že nič nedosiahne, ba že pobúrenie ešte vzrastá, vzal vodu, umyl

si pred zástupom ruky a vyhlásil: „Ja nemám vinu na krvi tohoto človeka. To je vaša vec!“ A všetok ľud odpovedal: „Jeho krv na nás a na naše deti!“ Vtedy im prepustil Barabáša; Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Ježiša korunujú tŕním - Vladárovi vojaci vzali Ježiša do vládnej budovy a zhromaždili k nemu celú kohortu. Vyzliekli ho a odeli do šarlátového plášt'a, z tŕnia uplietli korunu a položili mu ju na hlavu, do pravej ruky mu dali trstinu, padali pred ním na kolená a posmievali sa mu: „Buď pozdravený, židovský kráľ!“ Pľuli naňho, brali mu trstinu a bili ho po hlave. Keď sa mu naposmievali, vyzliekli ho z plášt'a a oblie

kli mu jeho šaty. Potom ho vyviedli, aby ho ukrižovali.

Krížová cesta - Ako vychádzali, stretli človeka z Cyrény, menom Šimona. Toho

prinútili, aby mu niesol kríž. Tak prišli na miesto, ktoré sa volá Golgota, čo znamená Lebka. Dali mu piť víno zmiešané so žľčou: Ale keď ho ochutnal, nechcel piť. Keď ho ukrižovali, hodili lós a rozdelili si jeho šaty. Potom si posadali a strážili ho. Nad hlavu mu dali nápis s označením jeho viny: „Toto je Ježiš, židovský kráľ!“

Ježišovi na kríži sa posmievajú - Vedno s ním ukrižovali aj dvoch zločincov: jedného sprava, druhého zľava. A tí, čo šli okolo, rúhali sa mu: potriasali hlavami a vraveli: „Ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!“ Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími: „Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť. Je kráľom Izraela; nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho. Spoliehal sa na Boha; nech ho teraz vyslobodí, ak

ho má rád. Veď povedal: „Som Boží Syn.“ Takisto ho tupili aj zločinci, čo boli s ním ukrižovaní.

Ježiš na kríži zomiera - Od dvanástej hodiny nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Okolo tretej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „Eli, Eli, lema sabakthani?“, čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, vraveli: „Volá Eliáša.“ Jeden z nich hneď odbehol, vzal špongiu, naplnil ju octom, nastokol na trstinu a dával mu piť. Ale

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

ostatní hovorili: „Počkaj, nech uvidíme, či ho Eliáš príde vyslobodiť.“ Ježiš však znova zvolal mocným hlasom a vydýchol dušu.

A hľa, chrámová Opona sa roztrhla vo dvoje odvrchu až dospodku. Zem sa triasla a

skaly sa pukali. Otvorili sa hroby a mnohé telá zosnulých svätých vstali z mŕtvych. Vyšli z hrobov a po jeho vzkriesení prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým. Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko čo sa deje, veľmi sa na

ľakali a hovorili: „On bol naozaj Boží Syn.“

Boli tam a zobaľeč sa pozerali mnohé ženy, ktoré sprevádzali Ježiša z Galiley a

posluhovali mu. Medzi nimi bola Mária Magdaléna, Mária, Jakubova a Jozefova matka, a matka Zebedejových synov.

Ježišov pohreb - Keď sa zvečerilo, prišiel zámožný človek z Arimatey, menom Jozef,

ktorý bol tiež Ježišovým učeníkom. Zašiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. Pilát rozkázal, aby mu ho dali. Jozef vzal telo zavinul ho do čistého plátna a uložil do svojho nového hrobu, ktorý si vytesal do skaly. Ku vchodu do hrobu privalil veľký kameň a odišiel. Bola tam Mária Magdaléna a iná Mária a sedeli oproti hrobu.

Stráž pri hrobe - Na druhý deň, ktorý bol po Prípravnom dni, zhromaždili sa veľkňazi a farizeji k Pilátovi a hovorili: „Pane, spomenuli sme si, že ten zvodca, ešte kým žil, povedal: „Po troch dňoch vstanem z mŕtvych.“ Rozkáž teda strážiť hrob až do tretieho dňa, aby azda neprišli jeho učeníci a neukradli ho a nepovedali ľudu: „Vstal z mŕtvych,“ a ostatné klamstvo by bolo horšie ako prvé.“ Pilát im povedal: „Máte stráž; choďte a strážte, ako viete!“ Oni šli a hrob zabezpečili: zapečatili kameň a postavili stráž.

Meditácia

Kvetná nedeľa - "Ostaňte tu a bdejte so mnou!" (Mt 26, 38)

Dnes sa začína Veľký týždeň, najdôležitejší týždeň v roku. Všetko, čo Ježiš povedal a čo urobil počas svojho účinkovania tu na zemi, viedlo k tomuto týždňu, ku krížu, k vyvrcholeniu Božieho veľkého plánu pre ľudstvo. Čo lepšie by sme mohli urobiť, ako spolu s Ježišom prejsť týmto týždňom jeho umučenia a smrti?

Ježiš v záhrade prosil svojich najbližších priateľov: "Ostaňte tu a bdejte so mnou!" (Mt 26, 38) Chcel, aby s ním strávili posledné vzácne hodiny. A teraz prosí o to isté teba. Pozýva teba, svojho blízkeho priateľa, aby si zostal s ním, aby si mu bol spoločníkom v utrpení a prijal všetky milosti, ktoré naplňajú tento týždeň.

Skús si predstaviť, že si v Jeruzaleme pred dvetisíc rokmi. Sleduj a prežívaj slávou ovenčený príchod Ježiša do Jeruzalema. Pozoruj, ako je pomazaný v Betánii a spoločne

večeria so svojimi priateľmi. Pozoruj, ako Syna

človeka, tvojho Spasiteľa, zradia, zviažu a privedú pred súd. Rozjímaj, ako je

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

nespravodlivo odsúdený, bitý, korunovaný trnám a odvedený na vrch, kde ho ukrižujú. Sleduj, ako sa opona v chráme roztrhne, skaly pukajú, hroby sa otvárajú a mŕtvi vstávajú z hrobov. Všetko prijímaj a dovoľ, nech to zmení tvoje srdce.

Počas tohto týždňa si nájdí čas a vzdaj Ježišovi vďaku a chválu za jeho kríž. V hlbokkej vďačnosti mu ponúkni svoj život. Nájdí si každý deň čas, aby si posilnil svoju vieru v to, čo Ježiš pre teba urobil. Premohol diabla, hriech a dokonca aj samotnú smrť. Úplne ti odpustil. Celý týždeň sa usiluj odpovedať na vanutie Ducha Svätého spolu s Ježišom: "Nie moja, ale tvoja vôľa" (Mt 26, 39).

Pane Ježišu, ďakujem ti, že si podstúpil smrť na kríži. Pomôž mi, aby som stál celý týždeň pri tebe, hľadel na teba a učil sa od teba.

Izaiáš 50, 4 - 7; Žalm 22, 8 - 9. 17 - 20. 23 - 24; List Filipanom 2, 6 - 11

Veľkonočná nedeľa

Drahí bratia a sestry!

Surrexit Dominus vere! Alleluja! Pánovo zmŕtvychvstanie znamená obnovu našej ľudskej prirodzenosti. Kristus zvíťazil nad smrťou, ktorú spôsobil náš hriech a privádza nás späť k večnému životu. Z tejto udalosti vychádza život celej Cirkvi a samotná existencia kresťanov. Čítame to práve dnes, v Pondelok anjela, v prvom misijnom prejave rodiacej sa Cirkvi: „Tohto Ježiša Boh vzkriesil a my všetci sme toho svedkami. Božia pravica ho povýšila, a keď od Otca dostal prisľúbeného Ducha Svätého, vylial ho, ako sami vidíte a počujete.“ (Sk 2, 32-33) Jedným z charakteristických znakov viery vo vzkriesenie je pozdrav medzi kresťanmi vo veľkonočnom období, inšpirovaný starovekým liturgickým hymnom: „Kristus vstal z mŕtvych! Naozaj vstal z mŕtvych!". Je vyznaním viery a životnej horlivosti, rovnakej ako u žien opísaných v evanjeliu svätého Matúša: „A hľa, Ježiš im išiel v ústrety a oslovil ich: „Pozdravujem vás!“ Ony pristúpili, objali mu nohy a klaňali sa mu. Tu im Ježiš povedal: „Nebojte sa! Chodte, oznámte mojim bratom, aby šli do Galiley; tam ma uvidia.“ (Mt 28,9-10) „Celá Cirkev,“ píše Boží služobník Pavol VI., „dostala poslanie evanjelizovať a činnosť každého je dôležitá pre celok. Ona zostane ako znamenie súčasne zastreté i osvetlené novou prítomnosťou Ježiša, jeho odchodom a jeho prebývaním medzi nami. Ona ju predlžuje a pokračuje v nej.“ (Es. Ap. Evangelii Nuntiandi, 8. december 1975, 15: AAS 68 [1976], 14.)

Ako môžeme stretnúť Pána a stávať sa stále viac jeho autentickými svedkami? Sv. Maxim z Turína hovorí: „Ktokoľvek chce prísť k Spasiteľovi, najprv ho musí umiestniť svojou vlastnou vierou po pravici božstva a z presvedčenia vlastného srdca ho umiestniť v nebi.“ (Sermo XXXIX a, 3: CCL 23, 157) To znamená, že sa musí naučiť neustále obracať svoj pohľad mysle i srdca smerom k Božím výšinám, kam Kristus vystúpil. V modlitbe a poklone teda Boh stretáva človeka. Teológ Romano Guardini uvádza, že „poklona nie je niečím vedľajším, sekundárnym ... ale konečným záujmom a zmyslom bytia.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

V adorácii človek spoznáva zmysel pravosti, jednoduchosti a svätosti.“ (La Pasqua, Meditazioni, Brescia 1995, 62) Iba vtedy, ak sa obraciame k Bohu, ak sa k nemu modlíme, môžeme odhaliť najhlbší zmysel nášho života a naša každodenná cesta bude osvetlená svetlom Zmŕtvychvstalého.

Drahí priatelia, Cirkev na východe i na západe dnes slávi svätého Marka evanjelistu, múdreho ohlasovateľa Slova a autora doktríny o Kristovi - ako sa v dávnych dobách hovorilo. Je tiež patrónom mesta Benátok, kde, ak Boh dá, uskutočniam pastoračnú návštevu v dňoch 7. a 8. mája. Prosme teraz Pannu Máriu, aby nám pomohla plniť verne a s radosťou poslanie, ktoré každému z nás vzkriesený Pán zveruje.

Preklad: Peter Dufka

Veľkonočný čas

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Vzkriesení kresťania
TK KBS, RV Ir; dj

Vatikán (27. apríla, RV) - Generálna audiencia sa dnes konala na Námestí sv. Petra vo Vatikáne. Vo svojej katechéze sa Svätý Otec zameril na reflexiu o Veľkonočnom období a o nevyhnutnosti kresťanov žiť ako "vzkriesení", aby boli schopní pretvoriť svet:

Drahí bratia a sestry!

V týchto prvých dňoch Veľkonočného obdobia, ktoré trvá až do Turíc, sme ešte naplnení novou sviežosťou a radosťou, ktorú liturgické slávenia vniesli do našich sŕdc. Chcel by som sa teda krátko zamyslieť spolu s vami nad Veľkou nocou, ktorá je centrom kresťanského mystéria. Všetko má svoj začiatok v tomto: Kristus vzkriesený z mŕtvych je základom našej viery. Z Veľkej noci vyžaruje – ako od svetlého a žiariaceho centra – celá liturgia Cirkvi, ktorá z neho berie svoj obsah a význam. Liturgické slávenie smrti a vzkriesenia Krista nie je iba jednoduchou spomienkou na tieto udalosti, ale je ich mysterióznou aktualizáciou pre život každého kresťana a každej kresťanskej komunity, pre celý náš život. Viera vo vzkrieseného Krista pretvára našu existenciu spôsobujúc v nás neustále vzkriesenie z mŕtvych, ako písal sv. Pavol prvým veriacim: „Kedysi ste boli tmou, ale teraz ste svetlom v Pánovi. Žite ako deti svetla! Ovocie svetla je v každej добрote, spravodlivosti a pravde“ (Ef 5,8-9).

Ako sa teda môže stať Veľká noc našim životom? Ako môže celá naša vnútorná i vonkajšia existencia nadobudnúť „veľkonočnú formu“? Musíme začať od autentického pochopenia Ježišovho vzkriesenia: táto udalosť nie je jednoduchým návratom k prechádzajúcemu životu, ako sa stalo prípade Lazára, Jairovej dcéry a mladíka z mesta Naim, ale je to niečo úplne nové a odlišné. Kristovo vzkriesenie je začiatkom nového života, už viac nie podrobeného pominutelnosti času, ale života ponoreného do Božej večnosti.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

V Ježišovom vzkriesení začína nový stav bytia ľudí, ktorý osvetľuje a pretvára našu každodennú cestu a otvára ľudstvu budúcnosť, ktorá je kvalitatívne odlišná a úplne nová. Preto sv. Pavol nielen neoddeliteľným spôsobom spája vzkriesenie kresťanov s Ježišovým vzkriesením (porov. 1 Kor 15,16.20), ale ukazuje tiež, ako je potrebné žiť Veľkonočné mystérium v každodennosti nášho života.

V Liste Kolosanom hovorí: „Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi!“ (Kol 3,1-2). Na prvý pohľad, čítajúc tento text, by sme si mohli myslieť, že apoštolovým zámerom je zavrhnúť pozemské skutočnosti, zabudnúť na tento svet utrpenia, nespravodlivosti a hriechu a už anticipovane žiť v nebeskom raji. V takom prípade by však „nebo“ bolo akýmsi odcudzením. Aby sme pochopili pravý význam týchto Pavlových slov, stačí, že ich nevytrhneme z ich kontextu. Apoštol veľmi dobre upresňuje, čo myslí pod tým „čo je hore“, čo má kresťan hľadať a „čo je na zemi“, čomu sa má vyhýbať. Predovšetkým, ktoré sú veci, „čo sú na zemi“, ktorým sa treba vyhýbať: „Umŕtvujte teda“, píše sv. Pavol, „svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba! Pre takéto veci prichádza Boží hnev na odbojných synov“ (Kol 3,5-6). Umŕtvovať v nás nenásytnú túžbu po materiálnych dobrách, egoizme, ktorý je koreňom každého hriechu. Teda, keď apoštol pozýva kresťanov rozhodne sa odpútať od toho, „čo je na zemi“, jasne chce dať najavo to, čo patrí „starému človeku“, z ktorého sa kresťan má vyzliecť, aby sa mohol obliecť v Krista.

Tak ako bolo jasne povedané, ktoré sú veci, ku ktorým netreba pripútať svoje srdce, s takou istou jasnosťou nám sv. Pavol ukazuje, čo je to „čo je hore“, čo má kresťan hľadať a oceňovať. Tieto sa týkajú „nového človeka“, ktorý sa obliekol v Krista raz a navždy v krste, avšak neustále potrebuje obnovovanie „podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril“ (Kol 3,10). Hľa, ako Apoštol národov opisuje to, „čo je hore“: „Ako Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trezlivosť. Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. ... Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti!“ (Kol 3,12-14). Svätý Pavol je teda ďaleko od toho, aby nás kresťanov vyzýval k úniku zo sveta, do ktorého nás Boh vložil. Je pravda, že sme občanmi iného „mesta“, kde sa nachádza naša skutočná vlasť, no cestu k tomuto cieľu musíme prejsť každodenným životom na tejto zemi. Už teraz, participujúc na živote vzkrieseného Krista, musíme žiť ako noví ľudia v tomto svete, uprostred tohto pozemského sveta.

A toto je cesta ako pretvoriť nielen seba samých, ale celý svet, aby sme mu dali novú podobu, ktorá by podporovala rozvoj človeka a spoločnosti podľa logiky solidarity, dobra a hlbokého rešpektu dôstojnosti každého z nás. Apoštol nám pripomína, ktoré čnosti by mali sprevádzať kresťanský život: na vrchole je láska, od ktorej sú všetky ostatné odvodené ako od svojho zdroja a matrice. Ona zahŕňa a obsahuje všetko to, „čo je hore“: láska, ktorá – spolu s vierou a nádejou – je základným pravidlom života kresťana a definuje jeho hlbokú prirodzenosť.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Veľká noc teda nesie v sebe novosť hlbokého a úplného prechodu zo života podriadeného hriechu k slobodnému životu vedenému láskou, tou silou, ktorá rúca všetky prekážky a vytvára novú harmóniu vo vlastnom srdci a vo vzťahoch k ostatným ľuďom i veciam. Každý kresťan – tak ako každá komunita – ak prežije tento prechod k vzkrieseniu, nemôže sa nestať novým kvasom pre svet. Darujúc seba samého v naliehavých a spravodlivých prípadoch, ako ukazujú svedectvá svätých všetkých čias a na všetkých miestach. Sú aj mnohé očakávania našich čias: my, kresťania – pevne veriac, že Kristovo vzkriesenie obnovilo človeka bez toho, aby ho odobralo zo sveta, v ktorom vytvára svoje dejiny – musíme byť svetlými svedkami tohto nového života, ktorý priniesla Veľká noc. Veľká noc je teda darom, ktorý máme vždy hlbšie vo viere prijímať, aby sme mohli v každej situácii konať – s Kristovou milosťou – podľa Božej logiky, logiky lásky. Svetlo Kristovho vzkriesenia musí preniknúť tento náš svet, musí dosiahnuť ako posolstvo pravdy a života ku všetkým ľuďom skrze naše každodenné svedectvo.

Drahí priatelia! Áno, Kristus skutočne vstal z mŕtvych! Nemôžeme si nechať iba pre nás tento život a radosť, ktorú nám on daroval svojou Veľkou nocou, ale ju musíme darovať všetkým, s ktorými sa stretávame. To je naša úloha a naše poslanie: umožniť, aby v srdciach našich blížnych povstala nádej tam, kde je beznádej; radosť, kde je smútok; život, kde je smrť. Svedčiť každý deň o radosti vzkrieseného Pána znamená žiť vždy „veľkonočným spôsobom“ a odovzdávať radostnú zvesť, že Kristus nie je iba nejakou myšlienkou či spomienkou na minulosť, ale je osobou, ktorá žije s nami, pre nás a v nás. A s ním, skrze neho a v ňom môžeme urobiť všetko nové (porov. Zjv 21,5).

Preložil: Ľubomír Rebek

2.nedeľa veľkonočná – božie milosrdenstvo

Nedeľa Božieho milosrdenstva

"Toto je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho" (Ž 118, 24).

Dnešný deň je dňom dvojnásobného požehnania. Nielenže slávime Nedeľu Božieho milosrdenstva, ale uctievame si aj pápeža Jána Pavla II., ktorý bude dnes v Ríme vyhlásený za blahoslaveného. Na počesť tejto udalosti ponúkame niekoľko výňatkov z prvej homílie Jána Pavla II., ktorú, už ako pápež, predniesol v deň svojej inaugurácie 22. októbra 1978. Nech nás všetkých jeho slová, jeho duch a jeho láska k Ježišovi inšpirujú aj naďalej!

"V tento deň a z tohto miesta treba opäť vysloviť tie isté slová a započúvať sa do nich: ‚Ty si Mesiáš, Syn živého Boha‘ (Mt 16, 16).

Áno, bratia, synovia a dcéry, tieto slová predovšetkým. Ich obsah zjavuje našim očiam tajomstvo živého Boha... On, ktorý je nekonečný, nevyspytateľný, nevýslovný, sa k nám priblížil v osobe Ježiša Krista, jednorodeného Božieho Syna, narodeného z Panny Márie v betlehemskej maštali.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Všetkým tým, ktorí ešte stále hľadajú Boha, i tým, ktorí už vlastnia neoceniteľný poklad viery, ako aj tým, ktorých trápia pochybnosti, hovorím: Vypočujte si, prosím, ešte raz, dnes, na tomto posvätnom mieste, slová Šimona Petra...

Bratia a sestry, nebojme sa privítať Krista a prijať jeho silu... Otvorte Kristovi dvere dokorán... Kristus vie, čo je v človeku. Jedine on to vie. Dnes človek tak často nevie, čo sa v ňom deje, v hĺbinách jeho mysle a srdca. Často si nie je istý zmyslom svojho života na tejto zemi. Trápia ho pochybnosti; pochybnosti, ktoré sa menia na zúfalstvo. Preto vás žiadam, úpenlivo vás prosím s pokorou a dôverou, nechajte k človeku prehovoriť Krista. Iba on má totiž slová života, áno, večného života."

Ďakujem ti, Pane, za život blahoslaveného pápeža Jána Pavla II.! Dnes, v deň oslavy tvojho milosrdenstva, naplň nás nádejou v teba. Pomôž nám všetkým, aby sme sa nebáli!

Darkyňa orgánov - TV JOJ

Hanka mala 18 rokov, pripravovala sa na prijímačky na medicínu. Od malička chcela byť detskou lekárkou. Raz však prišla domov s veľkými bolesťami hlavy. Dostala zápas mozgových blán, ktorému po pár dňoch podľahla. Svojou smrťou však podľahla iným. Jej rodičia sa rozhodli darovať jej orgány."

Veronika Tóthová, redaktorka TV JOJ: „Hanka chcela byť od malička detskou lekárkou. Chodila aj na prípravné kurzy na prijímačky na fakulte. Raz sa z nich vrátila s veľkou bolesťou hlavy.

Andrea Tóthová, Hankina mama: „Hanka dostala zápal mozgových blán, meningokovú meningitídu, na ktorú sa od prvých príznakov do 6 hodín až 24 hodín zomiera.“

Veronika Tóthová, redaktorka TV JOJ: „Hanka však napriek tomu žila ešte 9 dní. Jej mama je presvedčená, že to bolo aj vďaka tomu, že sa za Hanku modlilo množstvo ľudí.“

Andrea Tóthová, Hankina mama: „Keby bola zomrela hneď tak tie orgány by boli nepoužiteľné, ale myslím si, že vďaka modlitbám, ktoré boli vysielané k nebu sa vyprosilo toľko, že Hankine sa uzdravili, iba mozog sa neuzdravil.“

Veronika Tóthová, redaktorka TV JOJ: „Ešte kým Hanka bojovalo už bolo jasné, že sa ju nepodarí zachrániť. Oslovil jej rodičov lekár s otázkou či by boli ochotní darovať jej orgány.“

Andrea Tóthová, Hankina mama: „Po porade s biskupom sme sa rozhodli, že orgány darujeme všetky, ktoré sa dajú použiť.“

Veronika Tóthová, redaktorka TV JOJ: „Ich rozhodnutie pomohlo 4 ľuďom.“

Andrea Tóthová, Hankina mama: „Dozvedeli sme sa aj to, že dievčina, ktorá dostala Hankine srdce ho tak dobre prijala ako by bolo jej vlastné.“

Veronika Tóthová, redaktorka TV JOJ: „To, že Hankina smrť nebola úplne zbytočná je pre jej rodičov veľmi dôležité.“

Andrea Tóthová, Hankina mama: „To bola pre nás taká malá odmena, že iní rodičia sa môžu tešiť.“

Veronika Tóthová, redaktorka TV JOJ: „Na výročie Hankinej smrti ako aj na jej narodenín sa vždy v miestom kostole koná Hankin memoriál.“

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Róbert Korec, spoluorganizátor Hankinho memoriálu: „Chceme toto posolstvo, ktoré tu zanechala ako sme ju poznali, plnú radosti a úsmevu, prenášať na druhých ľudí.“

Andrea Tóthová, Hankina mama: „Vždy bola veľmi ochotná pomáhať trpiacim, takže myslím, že Boh jej naplnil tento sen.“

Veronika Tóthová, TV JOJ

3. Veľkonočná

Lukáš 24, 13 - 35

V ten deň išli dvaja z nich do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali. I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?“ Zastavili sa zronení a jeden z nich menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ On im povedal: „A čo?“ Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj našakali. Pred svitaním boli pri hrobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“

On im povedal: „Vy nechápvaví a ľarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci!

Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo. Tak sa priblížili k dedine, do ktorej šli, a on sa tváril, že ide ďalej. Ale oni naň naliehali: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!“ Vošiel teda a zostal s nimi. A keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho. Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol. Tu si povedali: „Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedenástich a iných s nimi a tí im povedali: „Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi.“ Aj oni porozprávali, čo sa im stalo cestou a ako ho spoznali pri lámaní chleba.

Meditácia

"Otvorili sa im oči" (Lk 24, 31).

Existuje istý dobre známy optický klam - obrázok dvoch žien: jedna je mladá a príťažlivá, druhá stará a poznačená rokmi. Ak ten obrázok poznáte, viete, že nemožno vidieť obe ženy naraz. Keď sa naň väčšina z nás zahľadí dlhšie, uvidíme po čase jeden portrét zreteľnejšie a druhý len matne, budú sa nám prelínať. Niektorí ľudia však dokážu svoje predstavy spracovať iba jedným spôsobom. Aj keď majú

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

priamo pred sebou všetky vizuálne podklady, vidia buď iba mladú ženu, alebo iba starenu. Emauzskí učenici postupovali do istej miery podobne - nepostrehli jednotlivé fakty a nevideli celý obraz. Pomaly kráčali po ceste a so smútkom si pripomínali udalosti posledných troch dní. Keď sa ich neznámy počestný opýtal, "o čom" to diskutujú, porozprávali mu o Ježišovi ako o prorokovi, jeho vlastnými slovami opísali jeho smrť a povedali mu aj o záhade prázdneho hrobu (Lk 24, 19 - 24). Mali znamenia, napl nené proroctvá, svedectvo žien, ktoré videli anjelov. Celou cestou ich dokonca sprevádzal sám Ježiš! Ani s týmito základnými prvkami však nedokázali poskladať spomínané udalosti do obrazu, ktorý by im dával zmysel.

Ježiš im to objasnil v dvoch fázach. Najprv s nimi prešiel "všetky Písma", aby im dokázal, že na ňom sa splnilo každé proroctvo. To teda muselo byť skvelé biblické štúdium! Tí učenici však potrebovali ešte niečo viac. Koncom dňa im horeli srdcia, no ešte stále mali zastretý vnútorný zrak. Až pri stole sa im definitívne otvorili oči. Až potom pochopili Ježišovu prítomnosť v slove, ako aj pri lámaní chleba. Aj my potrebujeme dvojité svedectvo. Pápež Benedikt XVI. hovorí: "Slovo a Eucharistia patria tak intímne spolu, že nemožno pochopiť jedno bez druhého... Eucharistia nás otvára pre chápanie Svätého písma, tak ako Sväté písmo zas osvetľuje a vysvetľuje eucharistické tajomstvo" (Verbum Domini 55). Akým požehnaním je pre nás každá svätá omša - je príležitosť ou prijať Ježiša v slove a v Eucharistii! Často ju využívaj a pros Ježiša, aby ti osvecoval myseľ a zmocnil sa tvojho srdca. Potom ako emauzskí učenici budeme horlivými šíriteľmi jeho úžasnej radostnej zvesti.

1a) Intronizácia Písma v omši

Intronizácia Písma – Evanjeliára (lekcionár sa v procesii nenosí) sa zvyčajne robí pri významných príležitostiach, sláveniach a sviatkoch. Pred začiatkom sprievodu, v ktorom sa prináša Evanjeliár, môže komentátor vysvetliť obrad intronizácie Písma. V ňom poukáže na liturgické zhromaždenie ako na spoločenstvo zhromaždené v Duchu Svätom, ktorý hovoril ústami prorokov a napokon v Ježišovi Kristovi (porov. Hebr 1,1n). Jeho Slovo je živé a účinné (Hebr 4,12).

Cirkev si vždy uctievala Písmo ako samotné telo Ježiša Krista a nikdy sa neprestáva živiť týmto Telom a rozdávať ho veriacim (porov. DV 21). Vo chvíli intronizácie Evanjeliára ho aj vonkajším úkonom prijíma do svojho stredu a Evanjeliár umiestňuje na viditeľné a čestné miesto liturgického zhromaždenia, t.j. na oltár, na ktorom sa následne slávi Eucharistia. Tak sa navonok naznačuje pravda, že zhromaždenie verí Ježišovmu slovu: *Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som aj ja medzi nimi* (Mt 18,20). Možno tiež pridať citát z liturgickej konštitúcie Druhého vatikánskeho koncilu: „Sám Kristus hovorí, keď sa v Cirkvi číta Sväté písmo“ (SC 7).

Po prečítaní úvodného komentára sa zo sakristie, cez hlavný vchod, pohne slávnostný sprievod v usporiadaní: procesiový kríž, sviece, kadidlo, koncelebrujúci kňazi a hlavný celebrant. Ak je prítomný diakon, on nesie Evanjeliár pred hlavným celebrantom, alebo vedľa neho. Ak diakon nie je prítomný, Evanjeliár nesie jeden z koncelebrujúcich kňazov, alebo v prípade, že niet ani koncebranta ani diakona, Evanjeliár nesie ustanovený lektor (VSRM 120). Evanjeliár sa nesie trochu pozdvihnutý a zatvorený (VSRM 133; CE 127). Počas vstupnej procesie sa spieva úvodný spev alebo vhodná pieseň. Keď sprievod príde do svätyne, kríž je

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

umiestnený na vhodné viditeľné miesto, zatvorený Evanjeliár sa položí na oltár, na ktorý alebo vedľa ktorého sa umiestnia zapálené sviece. Nasleduje bozk oltára a incenz Evanjeliára a incenz oltára a kríža.

Svätá omša potom pokračuje zvyčajným spôsobom. Pred prednesom evanjelia kňaz nasype do kadidelnice tymián, požehná kadidlo a potom on sám alebo diakon (ak je prítomný) vezme z oltára Evanjeliár a v sprievode kadidla a zapálených dvoch sviec ho prenáša na ambonu (VSRM 120). Tam ho úctivo otvorí a spieva úvodný verzikul. Potom nasleduje incenz (3x2) a čítanie evanjelia. Všetci prítomní sú počas čítania evanjelia otočení smerom k ambone. Po prečítaní evanjelia ho prinesie k biskupovi (ak je prítomný), ten pobozká evanjelium a môže ním udeliť celému zhromaždeniu požehnanie. Týmto požehnaním sa naznačuje kvázisviatostný charakter Božieho slova. Kňaz potom umiestni Evanjeliár na viditeľné a čestné miesto liturgického priestoru. Vhodné je umiestniť otvorený evanjeliár na pripravený stojan v presbytériu, prípadne na pripravený stolík alebo na starý oltár (porov. CE 1172).

Liturgia potom pokračuje zvyčajným spôsobom. V závere svätej omše po požehnaní a prepustení sa sformuje sprievod do takého poradia, aké bolo na začiatku a Evanjeliár sa odnáša späť do sakristie. Je dobré, ak v priestore svätyne alebo na inom vhodnom mieste je vystavené Sväté písmo a veriaci majú možnosť pri návšteve kostola po poklone Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej pristúpiť k Svätému písmu a prečítať si aspoň krátku stať z neho (VD 68).

1b) Intronizácia Písma mimo bohoslužieb

Intronizácia Svätého písma sa môže uskutočniť aj pri iných príležitostiach, než je liturgický bohoslužobný rámec. Je to napr. biblická konferencia, synoda o Božom slove, stretnutie biblického krúžku a iné. Intronizácia si vtedy zachováva podstatné prvky liturgickej intronizácie, ale tu je možné dovoliť si aj nejaké prispôbenia v priebehu tohto úkonu (pri zachovaní istej primeranosti vo vzťahu k liturgickým predpisom o intronizácii Písma).

Radomír Bodziony | Pavol Zvara | Anton Tyrol

Od poznania k sláveniu

V roku 2006 terajší pápež Benedikt XVI. zvolal 12. generálne zasadnutie riadnej biskupskej synody na tému *Božie slovo v živote a poslaní Cirkvi*. Synoda sa uskutočnila 5. až 26. októbra 2008 v Ríme. Úvahy a návrhy vyplývajúce z tejto synody boli zverejnené v posynodálnej exhortácii *Verbum Domini*, ktorú pápež podpísal na sviatok sv. Hieronyma 30. septembra 2010. Začína slovami, ktorými končila vieroučná konštitúcia Druhého vatikánskeho koncilu *Dei Verbum* (18. XI. 1965). Ide o citát z Prvého Petrovho listu „Slovo Pánovo trvá naveky...“, čo kedysi dávno preložil sv. Hieronym do latinčiny slovami *Verbum Domini manet in aeternum*.

Obsah exhortácie *Verbum Domini* (ďalej VD) má slávnostný charakter a obsahovo bohatý. Zdôrazňuje výnimočný rozmer Božieho slova. Dalo by sa povedať, že exhortácia nabáda k tomu, aby rastúce poznanie Božieho slova ústilo do radosti a do slávnosti spoločenstva veriacich. Jedinečnosť dokumentu *Verbum Domini* sa ukazuje na pozadí predchádzajúcich cirkevných dokumentov. Vieroučná konštitúcia Druhého vatikánskeho koncilu o Božom zjavení *Dei Verbum* riešila vážnosť poznania

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

a jedinečnosť Svätého písma ako Božieho slova v živote Cirkvi. Posynodálna exhortácia VD žne plody zo sejby, ktorou bolo *Dei Verbum*.

Názov tejto úvahy chce vyjadriť obsah i jeden z hlavných cieľov dokumentu VD – slávenie Božieho slova, ktoré je obnovou Cirkvi. Nadišiel čas prejsť od poznania Slova k jeho sláveniu. Tým sa nechce v žiadnom prípade naznačiť, žeby už nebolo treba poznávať, ale sa zdôrazňuje, že spoznávanie má svoje naplnenie v slávení, ktoré zasa inšpiruje k prehĺbenému prežívaniu. I samotná exhortácia okrem toho, že povzbudzuje, ponúka prirodzene aj náuku; na jej základe pápež stavia výzvy a povzbudená. Dokument sa skladá z úvodu, troch veľkých častí a záveru. Postupne sa dotkneme troch hlavných častí.

Prvá časť – *Verbum Dei*

Prvá časť je náuková. Zaoberá sa témou Božieho slova. Téma stavia na novosti biblického zjavenia – totiž na fakte, že Boh sa nám dáva poznať v dialógu, ktorý s nami túži viesť. Táto časť sa delí na tri kapitoly, ktorých názvy hutne vyjadrujú ich tematický obsah.

1. kapitola: BOH, KTORÝ HOVORÍ (č. 6-21)
2. kapitola: ČLOVEK ODPOVEDÁ BOHU, KTORÝ HO OSLOVUJE (č. 22-28)
3. kapitola: HERMENEUTIKA SVÄTÉHO PÍSM A V CIRKVI (č. 29-49)

Pripomeňme, že tretia kapitola podčiarkuje dôležitosť výkladu Písma. Totiž treba mať správny interpretačný kľúč na chápanie Božej a ľudskej reči v Písme. Je to aj najdlhšia a asi najťažšia zo všetkých kapitol dokumentu. Pre vnútorné spojenie Božieho slova a viery človeka je nevyhnutné dostať sa do posolstva textu Písma a to v kontexte Cirkvi. Máriin postoj je príkladom správneho porozumenia Písma – s osobnou vierou prijať Slovo v spoločenstve veriacich. Kapitola zdôrazňuje, že Cirkev je pôvodným miestom Písma a tiež jeho chápania.

Druhá časť – *Verbum in Ecclesia*

Meno druhej časti vyjadruje aj jej tému – je ekleziálna. V tejto časti sa pojednáva o Božom slove, ktoré je účinné v Cirkvi a pre ňu životodarné. Aj táto časť sa delí na tri kapitoly.

1. kapitola: BOŽIE SLOVO A CIRKEV (č. 50-51)
2. kapitola: LITURGIA, PRIVILEGOVANÉ MIESTO BOŽIEHO SLOVA (č. 52-71)
3. kapitola: BOŽIE SLOVO V ŽIVOTE CIRKVI (č. 72-89)

Druhá časť je mostom medzi prvou časťou, kde sa hovorí o transcendentnom Božom slove a treťou časťou, kde sa hovorí o Božom slove, ktoré sa zjavuje svetu. Podstata tejto časti spočíva v tom, že hovorí o vnútornom živote Cirkvi a pápež v nej kladie dôraz na osobnú otvorenosť jednotlivca v prijímaní Božieho slova. Poukazuje na privilegované miesto počúvania a slávenia Božieho slova – na liturgiu. K tejto a k tretej kapitole sa na záver ešte vrátíme.

Tretia časť – *Verbum mundo*

Názov tretej časti dokumentu – *Slovo svetu* hovorí o tom, že Božie slovo môže priniesť nádej všetkým ľuďom v každom čase. Delí sa na štyri kapitoly.

1. kapitola: POSLANIE CIRKVI: HLÁSAŤ BOŽIE SLOVO SVETU (č. 90-98)
2. kapitola: BOŽIE SLOVO A ANGAŽOVANOSŤ VO SVETE (č. 99-108)
3. kapitola: BOŽIE SLOVO A KULTÚRY (č. 109-116)
4. kapitola: BOŽIE SLOVO A MEDZINÁBOŽENSKÝ DIALÓG (č. 117-120)

Všetky štyri kapitoly sú orientované misionársky. V prvej kapitole pápež zdôrazňuje mimoriadnu naliehavosť a krásu ohlasovania evanjelia. V druhej kapitole

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

apeluje na zodpovednosť v ohlasovaní a dáva konkrétne návrhy ako ohlasovať Božie slovo špecifickým skupinám ako sú mladí, migranti, trpiaci a chudobní. Tretia kapitola spája ohlasovanie Božieho slova rôznym kultúram s umeleckými prejavmi. Štvrtá kapitola odкрýva nespútanú moc Božieho slova i pre medzináboženský dialóg.

Predchádzajúce sesterské dokumenty

Začiatkové slová exhortácie VD jasne hovoria o tom, že dokument sa viaže s vieroučnou konštitúciou Druhého vatikánskeho koncilu *Dei Verbum*. Je dôležité vidieť novosti tejto konštitúcie, aby sme mohli poukázať, v čom sú novosti exhortácie *Verbum Domini*. Náhľadom do dejinného vývoja bude zrejmé, že konštitúcia neopakovala len minulé, ale predstavila prehĺbený pohľad na niektoré problémy a súčasne poukázala na nové horizonty.

Pred *Dei Verbum*

Devätnáste storočie prekvitalo racionalizmom, ktorý postavil na miesto Boha rozum človeka a nekritickou kritikou spochybňoval nielen Bibliu, ale aj katolícku náuku. Pápež Lev XIII. v roku 1893 encyklikou *Providentissimus Deus* obhajoval katolícku interpretáciu Biblie „proti útokom racionalizmu, pričom sa však neutiekal len k duchovnému zmyslu, vytrhnutému z dejín“ (VD 33). Neodmietal vedeckú kritiku, vyjadroval však nedôveru k „predpojatým názorom, ktoré predstierajú, že sú založené na vede, ale v skutočnosti vedu klamne zavádzajú mimo poľa jej pôsobnosti.“ Inými slovami, Lev XIII. vyzval katolíckych učencov skúmať Písmo vedeckými metódami a brániť ho proti zneužívaniu neadekvátnymi výkladmi racionalistov.

O 50 rokov neskôr, pápež Pius XII. čelil útokom zástancov takzvanej mystickej exegézy z vnútra Cirkvi. Táto takzvaná mystická exegéza odmietala akýkoľvek vedecký prístup. Encyklikou *Divino afflante Spiritu* teda obhajuje vedeckú exegézu práve pred nimi. Pius XII. sa obratne vyhol i ďalšiemu extrému, totiž aby pripustil istú dichotómiu tzn. dvojdielnosť typu buď vedecká exegéza pre apológiu alebo duchovná interpretácia pre osobné účely. Vyvážene bránil vedeckú exegézu bez toho, aby prehliadol to, čo bolo dobré a správne na mystickej exegéze.

Dei Verbum

Koncilová vieroučná konštitúcia *Dei Verbum* priniesla zmenu v chápaní Písma ako Božieho slova. Encyklika upustila od výlučnosti vyjadrení ako „pravda“ (*veritas*) v prospech dôrazu na dialóg medzi Bohom a človekom. Preto vo veľkom pojednávala o téme Božieho zjavenia. Novým pohľadom na Božie zjavenie je tvrdenie, že Boh sa nezjavil *v systéme právd ale v osobe* Ježiša Krista (DV 2). Ďalším veľmi diskutovaným problémom bol vzťah medzi *Sacra Traditio* a *Sacra Scriptura* – teda medzi posvätnou Tradíciou a Svätým písmom, keď konštitúcia zdôrazňuje ich vzájomnú spätosť a nerozdeliteľný súvis. Konštitúcia *Dei Verbum* so svojim pozitívnym a hutným obsahom poukázala na mimoriadny dosah Svätého písma pre život Cirkvi a nevyhnutnosť čerpať z neho Božie slovo ako základ pre život Cirkvi a pre správnu teológiu.

Po *Dei verbum*

Pripomeňme si len niekoľko dokumentov, resp. faktov celocirkevného dosahu, ktoré nasledovali po koncilovej konštitúcii *Dei Verbum*. Riešia čiastkové problémy či fenomény Božieho slova a Písma v živote Cirkvi a sú rozvojom niektorých tém či problémov, načrtnutých už v konštitúcii.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Ako prvý spomeňme dokument Pápežskej biblickej komisie z roku 1983 – *Interpretácia Biblie v Cirkvi*. Zameriava pozornosť na fakt nevyhnutnosti výkladu Písma a na nebezpečenstvo fundamentalizmu, ktorý vychádza okrem iného i z predpojatého odmietania tejto nevyhnutnosti výkladu. Dokument systematizuje rôzne typy výkladu a zdôrazňuje, že interpretácie Písma majú slúžiť v prospech života spoločenstva Cirkvi. Druhý dokument z roku 2001 tiež pochádza z dielne Pápežskej biblickej komisie. Jeho názov *Hebrejský ľud a jeho sväté Písma v kresťanskej Biblii* vyjadruje jeho zameranie. Má v pozornosti dôležitosť Tradície a náuky Písem v hebrejskom ľude. Dokument zdôrazňuje vážnosť hebrejskej tradície Písem nielen po stránke informatívnej, ale aj po stránke formačnej a vôbec vieroučnej pre kresťanskú interpretáciu. Podčiarkuje skutočnosť, že „korene kresťanstva sú v Starom zákone a kresťanstvo sa z týchto koreňov stále živí“ (VD 40). Celkom jasným znakom nevyhnutnej a vitálnej potreby Cirkvi po Božom slove sa stala v roku 2008 Synoda o Božom slove v živote Cirkvi. Jej dôležitosť spočíva v tom, že upozorňuje na nevyhnutnosť vnášania metód interpretácie do praxe a na dôsledné hľadanie metód aplikácie Božieho slova pre život a rast spoločenstva Cirkvi. Synodálni otcovia opakovane zdôrazňovali nevyhnutnosť obrody Cirkvi na základe Božieho slova. Ak *Dei Verbum* hovorilo o tom, že Písmo je Božia reč (*locutio Dei*), tak ďalší dokument Pápežskej biblickej komisie z roku 2008 *Biblia a morálka* len dosvedčuje túto pravdu a volá po pozornejšom načúvaní tejto reči. I keď v Písme nie sú odpovede na všetky jednotlivé problémy dneška, rozhodne ono obsahuje princípy a základné smerovania mravného napredovania Cirkvi, ktoré je v súlade s vanutím a darmi Ducha Svätého.

Novosti, výzvy a riešenia...

Pápež prízvukuje, že viera je živená Božím slovom (VD 26) a nepočúvanie Božieho slova kvalifikuje ako hriech (VD 26). Odvolávajúc sa na synodálnych otcov, Svätý Otec hovorí o obnove viery Cirkvi v Božie slovo – podľa príkladu Panny Márie (VD 27).

Pozoruhodne a pútavo je predstavená kapitola o liturgii, ako o privilegovanom mieste Božieho slova. Božie slovo koná zázraky kdekoľvek sa ohlasuje a pre kňaza táto kapitola dostáva známku záväznosti. Mnohými spôsobmi môže oživovať slávenie liturgie a napomáhať rastu viery v spoločenstve veriacich.

Mimoriadne dôležitý je vnútorný vzťah medzi Božím slovom a Eucharistiou. Patria tak „intímne spolu, že nemožno pochopiť jedno bez druhého: Božie slovo sa stáva sviatosťným telom v eucharistickej udalosti. Eucharistia nás otvára pre chápanie Svätého písma, tak ako Sväté písmo zas osvetľuje a vysvetľuje eucharistické tajomstvo“ (VD 55). Hlbšie chápanie tohto vzťahu pomáha veriacim lepšie pochopiť konanie Boha v dejinách spásy a v ich vlastných životoch. Pápež vysvetľuje túto skutočnosť na základe sviatosťného rozmeru (*sakramentálnosť*) Slova. Ono má performatívny charakter tzn. spôsobuje to, čo vyjadruje, a to môže „poslúžiť duchovnému životu veriacich“ (VD 56). Je preto nevyhnutnosťou starostlivá formácia lektorov, ktorí sú tiež v službách tohto rozmeru Slova (VD 58). Pápež považoval za dobré zdôrazniť dôležitosť Svätého písma pri sviatosťiach týkajúcich sa uzdravenia. Často sa totiž „vzťah týchto sviatosťí k Svätému písmu nedoceňuje... Nemožno totiž zabudnúť, že Božie slovo je slovom zmierenia.“ Penitent by počas spovede mohol byť povzbudený úryvkom z Písma (VD 61).

Pápež navrhuje aj konkrétne podnety a návrhy pre liturgickú animáciu. Tým nechce opomenúť už existujúce formy, ale vyzdvihuje vysoko rozmer živého prežívania slávenia Slova v liturgii. Okrem toho, že Cirkev potrebuje oživiť existujúce

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

formy liturgie súvisiace s Písmom, mala by vnášať biblickú spiritualitu aj do pobožností a prejavov nábožnosti širšieho charakteru ako sú púte, spoločné stretnutia, modlitebné a tematické skupinky, a pod. (VD 64-71).

V kapitole o Božom slove v Cirkvi sa v troch odsekoch hovorí o biblickej animácii pastorácie, o biblickej dimenzii katechézy a vôbec o biblickej formácii kresťanov (VD 73-75). Nejde o to, aby činitelia boli len preniknutí biblickým myslením (dôraz na *chápanie*), ale aby boli aj naplnení biblickým duchom (dôraz na *rozhodnutie*) a biblickými postojmi (adekvátny *spôsob* realizácie). Pomerne podrobne je rozobratá účinnosť a náležitosť Božieho slova v živote rôznych zasvätených osôb a kresťanských stavov (VD 77-85).

Exhortácia ponúka veľa možností pre tvorivého kňaza, aby rozvíjal biblickú spiritualitu a pastoráciu, ktoré vedú spoločenstvo k prehíbenému dynamickému kresťanskému životu.

Blažej Štrba, František Trstenský

Posolstvo Svätého Otca Benedikta XVI. k 48. svetovému Dňu modlitieb za duchovné povolania 15. máj 2011 – 4. veľkonočná nedeľa

Napomáhať duchovné povolania v miestnej cirkvi

Drahí bratia a sestry!

48. svetový deň modlitieb za duchovné povolania, ktorý sa slávi 15. mája 2011, na Štvrtú veľkonočnú nedeľu, nás pozýva uvažovať o téme: Napomáhať duchovné povolania v miestnej cirkvi. Pred sedemdesiatimi rokmi zriadil ctihodný pápež Pius XII. Pápežské dielo pre kňazské povolania. Následne boli biskupmi v mnohých diecézách zriadené podobné diela, podporované kňazmi i laikmi, ako odpoveď na výzvu Dobrého pastiera: „Keď videl zástupy, zľutoval sa nad nimi, lebo boli zmorené a sklesnuté ako ovce bez pastiera. Vtedy povedal svojim učeníkom: „Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu“ (Mt 9, 36 – 38).

Umenie napomáhať duchovné povolania a starať sa o ne, nachádza svoj vzor v tých textoch evanjelia, keď Ježiš povoláva učeníkov nasledovať ho a plný lásky a starostlivosti ich formuje. Mimoriadnu pozornosť pritom máme venovať spôsobu, akým Ježiš povolával svojich najbližších spolupracovníkov, aby zvestovali Božie kráľovstvo (porov. Lk 10, 9). Predovšetkým je zrejmé, že prvým krokom bola modlitba za nich: prv ako ich povolal, strávil Ježiš celú noc sám v modlitbe a počúvaní vôle svojho Otca (porov. Lk 6, 12), vo vnútornom odlúčení od všedných vecí. Povolanie učeníkov sa rodí práve v dôvernom rozhovore Ježiša so svojím Otcem. Povolania do kňazskej služby a do zasväteného života sú predovšetkým ovocím ustavičného spojenia so živým Bohom a vytrvalej modlitby, ktorá vystupuje k „Pánovi žatvy“ tak vo farských spoločenstvách, ako aj v kresťanských rodinách či v skupinách pre prípravu na duchovné povolania.

Na začiatku svojho verejného účinkovania povolal Pán niekoľkých rybárov, zamýšľajúcich vydať sa na brehu Galilejského jazera na rybolov: „I povedal im:

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

„Podťte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí“ (Mt 4, 19). Svoje mesiášske poslanie im vyjavil prostredníctvom mnohých „znamení“, ktoré poukazovali na jeho lásku k ľuďom a na dar Otcovho milosrdenstva. Učil ich svojimi slovami a svedectvom života, aby boli pripravení pokračovať v jeho diele spásy. Napokon, keď „vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi“ (Jn 13, 1), zveril im slávenie pamiatky svojej smrti a svojho zmŕtvychvstania. A prv, než bol vzatý do neba, poslal ich do celého sveta s príkazom: „Choďte teda, učte všetky národy“ (Mt 28, 19). Je to náročná a vzrušujúca ponuka, ktorú dáva Ježiš tým, ktorým hovorí: „Nasleduj ma!“. Pozýva ich, aby sa s ním spriatelili, aby počúvali jeho slová zblízka a aby s ním žili. Učí ich celkom sa odovzdať Bohu a šíreniu jeho kráľovstva, podľa evanjeliovej zásady: „Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu“ (Jn 12, 24). Pozýva ich, aby vyšli z vlastnej uzavretosti, zo svojej vlastnej predstavy o sebarealizácii a ponorili sa do inej vôle, do Božej vôle a nechali sa ňou viesť. Uschopňuje ich prežívať bratstvo, ktoré vzniká z absolútnej disponibility voči Bohu (porov. Mt 12, 49 – 50) a ktoré sa stáva charakteristickým znakom spoločenstva s Ježišom: „Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať“ (Jn 13, 35).

Aj dnes je nasledovanie Krista náročné. Znamená učiť sa upriamovať svoj pohľad na Krista, aby sme ho dôverne poznali, aby sme ho počuli v jeho slove a stretávali sa s ním vo sviatostiach. Znamená učiť sa zosúladiť vlastnú vôľu s jeho vôľou. Ide o pravú a skutočnú školu formácie pre tých, ktorí sa pripravujú pod vedením kompetentných cirkevných autorít na kňazskú službu alebo na zasvätený život. Pán neprestáva v každom období života povolávať k účasti na jeho poslaní a službe Cirkvi v kňazskom úrade alebo zasvätenom živote. Cirkev „je teda povolaná chrániť tento dar, vážiť si ho a milovať. Je zodpovedná za vznik a dozrievanie kňazských povolaní“ (JÁN PAVOL II., posynodálna apoštolská exhortácia Pastores dabo vobis, 41). Zvlášť v našej dobe, keď sa zdá, že Boží hlas je udúšaný „inými hlasmi“ a ponuka nasledovať ho a odovzdať mu vlastný život sa považuje za príliš náročnú, malo by každé kresťanské spoločenstvo a každý veriaci vedome prevziať úlohu napomáhať duchovné povolania. Je dôležité povzbudiť a podporiť tých, ktorí prejavujú jasné znaky povolania do kňazského alebo zasväteného života, aby cítili nadšenie celého spoločenstva, keď povedia svoje „áno“ Bohu a Cirkvi. Ja sám ich povzbudzujem, ako som tiež povzbudzoval tých, ktorí sa rozhodli vstúpiť do seminára, a ktorým som napísal: „Urobili ste dobre. Lebo vždy, aj v dobe, keď svetom vládne technika a globalizácia, potrebujú ľudia Boha: Boha, ktorý sa nám zjavil v Ježišovi Kristovi a ktorý nás zhromažďuje vo všeobecnej Cirkvi, aby sme sa s ním a skrze neho učili pravému životu a aby sme mali na mysli a uplatňovali kritériá pravej ľudskosti“ (List seminaristom, 18. októbra 2010).

Je potrebné, aby bola každá miestna cirkev čoraz vnímavejšia a pozornejšia voči pastorácii povolaní, a to podobne ako to robil Ježiš so svojimi učeníkmi: výchovou predovšetkým detí a mládeže na rôznych úrovniach – v rodine, vo farnosti a v združeniach – aby v nich dozrelo pravé a úprimné priateľstvo s Pánom pestované v osobnej a liturgickej modlitbe; aby sa naučili pozorne a plodne počúvať Božie slovo prostredníctvom čoraz dôvernejšej znalosti Svätého písma; aby pochopili, že prijatím Božej vôle sa ľudská osoba nepopiera ani neničí, ale umožní jej to odhaliť hlbokú pravdu o sebe a nasledovať ju; aby sa naučili prežívať vzťah s druhými nezištne a bratsky, pretože iba v otvorení sa Božej láske sa nachádza pravá radosť a plná realizácia vlastných túžob. „Napomáhať duchovné povolania v miestnej cirkvi“

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

znamená mať odvahu pozornou a adekvátnou pastoráciou povolaní naznačiť túto náročnú cestu nasledovania Krista, ktorá je zmysluplná a schopná obsiahnuť celý život.

Obraciam sa zvlášť na vás, milí spolubratia v biskupskej službe. Na zabezpečenie kontinuity a šírenia vášho poslania týkajúceho sa spásy v Kristovi, je dôležité, aby ste „čo najväčšmi podporovali kňazské a rehoľné povolania, pričom osobitnú starostlivosť venujte misijným povolaniam“ (dekrét *Christus Dominus*, 15). Pán potrebuje vašu spoluprácu, aby jeho volanie mohlo zasiahnuť tie srdcia, ktoré si vyvolil. Starostlivo si vyberajte spolupracovníkov do diecéznych centier pre povolania, ktoré sú cenným nástrojom pri napomáhaní a organizovaní pastorácie povolaní i modlitby, ktorá ju podporuje a zaručuje jej účinnosť. Chcem vám, milí spolubratia v biskupskej službe, pripomenúť tiež záujem univerzálnej Cirkvi o rovnomerné rozdelenie kňazov vo svete. Vaša ochota pomôcť diecézam s nedostatkom povolaní sa stane Božím požehnaním pre vaše spoločenstvá a predstavuje pre veriacich svedectvo o kňazskej službe, ktorá sa veľkoryso otvára potrebám celej Cirkvi.

Druhý vatikánsky koncil výslovne pripomenul, že „povinnosť napomáhať kňazské povolania sa týka celého kresťanského spoločenstva, ktoré plní túto úlohu predovšetkým dôsledným kresťanským životom“ (dekrét *Optatam totius*, 2). Preto chcem zvlášť bratsky pozdraviť a povzbudiť tých, ktorí rôznym spôsobom vo farnostiach spolupracujú s kňazmi. Osobitne sa obraciam na tých, ktorí môžu nejakým spôsobom prispieť k pastorácii povolaní: na kňazov, rodiny, katechetov, vedúcich prípravných skupín. Kňazom odporúčam, aby sa snažili vydávať svedectvo o jednote s biskupom a ostatnými spolubratmi, a tak pripravovali živnú pôdu pre nové výhonky kňazských povolaní. Rodiny nech sú „preniknuté duchom viery, lásky a nábožnosti“ (tamže) a nech sú pripravené pomôcť svojim synom a dcéram veľkoryso prijať kňazské povolanie alebo povolanie zasväteného života. Katechéti a animátori katolíckych združení a cirkevných hnutí, vedomí si svojho výchovného poslania, „nech sa usilujú vychovávať svojich zverencov takým spôsobom, aby boli schopní rozpoznať Božie volanie a ochotne naň odpovedať“ (tamže).

Drahí bratia a sestry, vaše úsilie napomáhať duchovné povolania a starať sa o ne, dosahuje svoj plný zmysel a svoju pastoračnú účinnosť, pokiaľ sa deje v jednote s Cirkvou a je zamerané na službu spoločenstvu. Preto je každý aspekt života cirkevného spoločenstva – katechéza, formačné stretnutia, liturgické slávenia, púte na posvätné miesta – cennou príležitosťou na to, aby sa v Božom ľude, predovšetkým u detí a mládeže, prebúdza zmysel pre príslušnosť k Cirkvi a pre zodpovedné, slobodné a vedomé rozhodnutie nasledovať povolanie na kňazstvo alebo na zasvätený život.

Schopnosť napomáhať povolania je charakteristickým znakom životnosti miestnej cirkvi. S dôverou a naliehavo prosíme Pannu Máriu o pomoc, aby podľa príkladu jej prijatia Božieho plánu spásy a na jej mocný príhovor rástla v každom spoločenstve ochota povedať „áno“ Pánovi, ktorý stále povoláva nových robotníkov na svoju žatvu. S týmto želaním udeľujem všetkým zo srdca svoje apoštolské požehnanie.

BENEDIKT XVI.

6. Veľkonočná nedeľa

Pred pár dňami sme slávili Nanebovstúpenie Pána a teraz sa pripravujeme na prijatie daru Ducha Svätého. V prvom čítaní sme počuli o tom, ako bola apoštolská komunita vo večeradle zjednotená v modlitbe s Máriou, Ježišovou matkou (porov. Sk 1,12-14). Toto je podobizeň Cirkvi, ktorá zapúšťa svoje korene do veľkonočnej udalosti; totiž večeradlo je miestom, kde Ježiš pri Poslednej večeri ustanovil Sviatosť oltárnu i sviatosť kňazstva a večer po svojom zmŕtvychvstaní vylial na apoštolov Ducha Svätého (porov. Jn 20,19-23). Svojim učeníkom prikázal, aby sa „nevzďaľovali z Jeruzalema a aby očakávali naplnenie Otcovho prísľubu“ (Sk 1,4); prosil ich teda, aby zostali pospolu a pripravili sa na prijatie daru Ducha Svätého. A oni sa vo večeradle zhromaždili v modlitbe spolu s Máriou v očakávaní prísľúbenej udalosti (porov. Sk 1,14). Zostať spolu bolo Ježišovou podmienkou na prijatie príchodu Tešiteľa a predĺžená modlitba zasa bola predpokladom ich svornosti. Tu nachádzame úžasnú lekciu pre každé kresťanské spoločenstvo. Občas si myslíme, že účinnosť poslania závisí hlavne od pozorného naplánovania a inteligentnej realizácie prostredníctvom konkrétnej snahy. Iste, Pán si vyžaduje našu spoluprácu, no oveľa potrebnejšia, ako hocaká naša odpoveď, je jeho iniciatíva – totiž jeho Duch, ktorý je pravým protagonistom Cirkvi, ktorého vzývame a prijímame. V evanjeliu sme si vypočuli prvú časť tzv. Ježišovej veľkňazskej modlitby (porov. Jn 17,1-11a) na záver rozlúčkovej reči, plnú dôvery, sladkosti a lásky. Nazýva sa „veľkňazskou modlitbou“, pretože Ježiš v nej zaujíma postoj kňaza, ktorý sa prihovára za svojich vo chvíli, keď sa chystá opustiť tento svet. Úryvok je preniknutý dvojakou témou hodiny a slávy. Jedná sa o hodinu smrti (porov. Jn 2,4; 7,30; 8,20), hodinu, v ktorej má Kristus prejsť z tohto sveta k Otcovi (13,1). No táto hodina je zároveň aj hodinou jeho oslávenia, ktorá sa uskutočňuje prostredníctvom kríža, ktorú evanjelista Ján nazýva „povýšením“, pozdvihnutím k sláve; hodina Ježišovej smrti, hodina nesmiernej lásky je hodinou jeho najväčšej slávy. Aj pre Cirkev, aj pre každého kresťana je najväčšou slávou Kríž, prežívanie lásky, úplné darovanie sa Bohu i blížnym.

Skutky apoštolov 1, 12 - 14

Vtedy sa vrátili do Jeruzalema z hory, ktorá sa volá Olivová a je blízko Jeruzalema, vzdialená toľko, koľko je dovolené prejsť v sobotu. Keď ta prišli, vystúpili do hornej siene, kde sa zdržiavali Peter a Ján, Jakub a Ondrej, Filip a Tomáš, Bartolomej a Matúš, Jakub Alfejov, Šimon Horlivec a Júda Jakubov. I Títo všetci jednomyselne zotrvali na modlitbách spolu so ženami, s Ježišovou matkou Máriou a s jeho bratmi.

Meditácia

"Keď bol Ježiš vzatý do neba..." (Sk 1, 12).

Čo robíte, keď skončíte modlitbu? Keď odídete z kostola? Kde sa "potuluje" vaše srdce? Moje sa často vracia k práci alebo k problémom ľudí, s ktorými žijem. Od istého času si však uvedomujem, že hoci takýto prechod je v podstate samozrejмый, nerobím dobre. Akoby som robil ostré skoky. A tak sa pokúšam o plynulejší prechod. Napríklad aj tým, že si nastavím časovač v mobile, aby ma každých pätnásť minút

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

upozornil, že Ježiš je v mojom srdci.

Niečo podobné robili apoštoli. Keď Ježiš odišiel do neba, nezačali organizovať, riešiť..., ale zotrvali v modlitbe. Boli spolu s Máriou a ostatnými, ktorí milovali Ježiša. Výsledok nenechal na seba dlho čakať - po desiatich dňoch boli naplnení Duchom Svätým, ako im Ježiš prisľúbil. A hoci potom pre nich nastalo obdobie horlivej práce pri ohlasovaní Ježišovho víťazstva, v textoch Nového zákona nachádzame mnoho zmienok, že stále zotrvali s Ježišom - v modlitbách, pri lámaní chleba, pri vyučovaní, v bratskom spoločenstve.

Zotrvať s Bohom. Niet dôležitejšej veci. Hoci to môže mať rôznu podobu. Napríklad Matka Terézia nariadila svojim sestrám hodinu eucharistickej adorácie ako prípravu na zotrvanie s Ježišom v chudobných a biednych. Môžeme si nájsť rôzne spôsoby, ako zotrvať s Bohom. Po rannom rozjímaní si môžeme napísať na kúsok papiera na pracovnom stole jedno-dve slová. Alebo si ich napíšme ako šetrič obrazovky v počítači. A keď ich uzrieme, máme šancu pozdvihnúť myseľ k Ježišovi vo svojom srdci. On tam čaká akoby utiahnutý v tichu, aby prijímal naše prejavy lásky.

Nebojte sa experimentovať. Hľadajte spôsob, ktorý vám najlepšie pomôže často pozdvihnúť myseľ i srdce k Ježišovi. Ovocie v podobe vnútorného pokoja, trpezlivosti, láskavosti, ochoty ku konaniu dobra nedá na seba dlho čakať.

Milujem ťa, môj Vykupiteľ a Záchranca. Ďakujem ti, že si robíš v mojom srdci príbytok. Túžim byť stále s tebou. Aj v zhone tohto sveta, pri každej práci, ktorú konám. Nech mi v tom pomôže tvoj Svätý Duch.

Ducha Svätého

Skutky apoštolov 2, 1 - 11

Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi; ako im Duch dával hovoriť.

V Jeruzaleme boli Židia, nábožní ľudia zo všetkých národov, čo sú pod nebom. Keď sa teda strhol tento hukot, mnoho sa ich zbehlo a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojím jazykom. I stúpili a udivení vraveli: "Nie sú títo všetci, čo tu hovoria, Galilejčania? A ako to, že ich každý z nás počuje vo svojom vlastnom jazyku, v ktorom sme sa narodili? My, Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judey a Kapadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, Židia aj prozelyti, Kréťania i Arabi: počujeme ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých Božích skutkoch."

Meditácia – Zoslanie Ducha Svätého, slávnosť

"Všetkých naplnil Duch Svätý" (Sk 2, 4).

Požehnané Turíce! Dnes oslavujeme príchod Ducha Svätého a Lukáš nám ponúka vzrušujúci obraz tejto udalosti: Duch sa objavil ako prudký vietor a zostúpil na apoštolov v podobe ohnivých jazykov (Sk 2, 2 - 3).

Keď čítate druhú kapitolu Skutkov apoštolov, je jasné, že keď apoštolov naplnil Duch Svätý, v ich živote sa stalo niečo radikálne. Boli rozrušení a začali všade rozprávať o Ježišovi a jeho zmŕtvychvstaní. Ich srdcia zahoreli láskou k Pánovi a túžbou podeliť sa o radostnú zvesť s každým. Boli takí nadšení, že mnohí ľudia, ktorí ich videli, sa domnievali, že sú opití!

Ale Peter ako vodca všetko uviedol na správnu mieru. Porozprával ľuďom, ako bol Ježiš pribitý na kríž: "Ale Boh ho vzkriesil a zbavil múk smrti, lebo ho nemohla držať vo svojej moci" (Sk 2, 24). Petrove slová sa dotkli srdc ľudí a pýtali sa ho, čo majú robiť. Jeho odpoveď bola jednoduchá a jasná: "Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha" (Sk 2, 38). Mnoho ľudí si vzalo v ten deň jeho slová k srdcu a Duch Svätý ich ešte v ten istý deň naplnil. A tak sa zrodila Cirkev!

Tento príbeh hovorí o tom, že zoslanie Ducha Svätého je niečo, čo treba zažiť. Duch chce v našom srdci roznieť poznanie Božej lásky a milosrdenstva. Chce nás naplniť tou istou radosťou, akú zakúsili apoštolí - radosťou z našej spásy a radosťou z poznania Ježiša. Keď ju zakúsime, budeme každý deň túžiť po Božej prítomnosti a budeme sa snažiť vystríhať sa všetkého - každého hriechu -, čo by nás mohlo odlúčiť od neho a jeho lásky.

Slávnosť Zoslania Ducha Svätého vo Vatikáne

TK KBS, RV Ľr; dj

Vatikán (12. júna, RV) - Pápež Benedikt XVI. na slávnosť Zoslania Ducha Svätého celebroid v Bazilike sv. Petra slávnostnú svätú omšu, na ktorej sa zhromaždili tisícky veriacich. Svätý Otec vo svojej homílii povedal:

Drahí bratia a sestry!

Slávime dnes veľkú slávnosť – Turíce. Áno, istým spôsobom sú všetky liturgické slávnosti veľkými, ale Turíce sú takými mimoriadnym spôsobom, pretože označujú ten päťdesiaty deň, v ktorom boli zavŕšené veľkonočné udalosti – smrť a vzkriesenie Ježiša Krista – skrze dar Ducha Vzkrieseného Krista. Na Turíce nás Cirkev pripravovala v uplynulých dňoch skrze modlitbu, opakované a intenzívne prosby k Bohu o znovuvyatie Ducha Svätého na nás. Cirkev tak znovu prežívala to, čo sa udialo na jej začiatku, keď apoštolí – zhromaždení v jeruzalemskom večeradle – „všetci jednomyselne zotrvali na modlitbách spolu so ženami, s Ježišovou matkou Máriou a s jeho bratmi“ (Sk 1,14). S pokorou a dôverou boli zhromaždení a očakávali naplnenie Otcovho prísľubu zjaveného im Ježišom: „vy budete o niekoľko dní

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

pokrstení Duchom Svätým... keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu... (Sk 1,5.8).

V liturgii Turíc, sme počuli opis zrodzenia Cirkvi zo Skutkov apoštolov (porov. Sk 2,1-11), a žalm 104 – vzdávanie chvál celého stvorenia Duchu Stvoriteľovi, ktorý všetko vykonal s múdrosťou: „Aké mnohoraké sú tvoje diela, Pane! Všetko si múdro urobil. Zem je plná tvojho stvorenstva... Pánova chvála nech trvá naveky; zo svojich diel nech sa teší Pán“ (Ž 104, 24.31). Čo nám Cirkev chce povedať? Duch – Stvoriteľ všetkého a Duch Svätý, ktorého Kristus nechal zostúpiť od Otca na komunitu učeníkov, je ten istý: stvorenie a vykúpenie vzájomne a neoddeliteľne vo svojej hĺbke vytvárajú jediné mystérium lásky a spásy. Duch Svätý je predovšetkým Duchom Stvoriteľom a teda Turíce sú sviatkom stvorenia. Pre nás kresťanov je svet výsledkom diela Božej lásky, ktorý vykonal všetky veci a z ktorých sa On následne teší, pretože „boli dobré“ a „veľmi dobré“ (porov. Gn 1,1-31). Boh teda nie je totálne Iný, nie je Nepomenovateľný a Tajomný. Boh sa zjavuje, má tvár, Boh je rozum, Boh je vôľa, Boh je láska, Boh je krása. Viera v Ducha Stvoriteľa a viera v Ducha, ktorého vzkriesený Kristus daroval apoštolom – a dáva aj každému z nás, sú teda neoddeliteľne spojené.

Dnešné druhé čítanie a evanjelium nám ukazujú toto spojenie. Duch Svätý je tým, ktorý nám umožňuje spoznať v Kristovi Pána a robí nás schopnými vyznať vieru Cirkvi: „Ježiš je Pán“ (porov. 1Kor 12, 3b). Pán je titul pripisovaný v Starom zákone Bohu, titul, ktorý počas čítania Biblie nahrádzal jeho nevysloviteľné meno. Vyznanie viery Cirkvi nie je ničím iným ako rozvinutím toho, čo sa hovorí v tomto jednoduchom tvrdení: „Ježiš je Pán“. Týmto vyznaním viery nám sv. Pavol hovorí, že ide práve o slovo a dielo Ducha Svätého. Ak chceme byť Duchu Svätom, musíme priľnúť k tomuto vyznaniu viery urobiac ho naším, prijímuc ho ako naše slovo, pripájame sa k dielu Ducha Svätého. Vyjadrenie „Ježiš je Pán“ možno chápať v dvoch významoch. Znamená: Ježiš je Boh a zároveň Boh je Ježiš. Duch Svätý osvecuje túto recipocitu: Ježiš má Božiu dôstojnosť a Boh má ľudskú tvár Ježiša. Boh sa ukazuje v Ježišovi a tým nám dáva pravdu o nás samých. Nechať sa v hĺbke osvietiť týmto slovom – v tom spočívajú Turíce. Odriekajúc Krédo – Vyznanie viery vstupujeme do mystéria prvých Turíc: od pomätenia v Babylone, pri ktorom jednotlivé hlasy proti sebe vykrikovali, sa udeje radikálna premena: z mnohosti sa stane rôznorodá jednota, vďaka zjednocujúcej sile veľkej Pravdy vzrastá pochopenie. V Kréde, ktoré nás zjednocuje, hoci sme zo všetkých kútov zeme – Duch Svätý koná spôsobom, že si rozumieme i napriek rozdielnosti jazykov skrze vieru, nádej a lásku – sa vytvára nové spoločenstvo Božej Cirkvi.

Evanjeliový úryvok nám nakoniec ponúka úžasný obraz k objasneniu spojenia medzi Ježišom, Duchom Svätým a Otcem: Duch Svätý je opísaný ako dych vzkrieseného Ježiša Krista (porov. Jn 20,22). Evanjelista Ján používa obraz z opisu stvorenia, v ktorom sa hovorí, že Boh vdýchol do nozdier človeka dych života (porov. Gn 2,7). Boží dych je život. Teraz Pán vdychuje do našej duše nový dych života, Ducha Svätého, svoju najvnútornejšiu podstatu a týmto spôsobom nás prijíma do Božej rodiny. Krstom a sviatosťou birmovania nám daroval tento dar výnimočným spôsobom, sviatosťami Eucharistie a zmierenia sa neustále opakuje: Pán vdychuje do našej duše dych života. Všetky sviatosti – každá svojím špecifickým spôsobom – udeľujú človeku Boží život vďaka Duchu Svätému, ktorý v nich pôsobí.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

V dnešnej liturgii si všimnime ešte jedno prepojenie. Duch Svätý je Stvoriteľ a v tom istom čase je Duchom Ježiša Krista a to takým spôsobom, že Otec, Syn a Duch Svätý sú tým istým a jediným Bohom. Vo svetle prvého čítania môžeme dodať: Duch Svätý oživuje Cirkev, ona nie je odvodená od ľudskej vôle, od zmýšľania, zručností človeka a jeho organizačných schopností, pretože ak by to bolo tak, už dávno by zanikla, tak ako postupne každý ľudský výtvor. Ona naopak je Kristovým telom, oživovaným Duchom Svätým. Obrazy vetra a ohňa, použité sv. Lukášom k zobrazeniu príchodu Ducha Svätého (porov. Sk 2,2-3) pripomínajú Sinaj, kde sa Boh zjavil izraelskému ľudu a ponúkol mu zmluvu: „vrch Sinaj bol celkom zahalený v dyme“ - píše sa v Knihe Exodus – „lebo Pán zostúpil naň v ohni...“ (Ex 19,18). Vskutku Izrael oslavoval päťdesiaty deň po Pasche (ktorá bola spomienkou na útek z Egypta) ako sviatok Sinaja, teda sviatok Zmluvy. Keď sv. Lukáš hovorí o ohnivých jazykoch pre opísania Ducha Svätého, odvoláva sa na starú Zmluvu vytvorenú na základe zákonov prijatých Izraelitmi na Sinaji. Tak udalosť Turíc je opísaná ako nový Sinaj, ako dar novej Zmluvy, v ktorej je zmluva s Izraelom rozšírená na všetkých ľudí zeme, pričom zaniká kosťnatosť starej Zmluvy a zjavuje sa jej srdce – sväté a nemeniace sa, teda láska, ktorú práve Duch Svätý odovzdáva a rozširuje, láska, ktorá objíma všetko. V tom istom čase sa zákon rozširuje, otvára sa a pritom sa však stáva jednoduchším: je to Nový zákon, ktorý Duch Svätý „vpiše“ do srdc všetkých, ktorí veria v Krista. Rozšírenie zmluvy na všetkých ľudí zeme je sv. Lukášom zdôraznené skrze veľký zoznam rôznych národov vtedajšej epochy (porov. Sk 2,9-11). Týmto je nám povedaná veľmi dôležitá vec, že Cirkev je katolíckou už od prvého okamihu, že jej univerzálnosť nie je ovocím následného spájania rôznych komunit. Už od prvého okamihu ju Duch Svätý vytvoril ako Cirkev všetkých národov. Ona objíma celý svet, prekonáva všetky hranice, rasy, spoločnosti a národa, búra všetky bariéry a zjednocuje ľudí vo vyznaní, že Boh je jeden v troch osobách. Od svojho počiatku je Cirkev jednou, katolíckou a apoštolskou. Toto je jej skutočná prirodzenosť a ako taká musí byť uznaná. Ona je svätou, nie vďaka vlastnostiam jej členov, ale pretože sám Boh ju svojim Duchom vytvoril a navždy ju posväcuje.

Nakoniec nám dnešné evanjelium odovzdáva toto nádherné vyjadrenie:

„Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána“ (Jn 20,20). Tieto slová sú hlboko ľudské. Stratený priateľ je opäť tu a tí, ktorí predtým smútili, sa tešia. No ono hovorí ešte oveľa viac: tento stratený priateľ sa nevrátil z akéhosi zvyčajného miesta, ale z noci smrti; a On ju prekonal! On nie je ktokoľvek, ale je Priateľ a zároveň Ten, ktorý je Pravdou, ktorá oživuje ľudí. A to, čo dáva, nie je akákoľvek radosť, ale radosť v plnosti – dar Ducha Svätého. Áno, je krásne žiť, pretože som milovaný a samotná Pravda ma miluje. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. Dnes na Turíce toto vyjadrenie určené aj pre nás, pretože vo viere ho môžeme uvidieť; vo viere On prichádza medzi nás a aj nám ukazuje ruky a bok a my sa tešíme. Preto sa chceme modliť: Pane, ukáž sa! Daruj nám svoju prítomnosť a budeme mať ten najkrajší dar: tvoju radosť. Amen.

Preložil: Ľubomír Rebek

7. cez rok

Matúš 5, 38 – 42

Počuli ste, že bolo povedané: „Oko za oko a zub za zub. No ja vám hovorím: Neodporujte zlému. Ak ťa niekto udrie po pravom líci, nadstav mu aj druhé. Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti šaty nechaj aj plášť. A keď ťa bude niekto nútiť, aby si s ním išiel jednu míľu, choď s ním dve. Tomu, kto ťa prosí, daj, a neodvracaj sa od toho, kto si chce od teba niečo požičať.

Meditácia

"Ak ťa niekto udrie po pravom líci, nadstav mu aj druhé" (Mt 5, 39).

Stalo sa ti, že keď ťa niekto udrel, otočil si sa a chcel si mu to vrátiť? Ukradol ti niekto niečo a ty si uvažoval, či by si nemal niečo ukradnúť aj ty jemu? Stalo sa ti, že niekto šíril o tebe klebety a ty si mal chuť rozprávať ľži o ňom?

Ak si niekedy takto uvažoval, mohli by sme to označiť ako lex talionis, právo rovnakej a priamej odplaty, alebo povedané jazykom Židov: "Oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu" (Ex 21, 24). Problémom je, že tvoje "vyrovnanie sa" nemusí byť správne. Táto forma recipročnej spravodlivosti bola určená súdom, aby dokázali rozhodnúť - nebola určená pre jednotlivcov. V skutočnosti bola osobná odplata v židovskom zákone zakázaná: "Nepomsti sa a neprechovávaj hnev voči príslušníkom svojho ľudu, ale miluj svojho blížneho ako seba samého! Ja som Pán!" (Lv 19, 18).

Ježiš nás vo svojej Reči na vrchu vyzva i, aby sme prekročili vlastné ohraničenia "logickej spravodlivosti", ktoré sú uchované v lex talionis starovekého Blízkeho východu. Vyzýva nás, aby sme milosrdenstvo povýšili nad všetky ostatné pohnútky. Ak ťa niekto udrie po pravom líci, ponúkni mu aj ľavé. Ak ti niekto ukradne tuniku, ponúkni mu aj svoj plášť. Ak ťa niekto poprosí o malú láskavosť, choď s ním míľu navyše a ponúkni mu pomoc. Dokonca aj svätý Pavol nás povzbudzuje, aby sme boli trpezliví, láskaví a verní v tom, ako sa spoliehame na Božiu moc (2 Kor 6, 4 - 7).

Nie je to jednoduchá úloha. Ale Ježiš vie, aké náročné je jeho učenie. Vie, že z času na čas zlyháme. Musíme sa držať vysokého štandardu, ale rovnako musíme dôverovať, že on nás nikdy neľútosťne neodsúdi. Kľúčom je neprestať v úsilí. Urobte malé krôčiky, aby ste ospravedlnili zranenia a chyby z minulosti. Urobte všetko preto, aby ste boli štedrý a láskaví voči svojim blízkym. Časom vás Duch Svätý povedie ďalej a ďalej, až kým nebudete pripravení nastaviť druhé líce a ísť navyše jednu míľu v duchu pravdivej lásky a štedrosti.

Nebeský Otče, ďakujem ti, že tvoja milosť a milosrdenstvo sú nové každý deň. Žasnem nad tvojím milosrdenstvom a štedrosťou. Príď, Otče, a daj mi srdce milosrdné a štedré.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

všetci pokrstení sme sústavne oživovaní tým istým Duchom Svätým. Dýchnutím na apoštolov im Pán Ježiš udelil dar Ducha Svätého, čoho predobrazom je na inom mieste Svätého Písma stvorenie človeka, keď mu Boh práve vdýchnutím duše daroval život. Duch Svätý aj nám dáva život, predovšetkým keď nám Boh odpúšťa hriechy – vtedy akoby do nás opäť vdýchol Ducha, aby sme znovu nadobudli život s Ním. Preto sú významnými symbolmi pôsobenia Ducha Svätého oheň a vietor, ktoré premieňajú to, čoho sa dotknú: vietor posúva veci zo svojho miesta podobne ako oheň, ktorý ich tiež úplne premieňa. Takto môže Duch Boží premieňať aj nás.

Najsvätejšej trojice

Slávime dnes sviatok Najsvätejšej Trojice: Boha Otca i Syna i Ducha Svätého. Keď myslíme na Trojicu, vždy nám príde na myseľ jej mysteriózny aspekt: sú traja a sú jeden, jeden Boh v troch osobách. Dnešná liturgia však obracia našu pozornosť na skutočnosť lásky, ktorá je obsiahnutá v tomto prvom a najväčšom mystériu našej viery. Otec, Syn a Duch Svätý sú jeden, pretože Boh je Láska: Otec dáva všetko Synovi; Syn s uznaním prijíma všetko od Otca; a Duch Svätý je akoby ovocím tejto vzájomnej lásky Otca a Syna. Texty dnešnej svätej omše hovoria o láske: nezameriavajú sa tak veľmi na tri Božské osoby – iba jedna fráza v druhom čítaní to spomína –, ale na lásku, ktorá tvorí ich podstatu.

Prvý úryvok, ktorý sme počuli – vybraný z Knihy Exodus a nad ktorým som sa pozastavil v jednej z mojich posledných stredajších katechéz – je prekvapujúci, pretože zjavenie Božej lásky sa udeje po tom, ako ľud spácha ťažký hriech. Na hore Sinaj sa práve vtedy uzatvorila zmluva a ľud už je hneď Bohu neverný. Mojžišova neprítomnosť sa predlžuje a ľud žiada Árona, aby im urobil Boha, ktorý by bol viditeľný, prístupný, ovládateľný, na dosah človeku. Áron súhlasí a pripraví zlaté teľa. Zostúpiac zo Sinaja Mojžiš vidí, čo sa udialo a rozbije tabule zákona, dva kusy kameňa, na ktorých bolo napísané „Desatoro“ obsahujúce podstatu zmluvy s Bohom. Všetko sa zdá stratené, priateľstvo zničené. I napriek tomu – napriek tomuto ťažkému hriechu ľudu – sa Boh na Mojžišovo orodovanie rozhodne im odpustiť a pozýva Mojžiša, aby opäť vystúpil na vrch a opäť prijal jeho zákon, Desatoro prikázaní. Mojžiš vtedy žiada Boha, aby sa mu zjavil, aby mu ukázal jeho tvár. Avšak Boh mu neukáže tvár, ale zjaví svoje bytie plné dobroty týmito slovami: „Pán, Pán je milostivý a láskavý Boh, zhovievavý, veľmi milosrdný a verný“ (Ex 34,6). Toto Božie sebadefinovanie zjavuje jeho milosrdnú lásku: lásku, ktorá poráža hriech, zakrýva ho a ničí. Neexistuje jasnejšie zjavenie. Máme Boha, ktorý odmieta zničiť hriešnika a ktorý chce zjaviť svoju lásku ešte hlbším a prekvapujúcejším spôsobom práve tým, že hriešnikovi vždy ponúka možnosť obrátenia a odpustenia.

Evanjelium dopĺňa toto zjavenie, pretože ukazuje až do akého bodu Boh zjavil svoje milosrdenstvo. Evanjelista Ján ponúka toto Ježišovo vyjadrenie: „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3,16). Vo svete je zlo, egoizmus, skazenosť a Boh by mohol prísť a súdiť tento svet, zničiť zlo a potrestať tých, ktorí konajú v temnote. Naopak on ukazuje, že

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

miluje tento svet, že miluje človeka napriek jeho hriechom a posiela na svet to najcennejšie, čo má: svojho jednorodeného syna. A nielen ho posiela, ale robí z neho dar pre celý svet. Ježiš je Boží syn, ktorý sa narodil pre nás, ktorý žil pre nás, ktorý uzdravoval chorých, odpúšťal hriechy a prijímal všetkých. Jeho odpoveďou na Otcovu lásku bolo darovanie svojho vlastného života za nás: na kríži Božia milosrdná láska dosahuje vrchol. A je to na kríži, kde Boží syn získa pre nás účasť na večnom živote, ktorá je nám udelená s darom Ducha Svätého. Tak v tomto mystériu kríža sú prítomné všetky tri Božie osoby: Otec, ktorý dáva svojho jednorodeného syna za spásu sveta; Syn, ktorý úplne realizuje Otcovu vôľu; Duch Svätý – vyliaty Ježišom v okamihu smrti – prichádza, aby nás urobil účastníkmi na Božom živote a aby pretvoril našu existenciu tak, aby bola oživovaná Božou láskou.

Drahí bratia a sestry, viera v Boha – Trojicu – charakterizuje aj Cirkev v San Maríne – Montefeltre v priebehu jej starých a slávnych dejín. Evanjelizovanie tohto územia je pripísané dvom svätým kamenárom – Marínovi a Levovi – ktorí v polovici 3. stor. po Kristovi prišli do Rimini z Dalmácie. Pre svätosť ich života ich biskup Gaudentio vysvätil jedného za kňaza a druhého za diakona a poslal ich do vnútrozemia – jedného na vrch Feretro, ktorý po ňom aj dostal meno – San Leo, druhý bol poslaný na vrch Titano, ktorý potom dostal meno San Maríno. Odhliadnuc od historických otázok – ich prehĺbenie nie je v tomto okamihu naším cieľom – je dôležité potvrdiť ako Maríno a Lev priniesli do kontextu tohto kraja spolu s vierou v Boha zjavenom sa v Ježišovi Kristovi nové perspektívy a hodnoty determinujúce tým vznik kultúry a spoločnosti zameranej na ľudskú osobu, teda Boží obraz, a preto nositeľa práv, ktoré predchádzajú akúkoľvek ľudskú jurisdikciu. Množstvo rozdielnych etníc – či už Rimania, Góti a neskôr Longobardi – ktorí sa dostali do kontaktu s nimi, niekedy aj veľmi bojovným spôsobom – naši v odvolávaní sa na vieru dôležitý faktor etického, kultúrneho, sociálneho a – istým spôsobom – politického rozvoja. Bolo im zjavné, že žiaden projekt civilizovania krajiny nemôže byť považovaný za splnený, pokiaľ všetky zložky ľudu sa nestanú živou a štruktúrovanou kresťanskou komunitou. Možno teda povedať – a právom – že bohatstvom tohto ľudu – vašim bohatstvom, drahí Sanmarínčania – bola a je viera a že táto viera vytvorila skutočne jedinečnú spoločnosť. Popri viere je dôležité pripomenúť absolútnu vernosť Rímskemu biskupovi, na ktorého táto Cirkev vždy hľadala s úctou a láskou; ako aj pozornosť preukazovanú voči veľkej tradícii Východnej cirkvi a hlboká úcta voči Panne Márii.

Vy ste právom hrdí na to, čo Duch Svätý vykonal počas stáročí vo vašej Cirkvi. Ale viete aj to, že najlepším spôsobom ako oceniť dedičstvo je jeho zušľachtenie a obohatenie. Vskutku, vy ste povolaní rozvíjať tento cenný poklad v týchto okamihoch, ktoré sú jedny z rozhodujúcich pre dejiny. Dnes sa vaše poslanie musí konfrontovať s hlbokými a rýchlymi kultúrnymi, sociálnymi, ekonomickými a politickými transformáciami, ktoré určujú nové smerovanie a menia mentalitu zvyky a citlivosť. Aj tu, tak ako všade, nechýbajú ťažkosti a prekážky spôsobované hedonistickými modelmi života, ktoré zatemňujú myseľ a anulujú akúkoľvek morálnosť. Neustále sa nám natíska pokušenie, že pokladom človeka nie je viera, ale jeho osobná a

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

sociálna moc, jeho inteligencia, kultúra, schopnosť vedeckého, technologického a sociálneho manipulovania skutočnosti. Tak aj v týchto krajoch začala byť viera a kresťanské hodnoty nahrádzané domnelým bohatstvom, ktoré sa nakoniec ukazuje neopodstatnené a neschopné uniesť veľké prísluby pravdy, dobra, krásy a správnosti, ktoré počas celých stáročí vaši predkovia identifikovali so skúsenosťou viery. Nemožno nakoniec zabudnúť ani na krízy mnohých rodín spôsobené rozšírenou psychologickou a duchovnou krehkosťou manželov, ako aj ťažkosti zakusované mnohými vychovávateľmi pri pokuse o formáciu mladých ovplyvnených nestálosťou predovšetkým v ich sociálnej úlohe ako aj v pracovných možnostiach.

Drahí priatelia, dobre poznám úsilie všetkých zložiek tejto partikulárnej Cirkvi o rozvoj kresťanského života vo všetkých aspektoch. Povzbudzujem všetkých veriacich k tomu, aby boli akoby kvasom vo svete ukazujúc sa v Montefeltre ako aj v San Maríne ako kresťania prítomní, iniciatívni a koherentní. Kňazi, rehoľníci a rehoľnice, nech vždy žijú v srdečnom a aktívnom cirkevnom spoločenstve pomáhajúc a počúvajúc Pastiera diecézy. Aj u vás sa ukazuje urgentnosť nových povolaní ku kňazstvu i k zasvätenému životu: apelujem na rodiny a na mladých, aby otvorili svoje vnútro a odpovedali na Pánovo volanie. Veľkodušnosť k Bohu nikdy neolútujete! Vám laikom odporúčam aktívne sa zapájať do spoločenstva, aby ste tak – popri vašich občianskych, politických, sociálnych a kultúrnych úlohách – našli čas a disponovanosť pre pastoračný život. Drahí Sanmarínčania! Zostaňte pevne verní dedičstvu vybudovanému počas stáročí na základe vašich veľkých patrónov Marína a Leva. Vyprosujem Božie požehnanie k vašej ceste dnes i zajtra. „Milosť Pána Ježiša Krista, láska Božia i spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými“ (2Kor 13,13).

Preložil: Ľubomír Rebek

12 „A“ Meditácia na text - Matúš 10, 24 - 33

Žiak nie je nad učiteľa ani sluha nad svojho pána. Stačí, keď je žiak ako jeho učiteľ a sluha ako jeho pán. Keď pána domu nazvali Belzebulom, o čo skôr jeho domácich?!

Odvaha pri vyznávaní Krista - Nebojte sa ich teda. Lebo nič nie je skryté, čo by sa neodhalilo, a nič utajené, čo by sa neprezvedelo. Čo vám hovorím vo tme, hovorte na svetle, a čo počujete do ucha, rozhlasujte zo striech. Nebojte sa tých; čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu. Skôr sa bojte toho, ktorý môže i dušu i telo zahubiť v pekle. Nepredávajú sa dva vrabce za halier? A predsa ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca.

Vy však máte aj všetky vlasy na hlave spočítané. Nebojte sa teda, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov.

Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi; aj ja vyznám pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach. Ale toho, kto mňa zaprie pred ľuďmi; aj ja zapriem pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach.

Meditácia

"Čo počujete do ucha, rozhlasujte zo striech..., ste cennejší ako mnoho vrabcov" (Mt 10, 27. 31).

Vieš, že sa páčiš Bohu? Je pomerne ľahké s vierou povedať: "Boh ma miluje." Ale ty sa mu aj páčiš. Oceňuje tvoju výnimočnosť, dokonca aj drobnosti, ktoré ťa odlišujú od ostatných. Je nadšený tým, akými darmi a talentami ťa obdaroval, vytvoril plán pre tvoj život, venoval pozornosť každému detailu. Nie si nepodarok alebo nebodaj navyše. Nie, nie si. Si "cennejší ako mnoho vrabcov" (Mt 10, 29).

Bohu sa páčiš natoľko, že sa veľmi rád s tebou delí o svoje tajomstvá. Rád sa prihovára tvojmu najvnútornejšiemu srdcu, dávajúc ti slová múdrosti, chápanosti a lásky. Ježiš je blízko pri tebe a v jeho očiach si natoľko vzácný, že sa chce s tebou podeliť o poklady radostnej zvesti. Chce ti ukázať nové aspekty svojej lásky, dokonalého plánu a života, ktorý chce dať každému, kto k nemu prichádza.

Keď sa dnes budeš modliť a uvážovať nad Svätým písmom, skús si predstaviť, ako Ježiš sedí vedľa teba a prihovára sa ti. Predstav si, ako ti otvára svoje srdce, akoby ho otváral svojmu dôvernému priateľovi. Dovoľ, aby ťa jeho slová prenikli. Prijmi ich ako dar, ako výsadu, že ich dáva tým, ktorí ho milujú a veria mu. Prijmi ich ako múdrosť, o ktorú by si sa mal podeliť so svojimi priateľmi, pretože chce, aby sa jeho slová "ohlasovali zo striech", keď kráčaš každodenným životom (Mt 10, 27). Nie sú určené na to, aby sme si ich žiarlivo strážili, ale aby sme sa o ne delili a rozdávali ich tak štedro, ako štedro ich dostávame.

Si pre Pána dôležitý! Cení si ťa! Nech táto pravda prenikne tvoju myseľ a oslobodí ťa od starostí a úzkostí. Cení si ťa a zaviazal sa, že ti dá všetko, čo potrebuješ pre život na tomto svete. Je toho tak veľa, čo ti chce povedať. Pozorne počúvaj, potom choď a ohlasuj radostnú zvesť každému, kto bude počúvať.

Pane Ježišu, nechcem premeškať ani jedno jediné slovo, ktoré mi chceš povedať. Si mojou silou, mojou nádejou a mojou láskou. Chcem každému rozprávať o poklade, ktorý som v tebe objavil.

Genezis 49, 29 - 32; Žalm 105, 1 - 4. 6 - 7

Tela a Krvi PJ

Katolícka cirkev slávi dnes slávnosť Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi, ako prikázaný sviatok. Sviatok je oslavou daru eucharistie a úcty k Spasiteľovi prítomnému pod spôsobom chleba a vína vo Sviatosti oltárnej. Tajomstvo Ježišovho tela a krvi, na ktoré sa pri každej omši premieňa chlieb a víno, veriaci v procesii na čele s kňazom symbolicky oznamujú svetu nosením monštrancie s kúskom premeneného chleba ulicami dedín a miest. Postupne sa zastavujú pri štyroch oltároch, symbolizujúcich štyri svetové strany. Oltáriky vytvoria rodiny so zelene kvetov a domácich devocionálií pred svojimi domami. Deti na znak úcty a lásky k

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Bohu sypú na cesty lupene kvetov. Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi, Božie telo, siaha až do 13. storočia. V roku 1264 ju pápež Urban IV. ustanovil pre celú cirkev. Cieľom tohto sviatku je uctenie si skutočnej prítomnosti Krista v eucharistii. Dnes dopoludnia celebrou v Katedrále sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici svätú omšu diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž. Na úvod svätej omše povedal: „Cirkev dala tento veľký sviatok do stredu bežného života, aby sme si dobre spomínali na to, že Ježiš žije v eucharistii centrom všetkého zmyslu nášho života, našej viery, nášho poslania vo svete.“ Pavol Jurčaga, redaktor Rádia Lumen: „Na prosbu pápeža sv. Tomáš Akvinský v roku 1264 zložil na dnešný sviatok dve oficiá z liturgie hodín. Posilňovali nábožnosť mnohých kresťanov v priebehu storočí.

Božské srdce

Matúš 11, 25 - 30

V tom čase Ježiš povedal: „Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. Môj Otec mi odovzdal všetko: A nik nepozná Syna, iba Otec, ani Otca nepozná nik, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť. Ježiš volá k sebe preťažných - Podďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.

Meditácia - Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, slávnosť

Najsvätešie Srdce Ježišovo je bezodná láska, ktorá dokáže uspokojiť všetky naše potreby. (Svätá Margita Mária Alacoque)

Uvažovali ste niekedy nad tým, odkiaľ sa vzali niektoré naše sviatky? Mnohé súvisia s najdôležitejšími udalosťami života nášho Pána: Vianoce, Veľká noc, Premenenie Pána a Zoslanie Ducha Svätého. Niektoré súvisia s učením našej viery - ako slávnosť Najsvätejšej Trojice a sviatok Povýšenia svätého kríža. A potom sú sviatky, akým je aj ten dnešný, ktorými oslavujeme nejaký aspekt Ježišovej osobnosti, oslavujeme to, kým je. Podobne ako Nedľa Božieho milosrdenstva aj slávnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho je dar, ktorým nám Boh pripomína, že cesta k nemu je vždy otvorená. Je to spôsob, akým nás Boh pozýva, aby sme sa priblížili k Ježišovi a zakúsili jeho lásku.

Tradícia zasvätenia sa Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu siaha do jedenásteho storočia. Okolo šestnásteho storočia bol obraz Ježišovho prebodnutého srdca s trňovou korunou veľmi populárny aj vďaka jeho šíreniu františkánmi a jezuitmi. Ale najväčší rozmach zasvätení prišiel po zjaveniach, ktoré mala pokorná sestrička z Francúzska – svätá Mária Margita Alacoque (1647 - 1690). V niekoľkých po sebe idúcich zjaveniach ju Ježiš prosil, aby mu pomohla ustanoviť zvláštny sviatok, ktorý

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

by bol zasvätený jeho Srdcu. V roku 1856 pápež Pius IX. ustanovil piatok týždeň po sviatku Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi ako slávnosť Ježišovho Srdca pre celú Katolícku cirkev.

Dnešný sviatok je pozvaním a zároveň spomienkou. Ježiš nás pozýva, aby sme vstúpili do jeho srdca. Pozýva nás, aby sme sa ponorili do jeho lásky a objavili jej moc, ktorá dokáže uzdraviť naše zranenia, oživiť naše nádeje a ochrániť nás pred strachom. Pozýva nás, aby sme nanovo objavili, aká silná je jeho láska k nám. Nič ju nedokáže uhasiť - ani naše hriechy, ani naša nehodnosť!

Prijmi preto dnešné pozvanie. Upriam svoj zrak na Ježišovo Srdce. Nech sa jeho láska tebou prelieva a pozdvihne ťa k nebesiam.

Navštívenie PM

Lukáš 1, 39 - 56

V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav, dieťa v jej lone sa zachvelo a Alžbetu naplnil Duch Svätý. Vtedy zvolala veľkým hlasom: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone. A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán.“

Magnifikat - Mária hovorila:

„Velebí moja duša Pána

a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi,
lebo zhladol na poníženosť svojej služobnice.

Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia,
lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný a sväté je jeho meno
a jeho milosrdenstvo z pokolenia na pokolenie s tými, čo sa ho boja.

Ukázal silu svojho ramena,
rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú.

Mocnárov zosadil z trónov
a povýšil ponížených.

Hladných nakrmil dobrotami
a bohatých prepustil naprázdno.

Ujal sa Izraela, svojho služobníka,
lebo pamätá na svoje milosrdenstvo,

ako sľúbil našim otcom,
Abrahámovi a jeho potomstvu naveky.“

Narodenie Jána Krstiteľa - Mária zostala pri nej asi tri mesiace a potom sa vrátila domov.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Meditácia

Navštívenie Panny Márie, sviatok

Nie je pozoruhodné, že Boh sa rozhodol vykonať dielo vykúpenia prostredníctvom dvoch bábätiok a ich matiek? Ježiš bol ešte len v Máriinom lone, keď Alžbetu a jej ešte nenarodeného syna Jána naplnil Duch Svätý. Vďaka tejto síce krátkej, ale sugestívnej scéne získavame obraz mocnej lásky Boha, ktorý sa nemôže dočkať, aby nám daroval svoj život. Akoby išlo o predobraz slávy vzkrieseného Krista, ktorý na všetkých ľuďoch túži vyliat svojho Ducha!

Alžbetina jasná a pokorná odpoveď na dielo Boha v živote tých dvoch žien musela priniesť Márii veľkú útechu. V Alžbete konečne našla niekoho, s kým sa mohla podeliť o svoju radosť a zároveň aj bázeň a úžas nad tým, čo sa jej prihodilo. Kto iný by v tom čase pochopil pieseň, ktorá vytryskla z Máriinho srdca (Lk 1, 46 - 56)? Alžbeta nežiarila na výsostné postavenie svojej mladšej príbuznej; namiesto toho sa s Máriou radovala a prijala svoju podpornú úlohu. A Mária neočakávala, že by Alžbeta prišla k nej, ale sama sa ponáhľala za ňou.

Stretnutie Márie s Alžbetou nemá v dejinách obdoby, no je v ňom niečo, čo môžeme prežívať všetci. Každý z nás, ako pokrstený veriaci, dokáže niekomu inému priniesť Krista. Ak naplno vnímame nádheru tejto pravdy, tiež by sme mali jašať a pokoriť sa v prítomnosti takej svätej nádoby, akou je náš brat či sestra v Kristovi. Aj neveriacim by sme mali preukazovať veľkú úctu, lebo aj oni sú stvorení na Boží obraz a majú rovnakú možnosť byť naplnení Duchom Svätým. Ak si Boh tak veľmi váži človeka, ako by sme si my mohli dovoliť nepreukazovať mu rovnakú úctu?

Boh skrze Ježiša, aj keď ten bol ešte len v lone matky, vliat Boží život Jánovi. Každý z nás bez ohľadu na to, či je mladý alebo starý, silný či slabý, bol stvorený ako príbytok pre Boha. Ako teda môžeme túžiť po prítomnosti Boha a zároveň si ho nevšimáť v ľuďoch okolo nás?

Pane Ježišu, ty si ako dieťa v Máriinom lone otvoril oči Alžbete, otvor ich aj nám, aby sme Ťa spoznali v tých, ktorí Ťa prinášajú. Pomôž nám vážiť si každého človeka, lebo každý môže byť naplnený Duchom Svätým.

Peter a Pavol

Svätých Petra a Pavla, apoštolov, slávnosť

**"Petra teda strážili vo väzení. Ale Cirkev sa bez prestania modlila k Bohu za neho"
(Sk 12, 5).**

V tomto nádhernom príbehu čítame o tom, ako Boh odpovedal na modlitby prvotnej Cirkvi tým, že poslal svojho anjela, ktorý vyslobodil Petra z väzenia. Peter je natoľko prekvapený, že si spočiatku myslí, že sa mu to sníva alebo že má videnie:

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

"To nemôže byť pravda!" Rovnako, keď klope na dvere domu, kde sa zdržiavajú veriaci v modlitbách za jeho oslobodenie, dievčina, ktorá počuje Petrov hlas za dverami, nemôže uveriť vlastným ušiam. Je taká vzrušená, že beží za ostatnými, aby im povedala radostnú novinu, a Petra nechá čakať pred zatvorenými dverami!

Od prvých dní dejín Cirkvi sa kresťania modlili za svojich vodcov. A od prvých dní sa cirkevní vodcovia spoliehali na ich modlitby. Napríklad autor Listu Hebrejom prosí: "Ale predsa veľmi vás prosím, robte to, aby som sa zasa čím skôr vrátil k vám" (13, 19). Pavol píše Filipanom: "Viem, že mi to bude slúžiť na spásu pre vašu modlitbu a pomoc Ducha Ježiša Krista" (Flp 1, 19). A na viacerých miestach ďakuje cirkevným spoločenstvám za ich vernosť v modlitbách za neho.

Ako si verný ty vo svojich modlitbách za našich vodcov? Pravidelne by sme sa mali modliť za nášho "Petra" (pápeža Benedikta XVI., našich miestnych biskupov, našich kňazov a všetkých pastierov) a našich "Pavlov" (evanjelizátorov a misionárov, ktorých poznáme, ale aj za tých, ktorých nepoznáme). Je to veľmi dôležitá služba, na ktorú by sme si mali vyhradiť pravidelne čas. Môžete sa pridať k modlitbám na úmysly svätého Otca, ktoré má na každý mesiac. Môžete zistiť, či aj váš miestny biskup nemá nejaké podobné úmysly na každý mesiac.

Keď sa dozviete o nejakej prírodnej katastrofe alebo svetovej kríze, zistíte, ktoré kresťanské organizácie pôsobia v týchto oblastiach a pomáhajú postihnutým ľuďom – a modlite sa za nich. Ak vašu pozornosť upúta nejaká organizácia, ktorá robí zbierku, zistite si viac o potrebách ľudí, ktorí obetujú svoj život, aby pozdvihli biednych, a pridajte si ich na svoj zoznam. Nikdy sa neprestávajú modliť - tak veľa ľudí je na tom závislých!

Otče, ďakujem ti, že si povolal kňazov, aby slúžili tvojej Cirkvi, a evanjelizátorov, aby niesli radostnú novinu do celého sveta. Nech sú ich srdcia radostné a ich práca nech prináša ovocie pre tvoje kráľovstvo.

Homília Benedikta XVI. na slávnosť sv. Petra a Pavla TK KBS, RV pd, I'r; dj

Vatikán (29. júna, RV) - Pápež Benedikt XVI. počas dnešnej slávnostnej svätej omše v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne predniesol túto homíliu:

Drahí bratia a sestry!

„Už vás nenazývam sluhami, ale priateľmi“ (porov. Jn 15,15). Šesťdesiat rokov po svojej kňazskej vysviacke stále počujem vo svojom vnútri tieto Ježišove slová, ktorými sa náš veľký arcibiskup, kardinál Faulhaber, obrátil hlasom síce už slabým, ale pevným, k nám novokňazom na záver obradu vysviacky. Podľa liturgického obradu tej doby bola táto aklamácia výslovným udelením mandátu novým kňazom odpúšťať hriechy. „Už nie sluhovia, ale priatelia“: vedel som a všimol som si v tej chvíli, že to neboli len slová „obradu“ a že boli viac než len citáciou Svätého písma. Uvedomoval som si, že v tejto chvíli ku mne hovorí samotný Pán celkom osobne. V krste a birmovaní nás k sebe už pritiahol a prijal do rodiny

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Božej. Avšak to, čo sa v tomto okamihu dialo, bolo niečím viac. On ma nazýva priateľom. Prijíma ma do kruhu tých, ku ktorým sa obracal vo večeradle. Do kruhu tých, ktorých pozná celkom výnimočným spôsobom a ktorí výnimočným spôsobom poznávajú jeho samotného. Udeľuje mi právomoc, ktorá spôsobuje takmer strach a ktorú iba on, Syn Boží, môže vysloviť a konať právoplatne: Odpúšťam ti tvoje hriechy. On chce, aby som ja – ním poslaný – mohol vysloviť pomocou jeho „ja“ slovo, ktoré nie je len slovo, ale skutok, ktorý uskutočňuje premenu v hĺbke bytia. Viem, že za týmito slovami je jeho utrpenie podstúpené za nás a kvôli nám. Viem, že jeho odpustenie má svoju cenu: on vo svojom utrpení zostúpil až na dno temnoty a špiny nášho hriechu. Zostúpil do noci našej viny a jedine tak môže byť premenená. A prostredníctvom mandátu odpúšťať mi dovoľuje pohliadnuť do hlbín ľudstva a do veľkosti jeho utrpenia za nás ľudí, čo mi umožňuje tušiť veľkosť jeho lásky. Zveruje sa mi: „Už nie sluhovia, ale priatelia“. Zveruje mi slová eucharistickej konsekrácie. Považuje ma za schopného hlásať Jeho Slovo, správne ho vysvetľovať a prinášať ho ľuďom dneška. Dôveruje mi. „Nie ste už sluhovia, ale priatelia“: toto mi dáva obrovskú vnútornú radosť a zároveň vo svojej veľkosti spôsobuje až zimomriavky celé desaťročia so všetkými skúsenosťami vlastnej slabosti a jeho nevyčerpateľnej dobroty.

„Už nie sluhovia, ale priatelia“: v tomto slove je obsiahnutý celý program kňazského života. Čo je to skutočné priateľstvo? Idem velle, idem nolle – chcieť rovnaké veci a nechcieť rovnaké, ako hovoria starovekí myslitelia. Priateľstvo je spoločenstvo myšlienok a vôle. Pán nám hovorí totiž s rovnakou naliehavosťou: „Poznám svoje ovce, a moje ovce poznajú mňa“ (porov. Ján 10,14). Pastier pozná svoje ovce podľa mena (porov. Ján 10,3). On ma pozná po mene. Nie som nejakou anonymnou bytosťou v nekonečnom vesmíre. Pozná ma celkom osobne. A ja poznám Jeho? Priateľstvo, ktoré mi dáva, môže znamenať jedine, že aj ja sa snažím stále a lepšie poznávať Jeho; že ja, v Písme, vo sviatostiach, v modlitbovom stretnutí, v spoločenstve svätých, v ľuďoch, s ktorými sa stretávam a ktorých mi on posielal, sa snažím stále viac poznávať jeho samotného. Priateľstvo nie je iba poznanie, ale predovšetkým chcenie. Znamená, že moja vôľa rastie v súhlase smerom k jeho vôli, pretože jeho vôľa pre mňa nie je vonkajšia alebo cudzia vôľa, ku ktorej sa viac alebo menej prikláňam, alebo sa mi nepáči. Nie, v priateľstve sa moja rastúca vôľa zjednocuje s jeho vôľou, jeho vôľa sa stáva mojou, a práve tak sa stávam skutočne sebou samým. Okrem spoločenstva myšlienok a vôle Pán poukazuje aj na tretí, nový prvok: dáva svoj život za nás (porov. Jn 15,3; 10,15). Pane, pomôž mi poznávať ťa stále lepšie! Pomôž mi byť stále viac jedno s tvojou vôľou! Pomôž mi žiť môj život nie pre mňa samého, ale žiť ho spoločne s tebou pre druhých! Pomôž mi stávať sa stále viac Tvojím priateľom!

Ježišove slová o priateľstve boli prednesené v kontexte príhovoru o viniči. Pán spája obraz viniča s poslaním učeníkov: „Ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo“ (Ján 15,16). Prvá úloha daná učeníkom – priateľom – bola vydať sa na cestu, vyjsť zo seba samých a ísť v ústrety druhým. Môžeme teda vnímať tiež slová, ktorými Vzkriesený oslovil učeníkov a ktorými svätý Matúš

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

končí svoje evanjelium: „Idte a učte všetky národy...“ (porov. Mt 28, 19). Pán nás povzbudzuje, aby sme prekračovali hranice prostredia, v ktorom žijeme a prinášali evanjelium do sveta druhých, aby preniklo všetko, a tak sa svet otvoril pre Božie kráľovstvo. To nám môže pripomenúť, že sám Boh vyšiel zo seba, opustil svoju slávu, aby nás našiel, aby nám priniesol svoje svetlo a svoju lásku. Chceme nasledovať Boha, ktorý sa vydáva na cestu premáhajúc lenivosť, v ktorej zostávame spokojní so sebou samými, aby on sám mohol vstúpiť do sveta.

Po slovách o vykročení na cestu Ježiš pokračuje: prinášajte plody, trvalé plody! Aké plody od nás očakáva? Čo je tým trvalým plodom? Plodom viničného kmeňa je hrozno, z ktorého sa potom pripravuje víno. Zastavme sa na chvíľu pri tomto obraze. Aby mohli dozrieť hrozná, je potrebné slnko, ale tiež dážď, deň i noc. Aby dozrelo kvalitné hrozno, je potrebné sa oň starať, je treba trpezlivosť pri kvasení, pozornú starostlivosť pri procesoch dozrievania. Pri kvalitnom víne nebýva cenená len sladkosť, ale tiež bohatstvá príchutí, rozmanité arómy, ktoré vznikli pri procese zrenia a kvasenia. Nie je už toto obraz ľudského života, a celkom osobitným spôsobom nášho kňazského života? Potrebujeme slnko a dážď, pokoj i ťažkosti, fázy očisty a skúšok, ako aj čas radostnej cesty s evanjeliom. Ak sa obzrieme dozadu, môžeme ďakovať Bohu za oboje za ťažkosti i radosti, za chvíle temnôt i priazne. V oboch spoznáваме neustálu prítomnosť Jeho lásky, ktorá nás stále znovu nesie a podopiera.

Teraz sa však musíme spýtať: akého druhu sú plody, ktoré od nás očakáva Pán? Víno je obrazom lásky. Je to pravý a trvalý plod, ktorý od nás Boh žiada. Nezabúdajme však na to, že v Starom zákone je víno – ktoré vzniká z hrozna – predovšetkým obrazom spravodlivosti, ktorá sa rozvíja v živote žitom podľa Božieho zákona! A nehovorme, že je to len starozákonný a už prekonaný pohľad: nie, zostáva vždy pravdivým. Autentickým obsahom Zákona, jeho Summou, je láska k Bohu a bližnému. Tato dvojité láska však nie je len niečím sladkým. Nesie v sebe ťažkosti trpezlivosti, pokory, dozrievania vo formácii a splynutí našej vôle s Božou vôľou, s vôľou Ježiša Krista, priateľa. Jedine vtedy, ak sa stane celé naše bytie skutočným a správnym, bude tiež láska skutočná, jedine tak bude zrelým plodom. Jeho vnútorná potreba – vernosť Kristovi a jeho Cirkvi – neustále vyžaduje, aby bola realizovaná tiež v utrpení. Práve tak rastie pravá radosť. Podstata lásky, pravé ovocie vlastne korešponduje so slovom o vykročení na cestu, o putovaní: láska znamená odovzdanie sa, darovanie sa, obsahuje v sebe znamenie kríža. V tomto kontexte Gregor Veľký raz povedal: „Ak smerujete k Bohu, bdejte nad tým, aby ste to nedosahovali sami“ (porov. H Ev 1,6,6: PL 76, 1097s) – slová, ktoré my kňazi máme mať na pamäti každý deň.

Drahí priatelia, snáď som sa pridlho pozastavil pri hlbokej spomienke na šesťdesiat rokov mojej kňazskej služby. Teraz je čas myslieť na to, čo je súčasné. V túto slávnosť svätých apoštolov Petra a Pavla, zo srdca pozdravujem predovšetkým Bartolomeja I., ekumenického patriarchu, a delegáciu, ktorú vyslal, a ktorej úprimne ďakujem za ich ctenú prítomnosť na tejto radostnej oslave dvoch svätých apoštolov, Patrónov Ríma. Pozdravujem aj pánov kardinálov, bratov v biskupskej službe, veľvyslancov

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

a občianskych predstaviteľov, ako aj kňazov, rehoľníkov i všetkých veriacich laikov. Všetkým ďakujem za ich prítomnosť a modlitbu.

Arcibiskupom – metropolitom, nominovaným po poslednej slávnosti veľkých apoštolov, teraz odovzdám pálium. Čo znamená? Pripomína nám predovšetkým príjemné Kristovo jarmo, ktoré berieme na svoje plecia (porov. Mt 11,29n). Kristovo jarmo je identické s jeho priateľstvom. Je to jarmo priateľstva a preto je „príjemné“, ale práve pre túto skutočnosť je toto jarmo aj náročné a pretvárajúce. Je to jarmo jeho vôle, ktorá je vôľou pravdy a lásky. Takým je pre nás aj jarmo, spočívajúce v privádzaní ostatných ľudí k priateľstvu s Kristom, ako aj v bytí k dispozícii ostatným, ako pastieri sa o nich starať. Týmto sme sa dostali k ďalšiemu významu pália: ono je utkané z vlny baránkov, ktoré bývajú pozhnané na sviatok sv. Agnesy. Pripomína nám teda, že sám Pastier sa stal Baránkom z lásky k nám. Pripomína nám Krista, ktorý sa vydal cez hory a púšte na púť hľadať svojho baránka, teda ľudstvo, ktoré sa tam stratilo. Pripomína nám jeho, ktorý vzal baránka – ľudstvo i mňa – na svoje plecia a priniesol ma späť domov. Týmto spôsobom nám pripomína, že my, ako pastieri v službe, musíme niesť ostatných – takpovediac – na svojich pleciach a priviesť ich ku Kristovi. Pripomína nám, že môžeme byť pastiermi jeho stáda, avšak toto vždy zostáva jeho, nikdy nie naše. Nakoniec pálium veľmi konkrétne znamená aj spoločenstvo Pastierov Cirkvi s Petrom a jeho nástupcami. Znamená, že my musíme byť pastiermi pre jednotu a v jednote a že iba v jednote, ktorej Peter je symbolom, vedieme ľudí skutočne ku Kristovi.

60 rokov kňazskej služby – drahí priatelia – som možno príliš do detailov rozoberal. No v tejto chvíli som sa cítil nasmerovaný hľadiť na to, čo charakterizovalo tieto desaťročia. Túžil som vám – všetkým kňazom, biskupom ako i veriacim Cirkvi – vliať nádej a povzbudenie; slová, dozreté v skúsenostiach, o tom, že Pán je dobrý. Predovšetkým je však táto chvíľa okamihom vďačnosti: vďačnosti Pánovi za priateľstvo, ktoré mi daroval a ktoré chce darovať všetkým nám. Vďačnosť ľuďom, ktorí ma formovali a sprevádzali. A toto všetko preniká modlitba, aby nás jedného dňa Pán vo svojej добрote prijal a dovolil nám kontemplanovať jeho radosť. Amen.

Preklad: Peter Dufka, Ľubomír Rebek

Slávnosť sv. Petra a Pavla vo Vatikáne TK KBS, RV I'r; dj

Vatikán (29. júna, RV) – Dnes sa v celej Cirkvi slávi sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla. Táto slávnosť je považovaná aj za slávnosť Petrovho primátu. Sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla sa spomína už v Depositio Martyrum z roku 354 a začiatok tradície tejto slávnosti siaha až k roku 258. Bazilika sv. Petra sa dnes o 9.30 zaplnila kňazmi, rehoľníkmi a mnohými veriacimi laikmi. Svätú omšu celebroidal pápež Benedikt XVI. – ktorý si práve dnes pripomína 60. výročie svojej kňazskej vysviacky. Práve myšlienkam i spomienkam na túto výnimočnú udalosť v jeho živote venoval

Benedikt XVI. veľkú časť svojej homílie.

Svätý Otec po homílii osobne požehnal a odovzdal pálium 41 arcibiskupom – metropolitom. Piaty arcibiskupi – metropolitovia sa nemohli zúčastniť slávnosti a tak im bude pálium odovzdané v ich metropolitných sídlach. Pálium – vlnený pás so šiestimi čiernymi krížikmi – je viditeľným znakom spoločenstva a jednoty so Svätou stolicou. Podľa Kódexu kánonického práva označuje „moc, ktorou je metropolita v spoločenstve s Rímskou cirkvou na základe práva vybavený vo vlastnej provincii.“ (KKP §437) a metropolita je oň povinný „do troch mesiacov od prijatia biskupskej konsekrácie... žiadať osobne alebo cez zástupcu Rímskeho veľkňaza.“ Pálium nosí pápež alebo metropolita na pleciach ako súčasť liturgického odevu počas liturgických slávností. Je utkané z vlny baránkov, ktorých každoročne 21. januára, na sviatok sv. Agnesy Rímskej, požehnáva pápež.

Benedikt XVI. sa po skončení svätej omše ukázal v okne svojej pracovne a spoločne s veriacimi na Námestí svätého Petra sa pomodlil mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou v príhovore opätovne pripomenul dnešný sviatok svätých Petra a Pavla. Na záver udelil Svätý Otec všetkým prítomným slávnostné apoštolské požehnanie.

5. júla Cyril a Metod

Meditácia

Každý z nás už v živote vypíňal nejaký dotazník. Jeho súčasťou je uvedenie základných informácií: volám sa ..., narodil som sa..., moji rodičia sú..., mojou rodnou rečou je..., toto je môj životný príbeh,, Odpovede na tieto jednoduché otázky odrážajú a vyjadrujú našu identitu. To, čo platí pre jednotlivca, je možné aplikovať aj na skupinu osôb, a teda aj na cirkevné, a istým spôsobom aj na národné spoločenstvo. Každé takéto spoločenstvo sa vytvára prostredníctvom súhrnu istých identifikačných prvkov, či už ide o symboly, udalosti, motívy, a najmä o historické postavy. V našich národných a spoločenských dejinách nemáme veľa takých tém, či postáv, ktoré by nás naozaj zjednocovali. Úspechy našich hokejistov, alebo futbalistov sú žiaľ nie príliš spoľahlivou témou a povestná slovenská nezičlivosť nás vedie k nadšenému búraniu akýchkoľvek národných mýtov a piedestálov, na ktoré by sa - viac, či menej zaslúžene - pokúšal postaviť ktokoľvek z našich rodákov.

Aj nedávne 20. storočia je plné kontroverzných figúr, ktoré sa síce v svojom čase nechávali nazývať, tatíčkami, otcami, vodcami, budovateľmi a zakladateľmi, ale v skutočnosti viac rozdeľovali a aj naďalej rozdeľujú našu spoločnosť v pohľade na dejiny. Nie je teda jednoduché nájsť nekonfliktné dejinné postavy, o to viac, že skutočná veľkosť osobností sa ukazuje v ich schopnosti prekračovať hranice politickej, konfesionalnej, denominačnej, i etnickej ohraničenosti, v schopnosti obstáť v skúške dejín.

Takými to osobnosťami sú však svätí Cyril a Metod.

Sú prijateľní a prijímaní širokým spektrom našej spoločnosti, teda nielen veriacim, katolíkmi a Slovákmi. Pri nich totiž aj ten obyvateľ Slovenska,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

ktorý o sebe povie „...Nie som veriaci, ... nie som katolík, nie som Slováč...“ môže súčasne povedať: „a predsa sú mi tieto historické postavy svojim spôsobom blízke, ich osudy i ich ideály mi niečo hovoria“.

Povedali sme, že potrebujeme spájajúce, nie-konfliktné osoby a že nie je ľahké ich nájsť. Je to pravda. Žiaľ, aj v prípade, keď takéto postavy máme, tak tu existuje riziko, že si vyberieme len časť ich posolstva. Táto fragmentácia a selektívnosť je istým spôsobom prirodzená, ale súčasne môže byť aj nebezpečná a to predovšetkým vtedy, ak by sme si z odkazu jednotlivých postáv vytrhávali z kontextu len isté okrajové, sekundárne prejavy a ignorovali by sme, ba dokonca potláčali hlavné, nosné prvky.

V nedávnej minulosti sa to dialo dosť často a úmyselne a ani dnes nie sme imúnni pred týmto pokušením. Tak boli Svätí Cyril a Metod, podľa potreby, raz označovaní za symboly slovanskej družby či československej vzájomnosti, za literátov, za predstaviteľov byzantskej diplomacie, za tvorcov národného jazyka atď.

Účelové využívanie postáv sv. Cyrila a Metoda sa však nedá dlho maskovať a v konečnom dôsledku je kontraproduktívne. Presvedčil sa o tom na pamätnej velehradskej púti v roku 1985 vtedajší minister kultúry, ktorého státisícový dav vypískal. Keď minister začal hovoriť o tom, že ...Cyril a Metod ... urobili to, či ono, dav ho skandujúc neustále opravoval "... Svätí svätí...Cyril a Metod", a keď minister pokračoval: "priniesli nám kultúru", pútnici zasa jednohlasne skandovali: "priniesli nám vieru ... vieru..." Áno, kultúra, politika, diplomacia, písomníctvo, jazyk ... to všetko tu bolo, to všetko bolo pri misii sv. Cyrila a Metoda potrebné a dôležité, ale nie prvoradé a nie podstatné. Prvoradé a podstatné bolo ohlasovanie viery a to spôsobom novým, príťažlivým, horlivým a vytrvalým. Preto ich postavy najviac vystihujú termíny, ktoré vtedy zaznievali svorne z úst pútnikov: svätosť a viera - keďže práve tieto vlastnosti najlepšie charakterizujú našich slovanských apoštolov.

Iste, niekto by mohol namietat', že svätosť, viera a služba Bohu sú príliš vznešené ideály že nie sú pre každého, že nie sú zdieľateľné všetkými. Bez týchto ideálov, by sme ale nemohli celistvo pochopiť skutočný prínos sv. Cyrila a Metoda pre naše duchovné, kultúrne a národné dejiny, nemohli by sme sa hlásiť k ich dedičstvu.

- Právo

Predstavme si napríklad, že by sme chceli hodnotiť len taký „laický“ aspekt misie sv. Cyrila a Metoda, akým môže byť túžba slovanských kniežat po usporiadaní zákonodarstva. Avšak - vo vízii sv. Cyrila a Metoda - ani zákonodarstvo nemožno odtrhnúť od duchovného rozmeru. Už v Žití Konštantína čítame, ako Rastislav, knieža moravské, žiadal v Byzancii učiteľa, ktorý by dal jeho národu „dobrý zákon“.

Ako interpretovali tento "dobrý zákon" svätí Cyrila a Metod? Dosvedčuje nám to najznámejšia civilná právna pamiatka veľkomoravskej doby, tzv. Súdny zákonník pre ľud - Zakon sudnyj ljudem: Jeho prvá veta znie: "Pred každým právom, sluší sa o Božom práve hovoriť".

Náš súčasný právny systém vychádza zo základného zákona Slovenskej republiky, ktorým je Ústava. V jej preambule, okrem iného čítame: "My,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

národ slovenský v zmysle cyrilo-metodského duchovného dedičstva... uznáňame sa prostredníctvom svojich zástupcov na tejto ústave".

Je to pekná formulácia, ale sme si naozaj istí, že naše zákony, teoreticky vyplývajúce z tohto základného zákona zodpovedajú tomuto cyrilo-metodskému duchovnému dedičstvu? Tento duch totiž vyžaduje, aby žiaden zákon neprotirečil morálnej norme vychádzajúcej z "Božieho práva"!

Podľa prvého článku ústavy "Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát, ktorý sa neviaže nijakú ideológiu ani náboženstvo." Ako teda chceme aplikovať cyrilo-metodské duchovné dedičstvo? Len na úrovni vzletných fráz?

Nuž dobre, pripusťme, že je v poriadku, že „štát“ ako inštitúcia, sa bude vyhýbať viazaniu sa na akúkoľvek ideológiu a náboženstvo -... ale čo má robiť, ako sa má správať jednotlivec, občan, člen spoločenstva, ktoré vytvára štát?

Človek predsa nie je zviera, nekoná len inštinktívne, ale aj podľa nejakej idey, a teda vlastne transformuje do svojho života myšlienky a rozhodnutia založené na istých hodnotách, kritériách a morálnych normách. Iste, väčšina ľudí sa opiera o zdedené, tzv. tradičné hodnoty, pretože verí že súradnicový systém morálnych hodnôt je nemenný a že si ho nemôžeme svojvoľne posúvať, ale žiaľ, mnoho ľudí si vytvára morálne normy aj podľa vlastnej potreby, ba niekto si, práve naopak, kladie za plán všetky tieto tradičné hodnoty vo vlastnom živote a podľa možnosti aj v živote iných zbúrať a zmeniť, niekto sa zasa dôsledne prakticky "neviaže na nijakú ideológiu ani náboženstvo" a žije teda naozaj „neviazane“.

Ani problém spravodlivých zákonov a ich nestranného aplikovania nie je nový. Metodovo Napomenutie k vladárom, nazývané neraz aj Napomenutie sudcom, je len príkladom toho, ako musel aj náš prvý arcibiskup pripomínať vtedajším vladárom a sudcom, aby, v prvom rade, sami dodržiavali zákony a išli tak príkladom pre iných, aby "nekrivdili nikomu zo slabších, ani aby pohanský nejaký obyčaj nekonali", aby ochraňovali manželský zväzok v jeho neporušiteľnosti.

Ide tu teda o výzvu na uplatňovanie Bohom zvereného práva na život, na slobodu, na dobré meno, práva rodičov na ochranu ich výsostného postavenia pri výchove dieťaťa, práva manželov na spoločenskú podporu a ochranu ich zväzku bez vytvárania terminologických i právnych konfúzií. Aj dnes zaznieva Metodova výzva - a to zvlášť pre tých, ktorí sú pokrstení: "Povinný je každý pokrstený samého seba čistého chrániť ako chrám Bohu svätý. A so svojou ženou uspokojiť sa, nič iné ďalšie nezmyšľať, ani na spôsob hoväda za nezmyselnými vášňami chodiť."

Alebo by stálo za to, najmä dnes, keď sa v širokých vrstvách našej spoločnosti stretávame so stratou dôvery v súdy a v súdne procesy, spomenúť si na druhý článok prvého cyrilo-metodského civilného zákonníka, ktorý ustanovoval: "Neslobodno ani raz prijímať svedkov, ktorí boli kedy usvedčení, že luhajú, prestupujú zákon Boží, alebo hovädský život vedú". (ZSL 2)

Ak v duchu cyrilo-metodského dedičstva sa takéto kritérium uplatňuje na svedkov, o čo viac by sa malo uplatňovať na verejných predstaviteľov, najmä na tých, ktorých si slobodne volíme a ktorých môžeme slobodne poslať aj preč zo scény verejného života, najmä ak boli – a to niekedy dokonca

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

nielen raz ale aj viac razy - verejne usvedčení, že luhajú.

V tejto chvíli už ale vidím ako niekto zdvíha varovne prst i hlas:

Pozor, čo to má byť, opäť sa nejaký cirkevný predstaviteľ ide miešať do politiky?!

Ale nie, len kľud, toto nie je politika - teda aspoň nie tak ako ju chápeme v jej straníckom a inštitucionálnom rozmere. Je to len napĺňanie toho poslania, ktorého sa Cirkev ani jej predstavitelia nemôžu zrieknuť, bez toho aby sa nespreneverili svojmu poslaniu. Aj dnes, tak ako tomu bolo v predchádzajúcich epochách, jej hlas zaznieva k reprezentantom, vládom a zákonodarcom civilných spoločností. Spomedzi viacerých príkladov tohto hlasu môžeme citovať príhovor blahoslaveného Jána Pavla II. na Zhromaždení reprezentantov parlamentov z celého sveta, ktorí sa 4. novembra 2000 zišli vo Vatikáne, v Aule Pavla VI. Reprezentantom zákonodarných zborov stoviek národov Ján Pavol II. vo svetle Evanjelia a v mene najvyššej pravdy o človeku, ktorú je možné spoznať cez Ježiša Krista, pripomenul ich morálnu povinnosť:

„Osobitne sa chcem obrátiť k tým z vás, ktorí máte mimoriadne dôležitú úlohu formovať a schvaľovať zákony: je to úloha, ktorá približuje človeka k Bohu, najvyššiemu Zákonodarcovi, z jeho večného Zákona totiž v konečnom dôsledku čerpá každý zákon svoju platnosť a zaväzujúcu silu. Toto sa má na mysli keď vyhlasujeme, že žiaden pozitívny zákon nemôže protirečiť prirodzenému zákonu, pretože tento nie je ničím iným ako indikátorom primárnych a podstatných noriem upravujúcich morálny život, noriem vyjadrujúcich charakter, najhlbšie potreby a najvyššie hodnoty ľudskej osoby. ... To znamená, že zákony – nech by sa jednalo o ktorúkoľvek oblasť v ktorej zákonodarca zasahuje alebo do ktorej musí vstúpiť – musia vždy rešpektovať a podporovať ľudskú osobu v celej škále jej duchovných, materiálnych, osobných, rodinných a sociálnych potrieb. ... Kresťanská múdrosť, ktorá je charakteristickou čnosťou kresťanského politika, mu ukáže spôsob ako sa správať, aby sa na jednej strane nespreneveril hlasu svojho správne formovaného svedomia a na druhej strane aby splnil svoju úlohu zákonodarcu.“

Pápež sa týmito slovami obrátil na kresťanských politikov v ich dvojakom rozmere: ako na politikov - zákonodarcov a ako na kresťanov. Jeho výzva k rešpektovaniu ľudskej osoby prekonáva zdanlivý konflikt, či protirečenie, medzi touto ich dvojakou príslušnosťou, medzi dvoma pozíciami, ktoré bývajú niekedy prezentované ako nezlučiteľné; táto výzva presahuje konfesiónálny a čisto náboženský rozmer a dotýka sa najhlbších záhybov bytia jednotlivca i spoločnosti.

Katolícka cirkev je presvedčená, že keď sa moderné štáty v rámci svojej zdravo chápanej autonómie, prostredníctvom vnútorných zákonov a prostredníctvom medzinárodných dohôd a konkordátov snažia zabezpečiť pre svojich občanov, popri iných prirodzených a občianskych právach, aj slobodu svedomia a náboženstva, prispievajú tak k uskutočňovaniu tých všeobecne prijímaných noriem, ktoré zabezpečujú usporiadanú slobodu a úctu voči ľudskej dôstojnosti každého človeka. Pri tomto ich zákonodarnom úsilí nachádzajú v Katolíckej cirkvi spoľahlivého partnera a spolupracovníka v duchu zásady – pacta clara, boni amici.

- Vzťah k vede a kultúre

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Obaja solúnski bratia – budúci Apoštoli Slovanov - boli osobnosťami, v ktorých dýchala klasická byzantská kresťanská kultúra. Predovšetkým sv. Cyril, nazývaný aj „Filozof“, bol jedným z popredných predstaviteľov kultúry svojej doby. Skutočnú vedu a ozajstnú múdrosť pre neho predstavovala filozofia, ktorú definoval ako: „poznávanie božských a ľudských vecí, nakoľko sa môže človek priblížiť Bohu, (keďže filozofia) učí človeka, že svojimi skutkami sa má stať obrazom a podobou toho, ktorý ho stvoril“ (ŽK IV).

Ak dnes laický svet hovorí o neprekonateľnej priepasti medzi vierou a náboženstvom na jednej strane a rozumom, či vedou, na druhej strane, teda o akoby neprekonateľnom konflikte medzi fides et ratio, Sv. Cyril práve naopak videl vo vede, predovšetkým v takom poznávaní, ktoré privádza dušu k múdrosti, uskutočňovanie Božieho plánu o človeku.

Solúnski bratia boli dedičmi antickej gréckej kultúry, ktorej pokračovateľkou bola stredoveká Byzancia. Ani ten najzaťatejší zástanca radikálneho laicizmu nemôže poprieť význam tohto antického dedičstva pre celú európsku, ba svetovú kultúru. Preto je paradoxné, že sa dnes neraz chce popierať dôležitosť prostriedku, skrze ktorý sa nám dochovala táto kultúra, ktorá tak bola vložená do kolísky rodiacej sa modernej Európy, ako ju poznáme dnes. Bolo to totiž práve kresťanstvo, ktoré prenieslo najpozitívnejšie prvky duchovného dedičstva antiky do moderného európskeho sveta a z grécko-rímskeho stredomorského prostredia ho transplantovalo do celého geopolitického priestoru, ktorý dnes nazývame Európou. Západoeurópsky svet, ktorý vznikol fúziou početných barbarských kmeňov, si vybral latinský jazyk aby tak mohol čerpať z antickej múdrosti prefiltrovanej cez kláštorné skriptória a kapitulárne školy. V tomto kontexte sa idea Cyrila a Metoda vytvoril nové písmo pre Slovanov a preložiť do ich reči Sväté Písmo a liturgické formuláre mohla javiť ako prevrat dovtedajšieho osvedčeného poriadku, ako nebezpečný vynález s nepredvídateľnými dôsledkami.

Obrana slovanského písma, jazyka a liturgie – v Konštantínopole, Benátkach i Ríme - sa tak stála akýmsi manifestom, magnou chartou práva každého národa a každého jazyka chváliť Boha. Ako hovorí encyklika Slavorum Apostoli (n.21),

"...preklad posvätných kníh, ktorý urobili Cyril, Metod a ich žiaci, dodal kultúrnu schopnosť a dôstojnosť jazyku staroslovienskej liturgie; ten potom bol za dlhé stáročia nielen jazykom cirkevným, ale aj úradným a literárnym, ba dokonca hovorovým jazykom vzdelanejších tried vo väčšine slovanských národov, zvlášť u Slovanov východného obradu".

- Dialóg s islamom

Svätí Cyril a Metod však nie sú zaujímaví len pre ich prínos pre evanjelizáciu Slovanov. Ešte pred príchodom k našim predkom sa stali protagonistami aj kultúrno-politického stretu s islamským, svetom. Ich skúsenosť je zaujímavá už aj preto, lebo problém kultúrnej, politickej a duchovnej schopnosti (alebo, žiaľ, skôr neschopnosti), odpovedať adekvátnym spôsobom na expanziu islamu, na jeho demografické, politické

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

a kultúrne výzvy je jednou z naliehavých otázok, ktoré stoja pred dnešnou Európou. Možno na Slovensku si tento fenomén ešte dostatočne neuvedomujeme, ale je len otázkou času, kedy s ním budeme aj my nástojčivo konfrontovaní.

Byzantská ríša, občanmi ktorej boli sv. Cyril a Metod, po stáročia čelila podobným problémom – nakoniec v tomto súperení podľahla a bola vymazaná z mapy sveta. Životopisný spis Žitie Konštantína nám dosvedčuje, že Sv. Cyril, počas svojej misie k Arabom nevstúpil na pôdu politickej polemiky, ale prenášal diskusiu do oblasti morálky a teológie, dokazujúc morálnu, duchovnú a doktrinálnu prevahu Kristovho zákona. Dnešný tzv. Západný svet sa pokúša demokratizovať viaceré tradične islamské krajiny, exportom demokracie na krídlach stíhačiek a za zvuku bômb, dokazujúc však takto iba svoju vojenskú prevahu, ale už sa neodváža ponúknuť, ako prameň obrody pre všetky národy a kultúry kresťanský pohľad na človeka a jeho dôstojnosť. Sv. Cyril pri svojej misii medzi Arabmi takúto obavu nemal a z jeho slov, zaznamenaných životopiscom môžeme cítiť ideu univerzalizmu a búrania bariér v mene nášho spolupatričnosti do rodiny Božích detí, ktorí skrze Krista, v Duchu Svätom vzdávajú skutočný kult Bohu-Otcovi. Tento univerzalizmus vychádza z Kristovho posolstva a preto prekonáva rozličnosť jazykov, rás, národov a politických zoskupení.

- Ekumenický rozmer

Osobitnú pozornosť by si zasluhoval ekumenický rozmer diela sv. Cyrila a Metoda. Títo synovia konštantínopolskej cirkvi, boli vo svojom živote, vo svojej misii aj vo svojom oslávení spojení s rímskou cirkvou a pritom sú považovaní za vzor života a apoštolátu aj v pravoslávnych cirkvách. Ako šíritelia Božieho slova, ako jeho prekladatelia do ľudových jazykov sú cenení aj v cirkevných spoločenstvách, ktoré sa zrodili z Reformy, pretože svojim dielom anticipovali jej charakteristické pozitívne znaky.

V najhlbšom zmysle slova sú teda svätcami, v ktorých sa prejavuje katolicita Cirkvi. Tento katolícky rozmer Cirkvi sa prejavuje v aktívnej spoluzodpovednosti a veľkodušnej spolupráci všetkých v prospech všeobecného dobra. (Cf. Slavorum Apostoli 19).

- Otvorenosť voči iným národom

Misia sv. Cyrila Metoda sa odohrával v búrlivom období druhej polovice 9. storočia. Historické obdobie v ktorom žili sv. Cyril a Metod je charakterizované prienikom nových národov na európsku politickú a spoločenskú scénu.

- Veľké ríše – východorímska s centrom v Konštantínopole a Západná, franská ríša Karola Veľkého, s obavami pozorovali na svojich hraniciach rast nových, mladých politických celkov túžiacich presadiť sa na širšej politickej scéne. Prvá reakcia veľmocí bola poznačená nedôverou, strachom a neskôr túžbou po ovládnutí. Vojenské ovládnutie však vôbec nebolo jednoduché. Preto sa Západ utiekal k politike kultúrneho ovládnutia, ktoré je najlepším prostriedkom na „pacifikáciu“ a spoločensko-politickú okupáciu.

- Mladé národy však chápali nevyhnutnosť konfrontácie s predchádzajúcimi politickými jednotkami, a preto hľadali také spôsoby spolužitia, ktoré by im dovolili zachovať si vlastnú kultúrnu a politickú autonómiu.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

V tomto kontexte pracujú sv. Cyril a Metod, s evanjeliovou priezračnosťou, unikajúc z politických zápletok a straníckych rozbrojov. Nikdy sa nemienili stať politickou hračkou mocných tohto sveta. Ich spôsob evanjelizácie, nazývame dnes inkulturáciou. V duchovnom zmysle, je to vlastne zaštepenie nového ušľachtilého výhonku do divokého stromu - výsledkom sú plody, ktoré spájajú najlepšie charakteristiky oboch. Vo vízii sv. Cyrila a Metoda mali slovanské národy plné právo zaradiť sa medzi vtedajšie kultúrne národy Európy, ba mali to urobiť tak, aby si zachovali vlastnú tvár a charakter.

Pred viac ako 1150 rokmi mal knieža Rastislav veľkú národnú politickú a duchovnú víziu: držať sa kresťanského zákona, vychovávať a vzdelávať svoj ľud, zabezpečiť mu takú samostatnosť, ktorá by bola vzorom aj pre iné národy.

Dnes stojí pred našou spoločnosťou otvorená otázka: Aké kritériá a hodnoty budeme uplatňovať pri našom zaradovaní sa do stále viac globalizujúceho sa sveta? Aké bude miesto našej vlasti na medzinárodnom fóre? Zachováme si vlastnú tvár a charakter, alebo sa necháme zmiesť zo scény pod tlakom ekonomických výhod či hrozieb, ktoré k nám prichádzajú z nadnárodných fór a vyžadujú aby sme si nechali postupne, krok za krokom odkrajať z našej politickej kultúrnej a duchovnej samostatnosti?

Podobná otázka sa otvára osobitným spôsobom aj pred cirkvou, jej hierarchiou a inštitúciami. Akým spôsobom uskutočňujeme novú evanjelizáciu, akú víziu máme pre rozvoj inkulturácie Kristovho evanjelia v meniacom sa svete?

Rastislavov projekt v našich dejinách stroskotal. Rozbil sa na ľudskej zlobe a závidi. Rastislava zradil jeho vlastný synovec, Svätopluk. Najprv ho zapredal Frankom, potom zradil aj tých a dal sa na cestu vojenskej expanzie. Svätoplukom uprednostňovaný biskup Viching, prvý nitriansky biskup, najprv sv. Metodovi kládol všemožné prekážky a po jeho smrti vyhnal jeho žiakov preč z ríše. Expanzia, vierolomnosť, záviť a hrubosť načas zvíťazili ale v skutočnosti priviedli k pádu aj svojich strojcov. Na štátnické a duchovné ideály Rastislava sme skoro zabudli a postavili sme si na piedestál – obrazne i doslovne - vierolomného, ľahotárskeho a expanzívneho Svätopluka, ktorého vnímame ako národného hrdinu a kráľa starých Slovákov. O jeho priateľovi Vichingovi radšej veľa nehovoríme, aby sme si nemuseli rozpačito vysvetľovať, čo sme na Slovensku urobili s byzantskou časťou cyrilo-metodského dedičstva.

A predsa, napriek tomu všetkému, však vklad sv. Cyrila a Metoda do našich dejín bol tak silný, že prekonal a prekonáva všetky tieto nepriazne ľudí, osudu i histórie a je tu prítomný dodnes. Ba nielen u nás a pre nás. Svätí Cyril a Metod sú dnes uznávaní dokonca ako spolupatróni Európy.

Popri mnohých identifikačných prvkoch, ktoré vyplňame pravidelne v dotazníkoch, sa väčšina obyvateľov Slovenska ešte aj dnes definuje týmito základnými identifikačnými údajmi: Som veriaci, som katolík, som Slovák... a táto zdanlivo samozrejímavá informácia je v skutočnosti prekvapujúca. Nezainteresovaný pozorovateľ by si mohol položiť otázku:

Ako je to možné, že po desaťročiach liberalizmu, po desaťročiach

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

oficiálne propagovaného ateizmu, po ďalších desaťročiach lákavého materializmu sa napriek všetkému ešte stále väčšina ľudí na Slovensku považuje za veriacich?

Ako je to možné, že napriek rozdeleniam Cirkvi, ktoré v priebehu stáročí narušili jej jednotu na Východe i na Západe, napriek tomu, že aj v dejinách Slovenska boli obdobia, keď sa veľká časť jeho obyvateľov ocitla mimo viditeľného spoločenstva Katolíckej cirkvi – či už ako výsledok vlastnej voľby, či vnútornej krízy Katolíckej cirkvi, alebo ako výsledok zásahov štátnej moci - aj napriek všetkým týmto komplikovaným súvislostiam, sa ešte aj dnes väčšina obyvateľov Slovenska považuje za katolíkov? A to aj napriek tomu, že nie vždy žije podľa všetkých predpisov a prikázaní svojej viery.

Ako je to možné, že hoci sme počas stáročí, ba viac ako tisícročie, nemali vlastný štát v ktorom by bolo bývalo možné rozvíjať pocit národnej identity, napriek tomu, že celé desaťročia sme boli vystavení cielenému odnárodňovaniu, či silenej internacionalizácii, napriek tomu dnes existujeme ako národné spoločenstvo, s vlastným jazykom, a národným, a dnes dokonca už aj štátnym povedomím?

Odpovede na tieto otázky môžeme hľadať v rôznych rovinách – v oblasti politickej, a geopolitickej, v oblasti etnografickej a v neposlednej miere v rovine duchovnej. Napriek nesmiernej zložitosti tejto otázky si dovoľm predpokladať, že akýmsi zjednodušeným sumárom by bola odpoveď:

Je to preto, lebo na začiatku našich náboženských, kultúrnych a národných dejín stáli osoby ako sv. Cyril a Metod, ktorí do duchovného genetického kódu tohto spoločenstva vložili vieru v Troj-jediného Boha, naviazali ho na Petrov Stolec, ako viditeľný znak jednoty Kristovej Cirkvi, a keďže vytrvalo ohlasovali právo každého národa chváliť Pána vo svojom vlastnom jazyku, dali nášmu spoločenstvu aj identifikačný prvok vedúci ho k idei národnej svojbytnosti a k túžbe po nej, k túžbe po duchovnej, kultúrnej i politickej slobode a nezávislosti.

Pred časom som mal možnosť zúčastniť sa v jednom talianskom chráme odhalenia nových vitráží zobrazujúcich sv. Cyrila a Metoda. Ozrejmil som si pritom niekoľko skutočností. Čo je to vlastne vitráž? Prvá spontánna a jednoduchá odpoveď by bola: je to obdivuhodné umelecké a technické dielo, ktoré dovoľuje svetlu slnka preniknúť do vnútra budovy. Prenikajúce svetlo oživuje farby, osvetľuje vnútorný priestor, dáva mu život, mení ho.

Kristus o sebe hovorí: Ja som svetlo sveta, a byzantská veľkopôstna liturgia nám zasa pripomína, že: Svetlo Pánovo osvecuje celý svet.

Kristus osvecuje svoju Cirkev. Na vitrážach figúry svätcov dovoľujú svetlu prenikať dovnútra, zaplavujú chrám svetlom. Svetlo oživuje postavy svätých a farebné figúry svätcov nám dovoľujú aby sme „videli svetlo“. Naše oči nie sú schopné pozeráť sa priamo do slnka, ale keď sa pozeráme na vitráž, vidíme postavy a vnímame svetlo, bez toho, aby sme mohli oddeliť jedno od druhého.

Podobne môžeme chápať životy svätých v dejinách Cirkvi a národov.

Prostredníctvom ich životov, cez ich príklad, vnímame svetlo Kristovo. Je to Kristus, ktorý osvecuje svoju Cirkev svojim svetlom, ale koná tak skrze životy svätých, ktorí sú svedkami a nositeľmi svetla.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Svetlo však preniká cez vitráže v oboch smeroch. Cez ne osvecuje slnko vnútro chrámu, cirkvi. V noci, keď je svet ponorený do tmy zasa, zvnútra osvetleného chrámu cez vitráže, cez figúry svätcov, preniká svetlo navonok. Aj tí, ktorí stoja mimo osvetleného chrámu, ktorí sú takpovediac vo "vonkajšej tme", môžu cez tieto žiariace postavy zachytiť niečo zo svetla vyžarujúceho z Božieho domu.

Toto si uvedomujem aj pri dnešnej oslave svätého Cyrila a Metoda. V Pochvale Cyrilovi Filozofovi, ktorú zložil jeho učeník sv. Klement, čítame:

„Hľa, zasvitla nám, milovníci Krista, svetložiarna pamäť prebľazeného otca nášho Cyrila, nového apoštola a učiteľa všetkých krajín, ktorý pobožnosťou a krásou zasvietil na zemi ako slnce, osvecujúc celý svet lúčmi trojosobného božstva. ... Žehnám tvoju presvetlú tvár, ožiarenú Svätým Duchom, ktorou zasvitlo mojej tvári svetlo Božieho poznania a vykorenila sa lesť mnohobožstva. Žehnám tvoje zlatožiarné oči, ktorými bola odňatá naša nerozumná slepota a zasvitlo svetlo poznania Božieho.“

Svätí Cyril a Metod ďakujeme vám za to, že ste nám sprostredkovali svetlo! Dedičstvo Otcov zachovaj nám Pane!

Svätých Cyrila a Metoda, slovanských vierozvestov, spolupatrónov Európy, slávnosť

"Usilovali sa o krásny život" (Sir 44, 6).

Júl môžeme pokojne nazvať mesiacom modlitieb za Európu. Slávime v ňom totiž tri sviatky patrónov Európy. Okrem dnešnej slávnosti je to 11. júla sviatok svätého Benedikta a potom 23. júla sviatok svätej Brigity. O všetkých týchto a o mnohých iných svätcoch platia slová Sirachovho syna: "Chváliť nám treba slávnych mužov..." (Sir 44, 1). Dôvodov na to je veľa; na dnešné uvažovanie som si vybral tento: lebo "sa usilovali o krásny život".

Ako by dopadla anketa o tom, čo je krásny život, v 2. storočí pred Kristom, keď Sirachov syn napísal svoju knihu? A ako by dopadla v 9. storočí, keď žili naši vierozvestovia svätí Cyril a Metod? A ako by dopadla dnes? Čo pre vás znamená žiť krásny život?

Určite by sme vo všetkých troch anketách našli veľa "balastu", niečoho, čo je poplatné danej dobe

e. Ale som presvedčený, že by sme našli aj odpovede, ktoré sa stáročiami vôbec nemenia. Skúsme si vymenovať aspoň niektoré. Krásny život znamená žiť v pokojnej dobe, v usporiadanej rodine, primerane hmotne zabezpečený, s možnosťou tvoriť a vnímať poklady kultúry, v ktorej žijeme. A veriaci by k tomu zrejme ešte dodal: "Krásny život znamená aj žiť v priateľstve s Bohom, blízko pri ňom, byť Bohom očarený..."

Ak by sme ostali len pri prvej časti definície krásneho života, asi nie je veľa ľudí (v pomere k ich počtu v dejinách), ktorí by žili krásne. Ved' v každej dobe boli a sú

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

vojny, nešťastia, rozpad rodín, chudoba... Ale tá druhá časť hovorí, že krásny život sa dá žiť za každých okolností. Treba sa však, ako hovorí Sirachov syn, o to pričiniť, "usilovať". Lebo Boh je nám vždy nablízku (svätý Pavol hovorí, že "v ňom žijeme, hýbeme sa a sme" - Sk 17, 28), z jeho strany sú všetky podmienky na krásny život zabezpečené. Potrebné je však aj naše úsilie - každý deň dvíhať svoj u myseľ k Bohu, poznávať ho cez Písmo a učenie Cirkvi, hovoriť s ním, konať jeho dielo...

Nebeský Otče, ďakujem ti za našich otcov vo viere, ktorí sa usilovali o krásny život. Chcem dnes ísť v ich šľapajach a byť blízko pri tebe. A modlím sa aj za celú Európu, aby si v nej aj dnes povolal mnohých ku krásnemu životu s tebou.

14. nedeľa

Matúš 11, 28 - 30

Podťte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.

Meditácia

"Podťte ku mne" (Mt 11, 28).

Čakáte dieťaťko a máte obavy, či z vás budú dobrí rodičia. Si starší dôchodca, žiješ niekde, kde by si radšej ani nebol, a máš pocit, že si nepotrebný a zabudnutý. Tvoja artritída nie je nič veselé.

Si podnikateľ pod veľkým pracovným tlakom. Využívaš najnovšie technológie, aby si nezaostával a bol ešte efektívnejší. Veľmi často máš hromadu e-mailov, konferenčných hovorov, esemesiek, pripomienok, často si na cestách a potreby blízkych nemajú konca-kraja, takže sa niekedy cítiš preťažený.

Bol si nezamestnaný takmer dva roky. A dnes v noci si sa zobudil a uvažoval si: "Nepriđeme o dom?" Urobil si ťažké rozhodnutie, pre ktoré si prišiel o niekoľko priateľov. Bolo správne, čo si urobil, a neľutuješ, ako si sa k tomu postavil. Ale cítiš sa opustený.

Toľko rôznych bremien, tak veľa stresu - všetci by sme mohli urobiť svoj vlastný zoznam. A podobne aj ľudia, ktorí počúvali Ježiša. Mohli vôbec oceniť pozvanie, ktorého sa im v dnešnom evanjeliu dostalo? Boli zaťažení množstvom náboženských povinností, ktoré na nich uvalili zákonníci a farizeji, ktorí urobili z Mojžišovho zákona neznesiteľné bremeno. Zároveň žili pod vládou Rímskej ríše. A pretlkali sa životom, ako najlepšie vedeli. A každý sám za seba sa lopotil a bojoval s rôznymi ťažkosťami, ktoré všetci veľmi dobre poznáme: choroby, strach, hriech, vina, ťažkosti vo vzťahoch alebo závislosti.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Nájdí si niekoľko minút a v predstave sa pridaj k tomuto ustarostenému, núdznemu zástupu. Predstav si, že si medzi nimi so svojimi vlastnými bremenami. Vnímaj Ježišovu láskavú tvár, ako jeho zrak spočíva na tebe.

"Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním" (Mt 11, 28). To sa Ježiš prihovára práve tebe. Pozná tvoje problémy a ťažkosti, tvoje trápenia a stres. Chce ti dať odpočinok a úľavu, aby ťa priviedol k sebe. Pre toto poslanie sa narodil.

A tak príd' počas tohto Adventu k Ježišovi. Vypni mobil, počítač a neodbytné myšlienky. Vytvor si tiché miesto, kde sa mu budeš môcť z hĺbky svojho srdca prihovoriť. A potom ostaň ticho - a prijmi vianočný dar jeho samého.

Rimanom 8, 9. 11 - 13

Lenže vy nežijete telesne, ale duchovne, pravda, ak vo vás prebýva Boží Duch. Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho. A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás.

Sme Božie deti - A tak, bratia, sme dlžníkmi, ale nie telu, aby sme museli žiť podľa tela. Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť.

Meditácia

"Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť" (Rim 8, 13).

Aký obraz sa vám vybaví, keď počujete slovo "svätosť"? Spomeniete si na rozžiarenú tvár Matky Terézie, ako dáva jesť nejakému chudobnému alebo utešuje umierajúceho?

Alebo na pokoj a vyrovnanosť, ktorú vidieť na každom obraze Panny Márie? Keď sa vám vybaví tieto obrazy, necítite sa ešte viac znechutení, pretože si uvedomujete vlastné zlyhania? Nebudťe z toho sklamaní. Pavol nás dnes učí, že svätosť neprichádza automaticky. Je výsledkom našej spolupráce s milosťou - spolupráce, ktorá niekedy stojí veľa.

V dnešnom druhom čítaní nás Pavol napomína, aby sme skoncovali s tými vecami, ktoré v našom živote odporujú Pánovi a ponuke jeho života. Môže ísť o konkrétne "skutky tela", ako klamstvo, krádeže alebo nečistota. Ale rovnako môže ísť aj o zmýšľanie, ktoré nás oddeľuje od Pána: predsudky, nenávisť, odsudzovanie, bezohľadnosť. Pavol sľubuje, že keď umŕtvime tieto veci - odvrátíme sa od nich a budeme bojovať proti ich vplyvu na náš život -, staneme sa duchovnejšími. Môžeme sa dokonca stať svätcami!

Ale je v tom háčik. Pavol nás nabáda, aby sme všetko konali "v Duchu". Jeho vlastná skúsenosť ho naučila, že ľudské úsilie samo osebe neprinesie svätosť, o akej hovorí. Potreboval pomoc, ktorú dokáže ponúknuť iba Boh - a aj my ju potrebujeme.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Preto si zvykneme obracať sa na Ducha Svätého počas celého dňa. Prosme ho o jeho božskú moc, aby sme dokázali odporovať hriechu a poslúchať Krista. Začnime venovať pozornosť jeho vnuknutiam. Vždy sa nám prihovára; musíme sa iba naučiť, ako ho počúvať - v našom svedomí, vo Svätom písme, v našich milovaných a dokonca aj v myšlienkach, ktoré sa objavia v našej hlave. Duch Svätý je na našej strane. Chce, aby sme boli svätí!

Benedikt XVI. pred modlitbou Anjel Pána TK KBS, RV pd; pz

Vatikán (03. júla, RV) – Dnes, za pekného slnečného počasia, sa na Námestí sv. Petra zišlo asi 30 tisíc veriacich, aby si vypočuli slová pápeža Benedikta XVI. a pomodlili sa s ním poludňajšiu modlitbu Anjel Pána. Svätý Otec im adresoval tieto slová:

„Drahí bratia a sestry,
dnes nám Pán Ježiš v evanjeliu opakuje slová, ktoré dobre poznáme, ale ktoré sa nás vždy dotknú: „Podďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké“ (Mt 11, 28-30). Keď Ježiš chodil po uliciach Galilei, ohlasoval kráľovstvo Božie a uzdravoval chorých, pociťoval súcit so zástupmi ľudí, pretože boli unavení a skleslí ako ovce bez pastiera (porov. Mt 9, 35-36). Tento Ježišov pohľad dosahuje až k dnešnému svetu. I dnes spočíva na zástupoch ľudí, ktorí sú sužovaní ťažkými životnými podmienkami a zároveň zbavení pevných oporných bodov, umožňujúcich nachádzať zmysel a cieľ existencie. Nespočetné zástupy sa nachádzajú v chudobných krajinách, ktoré sú skúšané nedostatkom. Avšak i v bohatších krajinách je mnoho mužov a žien nespokojných, ba dokonca trpiacich depresiou. Spomeňme si na mnohých migrantov a utečencov, ktorí emigrujú a riskujú pritom vlastný život. Kristov pohľad spočíva na všetkých týchto ľuďoch, ba na každom z týchto detí Nebeského Otca, ktorý je na nebesiach a opakuje: „Podďte ku mne všetci.“

Ježiš sľubuje „občerstvenie“ všetkým, ale kladie podmienku: „Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom.“ Čo je týmto „jarmom“, ktoré uľahčuje namiesto toho, aby ťažilo, a pozdvihuje namiesto toho, aby tlačilo? Kristovým „jarmom“ je zákon lásky, je to jeho prikázanie, ktoré zanechal svojim učeníkom (porov. Ján 13, 34; 15, 12). Pravým liekom na rany ľudstva, nech už na tie materiálne, ako je hlad a nespravodlivosť, tak na tie psychologické a morálne, spôsobené falošným blahobytom, je pravidlo života založené na bratskej láske, ktorá má zdroj v Božej láske. Preto je treba zanechať cestu arogancie a násilia, používanú k dosahovaniu stále silnejších pozícií a k zaisťovaniu úspechu za každú cenu. Taktiež voči prostrediu je potrebné sa zrieknuť agresívneho štýlu, ktorý prevládal v posledných storočiach, a osvojiť si rozumnú „tichosť“. Osobitne však v ľudských, osobných a sociálnych vzťahoch je pravidlo úcty a nenásilia, teda sila pravdy odporujúca každému útlaku tým, čo môže zaisťiť budúcnosť dôstojnú človeka.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Drahí priatelia, včera sme slávili liturgickú spomienku Najsvätejšej Panny a chválili Boha za jej Nepoškvrnené srdce. Kiež nám Panna Mária pomôže „učiť sa“ od Ježiša pravej pokore, brať na seba s rozhodnosťou jeho ľahké jarmo, aby sme zakúšali vnútorný pokoj a stávali sa schopnými tešiť ostatných bratov a sestry, ktorí sa s námahou uberajú cestou života.“

Preložil Peter Dufka

14 A Matúš 11, 28 - 30

Podťte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.

Meditácia "Podťte ku mne" (Mt 11, 28).

Podť ku mne. Áno, ty. Presne na teba myslím. Tvoj hriech nie je prekážkou; všetci zhrešili, ale všetci boli ospravedlivení mojou obetou na kríži. Ak máš pocit, že si ďaleko, príď. Ak si podľahol pokušeniu, dal živnú pôdu horkosti alebo prehnal svoj hnev, príď. Dokonca aj keď neveríš, že ti chcem dať ochutnať z môjho milosrdenstva a lásky, príď. Príď a uvidíš, ako veľa môžem urobiť v tvojom srdci.

Podťte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení. Dám ti odpočinok: odpočinok od ľarchy zodpovednosti či utrpenia, od bremena strachu, ktorý nesieš. Dám ti odpočinok od neistoty, pochybností a nestálosti, ktoré spomaľujú tvoje kroky. Dám ti odpočinok od neustálej aktivity, vyčerpávajúcich nárokov v práci a doma, starostlivosti o starnúcich rodičov alebo malé deti. Dám ti odpočinok od tvojej vernej každodennej služby. Príď a odpočiň si u mňa a ja obnovím tvoju silu.

Vezmite na seba moje jarmo. Príď, pripútaj sa ku mne v láske. Sľubujem ti: bude to radosť, nie ľarcha. Dovoľ mi, aby som ti dnes prejavil svoju lásku. Dovoľ, aby som ťa prekvapil ľahkosťou môjho jarma. Je ním láska prúdiaca z Otcovho srdca, prekypujúca medzi nami a vlievajúca sa do tvojho srdca skrze Ducha Svätého. To jarmo som prispôbil tak, aby ti presne sedelo. Stvoril som ťa tak, aby si ho dokázal niesť a naučil sa pod ním kráčať po cestách, ktoré sú určené len pre teba. Nebudem ti ho dávať nasilu. Vyber si ho, nech ti prinesie úľavu.

Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké. Čím to je, že je príjemné? Je to mojou láskou a mojím životom. Môžeš ho so sebou niesť všade, kam dnes pôjdeš, a dodá ti silu a energiu. Viem, čo nesieš vo svojich rukách a vo svojom srdci. Ale príď ku mne a dovoľ mi, aby som ti ukázal, ako to všetko niesť. Nedovoľ, aby ťa niekto brzdil. Príď a privlastni si moju trpezlivosť a pokoru. Sľubujem ti, že si oddýchneš!

Pane, tu som. Som tvoj.

15 „A“ Matúš 13, 10 - 17

Tu pristúpili k nemu učenici a spýtali sa ho: „Prečo im hovoríš v podobenstvách?“ On im odpovedal: „Preto, že vám je dané poznať tajomstvá nebeského kráľovstva, ale im nie je dané. Lebo kto má, tomu sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. Im hovorím v podobenstvách, lebo hľadajú, a nevidia, počúvajú, a nepočujú, ani nechápu. Tak sa na nich spĺňa Izaiášovo proroctvo:

„Budete počúvať; a nepochopíte,
budete hľadiť; a nevidíte.

Lebo otupelo srdce tohoto ľudu:

ušami ťažko počujú

a oči si zavreli,

aby očami nevideli

a ušami nepočuli,

aby srdcom nechápali a neobrátili sa -

aby som ich nemohol uzdraviť.

Šťastie Ježišových učeníkov - Ale blahoslavené sú vaše oči, že vidia, aj vaše uši, že počujú. Veru, hovorím vám: Mnohí proroci a spravodliví túžili vidieť, čo vidíte vy, ale nevideli, a počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli.

Meditácia

"Ale blahoslavené sú vaše oči, že vidia, aj vaše uši, že počujú" (Mt 13, 16).

Ak by všetko, čo nám Boh chce povedať, bolo ľudskej mysli zrozumiteľné, ak by všetko o Bohu bolo jednoduché pochopiť, nepotrebovali by sme Ducha Svätého, aby nám vysvetľoval "tajomstvá"! Ale nie je to tak a my ho potrebujeme!

Pri svojej rozlúčke Ježiš uistil učeníkov: "Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal" (Jn 14, 26). Bolo nevyhnutné, aby to pochopili, takže im to zopakoval: "Duch pravdy uvedie vás do plnej pravdy" (Jn 16, 13).

Učenici nerozumeli všetkému, čo im Ježiš povedal. Aj keď im podobenstvá vždy vysvetľoval a dával im určité usmernenia, nie vždy to pochopili! Ale nepredpokladali, že je to nemožné. A znova a znova k nemu prichádzali. Pýtali sa ho. Počúvali, čo hovorí. Rozmýšľali nad jeho odpoveďami a snažili sa im porozumieť. A potom sa znova pýtali. Chceli poznať Ježiša a vedieť, ako môžu naplniť túžby, ktoré v ich srdciach vzbudzovala jeho prítomnosť.

Osobné poznanie Ježiša, porozumenie Božím veciam nie je vyhradené iba niekoľkým vyvoleným. Je to pre každého, kto po tom túži; pre každého, kto sa pozerá s otvorenými očami v nádeji, že uvidí. Je to pre každého, kto počúva s otvorenými ušami a túži lepšie poznať Boha. Boh sa raduje, keď môže nasýtiť srdcia, ktoré sú hladné a smädné po ňom. Chce uistiť každého z nás, že je možné počuť ho, zažiť jeho prítomnosť a učiť sa od neho.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Jednoducho začni tým, že budeš prosiť o väčšiu túžbu: "Pane, učiň, aby som ťa chcel lepšie poznať." Boh s radosťou odpovie na takúto modlitbu. V skutočnosti nás túži učiť oveľa väčšími, ako my túžime učiť sa od neho! S radosťou vlieva do našich sŕdc poznanie. Spomeňte si na slová svätého Pavla: Dostali sme "Ducha, ktorý je z Boha, aby sme vedeli, čo nám Boh daroval" (1 Kor 2, 12).

Obráť sa dnes na Ducha Svätého a pýtaj sa na všetko, čo ťa zaujíma. Potom nejaký čas v tichosti počúvaj, čo ti odpovedá.

Duchu Svätý, otvor mi oči, aby som ťa videl, a uši, aby som ťa počul. Chcem poznať a milovať Boha - Otca, Syna i Ducha Svätého - omnoho dôvernejšie, ako ho poznám teraz.

Matúš 13, 1 - 23

V ten deň vyšiel Ježiš z domu a posadil sa pri mori. Okolo neho sa zhromaždili veľké zástupy. Preto nastúpil na loďku a sadol si; a celý zástup stál na brehu.

Podobenstvo o rozsievачovi - Hovoril im veľa v podobenstvách: „Rozsievач vyšiel rozsievať. Ako sial, niektoré zrná padli na kraj cesty; prileteli vtáky a pozobali ich. Iné padli na skalnatú pôdu, kde nemali veľa zeme, a hneď vzišli, lebo neboli hlboko v zemi; ale keď vyšlo slnko, zahoreli, a pretože nemali koreňa, uschli. Zasa iné padli do trnia, ale trnie vyrástlo a udusilo ich. Iné zrná padli do dobrej zeme a priniesli úrodu: jedno stonásobnú, iné šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú. Kto má uši, nech počúva!“

Prečo hovorí v podobenstvách - Tu pristúpili k nemu učenici a spýtali sa ho: „Prečo im hovoríš v podobenstvách?“ On im odpovedal: „Preto, že vám je dané poznať tajomstvá nebeského kráľovstva, ale im nie je dané. Lebo kto má, tomu sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. Im hovorím v podobenstvách, lebo hľadajú, a nevidia, počúvajú, a nepočujú, ani nechápu. Tak sa na nich spĺňa Izaiášovo proroctvo:

„Budete počúvať; a nepochopíte,
budete hľadiet; a nevidíte.

Lebo otupelo srdce tohoto ľudu:

ušami ťažko počujú

a oči si zavreli,

aby očami nevideli

a ušami nepočuli,

aby srdcom nechápali a neobrátili sa -

aby som ich nemohol uzdraviť.“

Šťastie Ježišových učeníkov - Ale blahoslavené sú vaše oči, že vidia, aj vaše uši, že počujú. Veru, hovorím vám: Mnohí proroci a spravodliví túžili vidieť, čo vidíte vy, ale nevideli, a počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli.

Vysvetlenie podobenstva o rozsievачovi - Vy teda počujte podobenstvo o rozsievачovi: Keď niekto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza Zlý a uchyťí, čo bolo zasiate do jeho srdca. To je ten, u koho bolo zasiate na kraji cesty. U koho bolo zasiate do skalnatej pôdy, to je ten, kto počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma, ale nemá v sebe koreňa, je chvíľkový. Keď nastane pre slovo súženie alebo

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

prenasledovanie, hneď odpadne. U koho bolo zasiate do trnia, to je ten, kto počúva slovo, ale svetské starosti a klam bohatstva slovo udusia a ostane bez úžitku. A u koho bolo zasiate do dobrej zeme, to je ten, kto počúva slovo a chápe ho a ono prináša úrodu: jedno stonásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú.“

Meditácia

"Hovoril im veľa v podobenstvách" (Mt 13, 3).

Vo svojom živote ste už počuli veľa homílií. Ktorá z nich sa vás dotkla? Na chvíľu si zatvorte oči a skúste si spomenúť.

Ak patríte k väčšine, spomeniete si na tú, ktorá obsahovala nejaký podmanivý, nezabudnuteľný príbeh. A ten obsahuje posolstvo, ktoré možno podľa titulu jednej populárnej knihy nazvať Nápad za milión.

Ježiš bol majstrom v podobenstvách s "miliónovým" posolstvom, akým je aj to dnešné o rozsievачovi a zrne. Nejde o príbehy, ktoré nájdete napríklad v literárnych zbierkach alebo rozprávate ako rozprávky na dobrú noc. Ježišove podobenstvá sú zvyčajne krátke, ide o jednoduché obrazy alebo opisy z bežného života; ak ide o príbehy, zvyčajne majú nejakú zápletku alebo prekvapivý zvrät. Ale vždy ponúkajú porovnanie niečoho, čo poznáme (semienko, hostina, žena, ktorá hľadá stratený peniaz), s niečím, čo Ježiš chce, aby sme pochopili (Božie kráľovstvo, Otcovo va láska).

Ježišove podobenstvá nás dokážu hlboko zasiahnuť, pretože otvárajú našu myseľ a vťahujú nás priamo do diania príbehu, ktorý, ak sa doň započúvame, je neuveriteľne hlboký. Každé podobenstvo je ako malé semienko z dnešného evanjelia - živé, dobré v každom období, schopné priniesť každý rok bohatú úrodu, ak ho zem prijme.

Určitým spôsobom je Ježiš sám tým najkrajším podobenstvom. Jeho život, citujúc iný slávny knižný titul, je skutočne Najväčší príbeh všetkých dôb. Celý príbeh evanjelia je napínavou drámou - o Otcovi, ktorý túži zachrániť svoje deti a priviesť ich späť do svojho náručia; o jeho Synovi, ktorého láska vedie k tomu, aby sa podujal na rozhodujúcu záchrannú misiu; o Duchu Svätom, ktorý posilnil Ježiša a teraz napĺňa a premieňa aj nás na Kristovu podobu.

Teraz tento veľký príbeh pokračuje v živote každého z nás. Dotkne sa nás táto správa? To závisí iba od nás.

Vitaj, Pán celej žatvy! Zasej svoje slová do každého kúta môjho bytia. Nech rastie a prinesie úrodu, po akej túžiš. Chcem ťa každý deň lepšie poznávať a milovať.

V evanjeliu dnešnej nedele (Mt 13, 1-23) Ježiš oslovuje zástup známym podobenstvom o rozsievачovi. V istom zmysle je toto podobenstvo „autobiografické“, pretože reflektuje samotnú Ježišovu skúsenosť pri kázaní. Stotožňuje sa s rozsievачom, ktorý rozsieva dobré semeno Božieho

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

slova, a všima si rôzne účinky, ktorých sa mu dostáva, podľa spôsobu, akým bola jeho zvesť prijatá. Nieкто počúva slovo povrchno, a neprijíma ho; nieкто ho najprv prijíma, ale nemá vytrvalosť a stráca všetko; nieкто je premožený starosťami a vábeniami sveta a nieкто počúva vnímavo ako dobrá pôda. A tu slovo prináša hojné ovocie.

Toto evanjelium však tiež zdôrazňuje „metódu“ Ježišovho kázania, to znamená používanie slov. „Prečo im hovoríš v podobenstvách?“ spýtali sa ho učeníci (Mt 13, 10). A Ježiš odpovedá tým, že poukáže na rozdiel medzi nimi a zástupom. S učeníkmi, teda s tými, ktorí sa už rozhodli pre neho, môže hovoriť o Božom kráľovstve otvorene; ostatným ho však musí hlásať v podobenstvách práve preto, aby ich podnietil k rozhodnutiu, obráteniu srdca; podobenstvá totiž svojou povahou vyžadujú interpretáciu, interpelujú inteligenciu, ale tiež slobodu. Sv. Ján Zlatoústý vysvetľuje: „Ježiš povedal tieto slová s úmyslom pritiahnúť svojich poslucháčov k sebe, povzbudiť ich a uistiť, že pokiaľ sa obrátia k nemu, budú uzdravení“ (Comm. ad Angelo, 45,1-2). Pravým „podobenstvom“ Boha je totiž samotný Ježiš, jeho osoba, ktorá svojou ľudskosťou ukrýva a zároveň zjavuje božstvo. Týmto spôsobom nás Boh nenúti, aby sme v neho verili, ale priťahuje nás k sebe pravdou a dobrotou svojho vteleného Syna. Láska totiž vždy rešpektuje slobodu.

Drahí priatelia, zajtra slávime sviatok sv. Benedikta, opáta a patróna Európy. Vo svetle tohto evanjelia hľadáme na neho ako na učiteľa načúvania Božiemu slovu, hlbokého a vytrvalého načúvania. Od tohto veľkého patriarchu západného mníšstva sa musíme stále znovu učiť klásť Boha na miesto, ktoré mu patrí, na pevné miesto, a ponúknuť mu v rannej a večernej modlitbe svoju každodennú činnosť. Panna Mária nech nám pomáha byť podľa jeho vzoru „dobrou pôdou“, kde môže semeno slova priniesť hojné ovocie.

16 A

List Rimanom 8, 26 - 27

Tak aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti, lebo nevieme ani to, za čo sa máme modliť, ako treba; a sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi. A ten, ktorý skúma srdcia, vie, po čom Duch túži: že sa prihovára za svätých, ako sa páči Bohu.

Meditácia "Duch prichádza na pomoc našej slabosti" (Rim 8, 26).

Všimli ste si, ako ľahko skĺzneme do jednej formy modlitby - do prosieb - a ako nepohodlne sa cítíme v iných formách, zvlášť v takej modlitbe, o akej sa hovorí v dnešnom druhom čítaní? Vynikáme v tom, ako dokážeme Boha prosiť o pomoc alebo uzdravenie, za to, aby skončila vojna a potraty, alebo o požehnanie a ochranu pre rodinu. Zdá sa, že našim potrebám niet konca a nemáme pochybnosti, že Boh nás vypočuje a odpovie nám.

Samozrejme, toto je veľmi dobrá cesta, ako sa modliť, a Boh s láskou dáva svoje

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

požehnanie ako svoju odpoveď na naše prosby. Ale existuje ešte iná forma modlitby, ktorá je rovnako hodnotná a rovnako potrebná pre náš duchovný život: modlitba, v ktorej hľadáme Božiu múdrosť a zjavenie. V dnešnom čítaní Ježiš používa podobenstvá a prirovnania na to, aby naučil zástup, ako chápať Božie kráľovstvo. A za každým podobenstvom a príbehom, ktorý Ježiš povedal, bola jeho túžba "vyrozprávať, čo bolo skryté od stvorenia sveta" (Mt 13, 35).

Ježiš nám neponúka neodhaliteľné tajomstvá. Skrze Ducha Svätého chce odkryť pravdy evanjelia každému z nás práve tak, ako to robil po celé stáročia nespočetnému množstvu veriacich. Chce nám pomôcť porozumieť Božím veciam, aby sme každý deň dokázali plnšie prijať jeho kráľovstvo a prinášať ovocie v tomto svete.

Počas dnešnej svätej omše dovoľte Duchu Svätému, aby prišiel na pomoc vašej slabosti. Keď budete počúvať čítania, proste Ducha Svätého, aby vám ukázal Božie kráľovstvo novým spôsobom. Počas svätého prijímania mu povedzte, že ste pripravení poslúchať vo všetkom, čo vám vloží do srdca (Mt 13, 43). Potom sledujte, ako Duch koná.

Príď, Duchu Svätý, a veď ma v modlitbe. Poznáš Božie myšlienky. Poznáš najhlbšie túžby môjho srdca. Svojou milosťou mi otvor oči na tieto tajomstvá. Pomôž mi vidieť Ježiša jasnejšie.

17 A

Dnešná liturgia nám v čítaní zo Starého zákona predkladá postavu kráľa Šalamúna, Dávidovho syna a nástupcu. Predstavuje ho na začiatku svojej vlády, keď bol ešte mladý. Šalamún zdedil veľmi náročnú úlohu a zodpovednosť, ktorá ležala na jeho pleciach, bola veľká pre mladého panovníka. Ponajprv ponúkol Bohu slávnostnú obeť – „tisíc celopalov“ – hovorí Biblia. A Pán sa mu zjavil vo sne a sľúbili mu to, o čo bude prosiť v modlitbe. A tu vidíme veľkosť Šalamúnovej duše, nežiada dlhý život, ani bohatstvo, ani život nepriateľov, ale Pánovi hovorí: „Daj svojmu sluhovi srdce pozorné, aby spravoval tvoj ľud a rozlišoval medzi dobrým a zlým“ (porov. 1 Kr 3,9). Pán mu vyhovel, a tak sa Šalamún preslávil po celom svete pre svoju múdrosť a svoje spravodlivé súdy.

Teda modlil sa k Bohu, aby mu dal „vnímavé srdce“. Čo znamená toto vyjadrenie? Vieme, že „srdce“ v Biblii neznamená len časť tela, ale centrum osoby, miesto jeho úmyslov a rozhodnutí. Mohli by sme povedať - vedomie. „Srdce“ znamená to vedomie, ktoré vie, ako načúvať, ktoré je citlivé na hlas pravdy, a preto je schopné rozoznať dobro od zla. V prípade Šalamúna je žiadosť motivovaná zodpovednosťou viesť národ, Izrael, ľud, ktorý si vyvolil Boh, aby ukázal svetu svoj plán spásy. Kráľ Izraela sa preto musí snažiť byť viac v súlade s Bohom, v načúvaní jeho slovu, aby viedol ľudí po Pánových cestách, cestách spravodlivosti a pokoja. Ale príklad Šalamúna platí pre každého. Každý z nás má svedomie, musí byť v istom zmysle „kráľ“, to znamená mať veľkú ľudskú dôstojnosť a konať podľa správneho svedomia tým, že bude robiť dobro a vyhýbať sa zlu. Morálne

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

svedomie vyžaduje schopnosť načúvať hlasu pravdy, byť poslušný jeho pokynom. Osoby poverené úlohou vládnuť majú prirodzene väčšiu zodpovednosť, a teda – ako učí Šalamún – ešte viac potrebujú Boha. Ale každý má svoju zodpovednosť v konkrétnej situácii, v ktorej sa nachádza. Pomýlená mentalita nás pobáda prosiť Boha o veci, alebo priaznivé podmienky, v skutočnosti kvalita nášho života a života spoločnosti závisí od svedomia každého jednotlivca, od schopnosti každého a všetkých rozpoznať dobro, oddeľujúc ho od zla a trpezlivo sa snažiť konať ho.

Prosme si k tomu pomoc Panny Márie, Stolice Múdrosti. Jej „srdce“ je dokonale poslušné vôli Pána. Napriek tomu, že Mária je skromným a jednoduchým človekom, v očiach Boha je kráľovnou, a preto si ju ctíme. Panna Mária, pomôž aj nám formovať si s Božou milosťou svedomie stále otvorené pravde a citlivé na spravodlivosť, a tak slúžiť Božiemu kráľovstvu.

List Rimanom 8, 28 - 30

Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré; tým, čo sú povolání podľa jeho rozhodnutia. Lebo ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi. A tých, ktorých predurčil, aj povolal, a ktorých povolal, tých aj ospravedlnil, a tých, čo ospravedlnil, aj oslávil.

Meditácia

"Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré" (Rim 8, 28).

Raz po svätej omši Katka nesmelo pristúpila k Anne a povedala jej: "Mohli by ste sa za mňa pomodliť? Ide o moje srdce. Niekedy sa prudko rozbúši, mám strach, že dostanem infarkt." Anna položila nežne ruku na Katkino plece a začala sa modliť. Prosila Boha o Katkino srdce, každú srdcovú komoru, cievy, cievky, žily a žilky - za všetko, na čo si dokázala spomenúť z hodín biológie. Katkina tvár odrážala trpezlivú odovzdanosť, bez žiadnych väčších očakávaní. Ale ako sa Anna modlila, stalo sa niečo nečakané.

Annina modlitba sa presunula z telesných aspektov uzdravenia k ohlasovaniu lásky, ktorú Boh prechováva k Katke. "Si potešením môjho srdca," počula Katka Anninu modlitbu. "Si milovanou dcérou, jedinečnou a vzácnou v Otcových očiach." Jej slová boli preniknuté spolením a láskavosťou, ktoré, zdalo sa, pramenili priamo z Boha skrze Annine ruky a dotýkali sa Katkinho srdca. A pomaly sa Katkina tvár menila. A v jej očiach sa objavili slzy.

Keď slová dozneli, Katka zašepkala Anne: "Nikto mi nikdy nepovedal také slová." Keď odchádzala, na jej tvári žiaril nádherný úsmev a pokoj. Katka prišla na svätú omšu, aby prosila o telesné zdravie, ale Boh to použil, aby uzdravil niečo celkom iné. Uzdravil jej srdce - tú časť, ktorá sa rozozvučala jeho láskou a životom. Možno ju v

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

tej chvíli uzdravil aj telesne. Alebo možno telesné uzdravenie objavila neskôr, keď Katka opakovane prežívala Božiu lásku. Bola si však vedomá, že vnútorné uzdravenie je omnoho hodnotnejšie ako čokoľvek iné.

Boh používa čokoľvek, niekedy aj tie zlé veci, aby si nás pritiahol bližšie. Chce nás uzdraviť telesne, ale omnoho viac chce, aby sme žili, hýbali sa a boli v ňom. Vo svetle večnosti je práve toto uzdravenie najdôležitejšie.

Matúš 13, 44 - 46

Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi.

Podobenstvo o perle - Nebeské kráľovstvo sa podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly. Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju.

"Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu" (Mt 13, 44).

Vieš si predstaviť, že by si predal všetko, čo máš? Čo by ťa mohlo viesť k takému radikálnemu a rozhodnému obchodu? Ježiš spomína poklad ukrytý v poli a veľmi vzácnu perlu. Ale krása je otázka vkusu. Drahokamy sú iba veľmi tvrdé kamene. Perly sú iba dráždidlo pre ustrice. V očiach niektorých pozorovateľov bol Ježiš len židovský učiteľ, ktorý spôsobil rozruch iba v Palestíne v prvom storočí nášho letopočtu.

Ale my vieme niečo iné. Celé stáročia ľudia zanechávali všetko, aby mohli ísť za Ježišom, "veľmi cennou perlou", a boli odmenení viac, ako si dokázali vôbec predstaviť vo svojich najodvážnejších snoch. Aj my sme zachytili záblesk Ježišovho pokladu. Uvažuj nad rôznymi situáciami, v ktorých sa Pán dotkol tvojho srdca a otvoril ti oči. Nech ťa všetky tie chvíle milostí, všetky tie zázraky - veľké i malé - uistia, že Boh má plán pre tvoj život, chce ti dať múdrosť a viesť ťa. Dovoľ Ježišovi dokázať ti, že napriek svojej sláve zostupuje k tebe, aby sa ti mohol prihovoriť. Chce ti dať svoje pravé telo a krv, aby nasýtil tvoj duchovný život!

Pre niektorých sa stal Ježiš zdrojom oslobodenia sa od hriešneho správania sa, s ktorým roky bojovali. Pre iných priniesol uzdravenie manželstva alebo obnovenie vzťahu medzi rodičmi a deťmi. Nieкого zas uzdravil telesne z nejakej choroby alebo depresie.

Čo by mohlo byť atraktívnejšie ako Ježiš, náš Spasiteľ, Záchranca a Osloboditeľ? Jeho bezhraničná láska, ktorú na nás vylieva, oslobodenie od hriechu, priateľstvo s Duchom Svätým, prisľúbenie večného života v nebi s ním - všetky tieto prisľúbenia, všetky tieto dary sú večné, isté a môžeme im úplne dôverovať. Každý deň nám ide v ústrety a ponúka nám svoje poklady. A tí, ktorí ich prijímajú - tí, ktorí zažívajú jeho dotyk vo svojom živote -, nemajú pochybnosti: Ježiš je skutočne hodný všetkého!

Pane Ježišu, milujem ťa! Si ten najvzácnejší poklad, aký som kedy mal. Odovzdávam ti svoj život. Všetkého sa vzdávam, aby som mohol byť úplne s tebou!

Matúš 13, 47 - 53

A zasa nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora a ona zachytáva všetky druhy. Keď je plná, vyťahnú ju na breh, posadajú si, dobré vyberú do nádob a zlé vyhodia von. Tak bude aj na konci sveta: vyjdú anjeli, oddelia zlých od spravodlivých a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami.

Zakončenie - Pochopili ste to všetko?“ „Áno,“ odpovedali. A on im povedal: „Preto sa každý zákonník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, podobá hospodárovi, ktorý vynáša zo svojej pokladnice veci nové i staré.“

Meditácia

"Nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora" (Mt 13, 47).

Rybárske siete sú pletené tak, aby po spustení do vody zachytili všetko, čo sa im dostane do cesty. Takže keď sieť vyťahneme do lode, nájdeme v nej hádam všetko: jedlé i nejedlé ryby, kôrovce, morských ježkov a možno aj kopy všelijakých odpadkov. Sieť nerozlišuje medzi dobrým a zlým, použiteľným a nepoužiteľným. Je na rybárovi, aby rozlíšil, čo nechá a čo vyhodí.

Sväté písmo je plné príbehov o tom, ako Ježiš lovil ľudí, dobrých aj zlých: päťtisíc ľudí, ktorých nasýtil chlebom; žena prichytená pri cudzoložstve; skazený mýtnik Zachej; vysokopostavený farizej Nikodém a mnohí iní. Nezávisle od toho, kam šiel, Ježiš spúšťal siete a usiloval sa priviesť ľudí do Božieho kráľovstva.

Keď Ježiš začínal svoju pozemskú službu, povolal svojich učeníkov, aby sa stali "rybármi ľudí", a vyslal ich, aby spustili siete k všetkým, ktorých stretnú. Dnes nám Boh dáva tú istú úlohu. Práve tak, ako nerobili rozdiely prví kresťania - a práve tak, ako nerobil rozdiely Ježiš -, Boh chce, aby sme sa podelili o dobrú novinu s každým, koho stretneme. Predstav si, ako by sa zmenil svet, keby každý, kto si prečíta túto meditáciu, vykročil aspoň k dvom ľuďom s radostnou zvesťou evanjelia. Úlovok by bol obrovský!

Môžete uskutočniť zmenu. Môžete ľuďom porozprávať o Božej láske. Dokonca môžete niekomu pomôcť, aby sa stal rybárom ľudí a spustil siete kresťanstva omnoho ďalej. Príležitostí je veľa všade: nejaký člen rodiny hľadá zmysel života; sused, ktorý potrebuje, aby ho niekto vypočul; farník, ktorý si hľadá priateľa. Nebojte sa, podelte sa s nimi o evanjelium. Stačí, ak im rozpoviete svoj príbeh; Duch Svätý vám dá tie správne slová. A netrápte sa nad tým, či ľudia, ktorých stretnete, sú "dobré" alebo "zlé" ryby. Ježiš od vás iba chce, aby ste ich chytili a priniesli mu ich. On sa postará o zvyšok.

Duchu Svätý, naplň ma odvahou a nadšením, aby som sa delil

18 A

Matúš 14, 13 - 21

Keď to Ježiš počul, odobral sa odtiaľ loďou na pusté miesto do samoty. Ale zástupy sa o tom dopyčovali a pešo išli z miest za ním. Keď vystúpil a videl veľký zástup, zľutoval sa nad nimi a uzdravoval im chorých. A keď sa zvečerilo, pristúpili k nemu učeníci a hovorili: „Toto miesto je pusté a čas už pokročil. Rozpusť zástupy, nech sa rozídu do dedín kúpiť si jedlo.“ Ale Ježiš im povedal: „Nemusia nikam chodiť; vy im dajte jesť!“ Oni mu vraveli: „Nemáme tu nič, iba päť chlebov a dve ryby.“ On povedal: „Prineste mi ich sem!“ Potom rozkázal, aby si zástupy posadali na trávnu. Vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, lámal chleby a dával učeníkom a učeníci zástupom. Všetci jedli a nasýtili sa, ba ešte nazbierali dvanásť plných košov zvyšných odrobín. A tých, čo jedli, bolo asi päťtisíc mužov okrem žien a detí.

Meditácia

Žijeme v úžasnej - v Božej ekonomike. Aj keď svetové trhy zaznamenávajú prudké vzostupy a pády, Božia ekonomika zostáva stála a nemenná, pretože stojí na slove Boha a jeho verných prisľuboch. Jeho ekonomika zahŕňa prisľub spásy všetkým, ktorí veria, neustálu prítomnosť Ducha Svätého, odpustenie všetkých hriechov a nádej na nebo, kde nebude nijaká bolesť, utrpenie ani smútok. To je vskutku silná ekonomika!

Dnešné evanjelium ukazuje, aký bohatý je náš nebeský Otec a ako veľmi túži podeliť sa s nami o svoje bohatstvo. Ľudia, ktorých Ježiš nasýtil piatimi chlebami a dvoma rybami, boli úplne obyčajní. Neboli to králi a kráľovné. Neboli to celebrity ani športoví hrdinovia. Pravdepodobne väčšina z nich nemala nejaké zvláštne vzdelanie. Ale na tom nezáležalo. Boh sa chcel podeliť o tú najvyberanejšiu milosť práve s nimi len preto, lebo trávil čas s Ježišom a usilovali sa prijať jeho novú a vzrušujúcu zvesť o spásy. Za ten zázrak nemuseli nič zaplatiť a mnohí z nich pravdepodobne omnoho viac rozmýšľali nad Ježišovými slovami, ako nad tým, čo budú jesť. Ale ani to nebolo podstatné. Boží ľud bol v núdzi a Boh sa oň postaral.

Je niekedy až zahanbujúce vedieť, že sme deťmi takého štedrého Boha. A je úžasné, že zmluva, ktorú s nami tento štedrý Boh uzavrel, stojí na jednom slove: "Budem..." (Hebr 8, 10. 12). Boh nás bude učiť a viesť. Boh nám odpustí. Boh sa o nás postará, keď budeme mať nedostatok. Ako to urobil pre hladný zástup v dnešnom evanjeliu, rovnako sa postará aj o naše potreby (Mt 14, 20 - 21).

Náš Boh nám dal toľko úžasných prisľubov! Máš z nich radosť? Alebo sa vždy pozeráš dopredu, očakávaš a máš nádej, ale v skutočnosti nič neprijímaš? Dnes povedz Pánovi, že chceš žiť v ekonomike, ktorú ti ponúka!

Otče, ďakujem ti, že ťa poznám, a radujem sa, že si so mnou. Pomôž mi dôverovať tvojmu prisľubeniu, že 'budeš' so mnou vo všetkých situáciách, v ktorých sa dnes ocitnem.

Premenenie Pána 6. 8.

Matúš 17, 1 - 9

O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo. Vtom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním. Vtedy Peter povedal Ježišovi: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.“ Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!“ A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša. Keď zostupovali z vrchu, Ježiš im prikázal: „Nikomu nehovorte o tomto videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.“

Meditácia

Premenenie Pána, sviatok

"Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie" (Mt 17, 5).

Príbeh o Premenení naplňajú starozákonné obrazy: vysoký vrch, tajuplný oblak, hlas z neba. V skutočnosti je na ne bohatý do takej miery, až niektorí tvrdia, že si ho Matúš vymyslel. Iní si zas myslia, že tento príbeh sa síce stal, ale Matúš preháňa a Ježiša robí väčším, než v skutočnosti je. Napokon, ako môže niekomu zažiarit' odev? Ak však niekto zastáva názor, že Premenenie je vymyslené alebo prehnané, nemá odpoveď na niekoľko dôležitých otázok: Prečo dvaja evanjelisti, Marek aj Lukáš, podávajú tento príbeh takmer zhodne? Prečo Peter vo svojom Druhom liste dosvedčuje túto udalosť tak dôrazne? A ešte k podstate tohto príbehu: Prečo by nespočetné množstvo mužov a žien riskovalo svoj život preto, aby ostatným povedali, že Ježiš je Boží Syn? Prečo by tak veľa veriacich neustále budovalo Cirkev aj uprostred veľkého prenasledovaní a?

Prečo? Pretože také udalosti, ako bolo Premenenie, sa skutočne udiali! Pretože Ježiš nám naozaj zjavil seba samého ako Pána slávy, ako milovaného Božieho Syna. Ježiš je naozaj tým, za koho ho vydáva Písmo a apoštoli. A to znamená, že vo veciach spásy sa naňho môžeme skutočne spoľahnúť. Boh nepremenal Ježiša len preto, aby urobil na apoštolov dobrý dojem. Urobil to preto, aby ich presvedčil, že ho majú brať vážne. A urobil to tak, že keď potom boli utrápení pre Ježišovo uväznenie a ukrižovanie, mohli si pripomínať jeho slávu a vzbudzovať si dôveru, že Boh to všetko predsa len dobre ukončí.

A čo ty? Presvedčil Boh aj teba? Máš v živote oblasti, ktoré potrebujú ešte viac presvedčania? Sviatok Premenenia je dňom milosti a priazne. Poď teda k Ježišovi. Predstav si, ako stojíš na vrchu spolu s Petrom, Jakubom a Jánom. Popros Boha, aby ti doprial vidieť ešte väčší záblesk slávy jeho Syna. Popros ho, aby ťa naplnil dôverou v Ježiša a jeho moc spasit' ťa. Premenenie je pr'ísľubom pre nás všetkých - Ježišova sláva nás dokáže zmeniť!

**Homília Benedikta XVI. zo slávnosti Nanebovzatia Panny Márie
TK KBS, RV pd; dj**

Vatikán (15. augusta, RV) – Pápež Benedikt XVI. celebroid svätú omšu pri príležitosti slávnosti Nanebovzatia Panny Márie vo farskom Kostole sv. Tomáša de Villanova v Castel Gandolfe. V homílii povedal:

„Drahí bratia a sestry,
zišli sme sa opäť osláviť jeden z najstarších a najobľúbenejších sviatkov zasvätených najsvätejšej Márii: slávnosť jej vzatia do nebeskej slávy s dušou a telom, čiže s celým jej ľudským bytím, v neporušenosti jej osoby. Tak dostávame milosť obnovovať našu lásku k Márii, obdivovať ju a chváliť za "veľké veci", ktoré Všemohúci urobil pre ňu a v nej.

Pri kontemplovaní Panny Márie je nám daná ďalšia milosť: schopnosť nazrieť aj do hĺbky nášho vlastného života. Áno, pretože aj naša každodenná existencia so svojimi problémami a nádejami prijíma svetlo od Matky Božej, z jej duchovnej cesty, z jej slávneho údelu. Táto cesta a cieľ sa môžu a musia v istom zmysle stať aj našou vlastnou cestou a naším vlastným cieľom. Nechajme sa viesť úryvkami zo Svätého písma, ktoré nám ponúka dnešná liturgia. Chcem sa pozastaviť najmä pri obraze, ktorý nachádzame v Prvom čítaní z knihy Zjavenia apoštola Jána a na ktorý sa odvoláva Lukášovo evanjelium – pri obraze archy.

V Prvom čítaní sa nachádzajú slová: „A v nebi sa otvoril Boží chrám a v chráme bolo vidieť archu jeho zmluvy.“ (Zj 11, 19) Aký je význam archy? Čo naznačuje? V Starom zákone bola archa symbolom Božej prítomnosti medzi jeho ľuďmi. Teraz však symbol prenechal miesto realite. Nový zákon nám hovorí, že skutočná Archa zmluvy je živá a konkrétna osoba - Panna Mária. Boh teda neprebýva v nejakej skrinke, ale v osobe, v srdci Márie - ženy, ktorá nosila vo svojom lone večného Syna Božieho, ktorý sa stal človekom, Ježiša, nášho Pána a Spasiteľa. V arche sa - ako vieme – uchovávali dve kamenné tabule Mojžišovho zákona, ktoré vyjadrovali Božiu vôľu zachovávať zmluvu s jeho ľuďmi, poukazujúc na podmienky vernosti Božej zmluve, na uistenie o Božej vôli, a tak aj o hlboknej pravde o nás samých. Mária je archou zmluvy, pretože prijala v sebe Ježiša, prijala v sebe živé Slovo, celý obsah Božej vôle, Božej pravdy, prijala v sebe toho, ktorý je novou a večnou zmluvou, vrcholiacou v obete jeho tela a jeho krvi: tela a krvi ktoré dostal od Márie. Právom sa teda kresťanská zbožnosť v litániách ku cti Panny Márie na ňu obracia invocáciou „Foederis Arca“, čiže „archa zmluvy“, archa Božej prítomnosti, archa zmluvy lásky, ktorú Boh definitívnym spôsobom uzavrel s celým ľudstvom v Ježišovi Kristovi.

Úryvok z Apokalypsy chce poukázať i na ďalší dôležitý aspekt, ktorý sa týka Márie. Ona, živá archa zmluvy, má mimoriadne slávny údel, pretože je tak tesne spojená so Synom, ktorého prijala vo viere a počala v tele, že s ním plne zdieľa nebeskú slávu. O tomto hovoria slová, ktoré sme si vypočuli: „Potom sa na nebi ukázalo veľké znamenie: Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd. Bola ťarchavá... I porodila syna, chlapca, ktorý má železným žezlom panovať nad

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

všetkými národmi.“ (Zj 12, 1-2, 5). Mária, Matka Božia, plná milosti, poslušná Duchu Svätému, už žije v Božom nebi s celým svojím bytím, s telom i dušou. Sv. Ján Damascénsky odvolávajúc sa na toto tajomstvo v jednej slávnej kázni hovorí: „Dnes je svätá Panna Mária vovedená do nebeského chrámu... Dnes svätá archa, pobádaná živým Bohom, ktorého nosila vo svojom lone, spočíva v chráme Pánovom, nie postavenom ľudskou rukou“ (Omelia II sulla Dormizione, 2, PG 96, 723) a pokračuje: „Bolo nutné, aby sa ona, ktorá hostila vo svojom lone božské Logos, preniesla do stánkov svojho Syna... Bolo nutné, aby nevesta, ktorú si vybral Otec, prebývala v svadobnej sieni neba“ (tamže, 14, PG 96, 742). Dnes Cirkev ospevuje nesmiernu Božiu lásku k tomuto jeho stvoreniu: vybral si ju ako skutočnú „archu zmluvy“, ako tú, ktorá aj naďalej plodí a daruje Krista Spasiteľa ľudstvu, ako tú, ktorá v nebi zdieľa plnosť slávy a zažíva šťastie Boha a súčasne nás pozýva k tomu, aby sme sa stali aj my, naším skromným spôsobom "archou", v ktorej je prítomné Božie Slovo a ktorá je premieňaná a oživovaná jeho prítomnosťou. Aby sme sa stali miestom Božej prítomnosti, aby v nás mohli ľudia zažiť blízkosť Boha, a tak žiť v spoločenstve s ním a spoznávať nebeskú skutočnosť.

Lukášovo evanjelium, ktoré sme si práve vypočuli (porov. Lk 1, 39-56), nám predstavuje túto živú archu, ktorou je Mária, na ceste: zanecháva svoj dom v Nazarete a vydáva sa na cestu smerom k horám, aby sa ponáhľala do judského mesta, do domu Zachariáša a Alžbety. Myslím, že je dôležitý výraz „ponáhľala sa“: Božie veci si zasluhujú ponáhľanie sa. Ba dokonca jedinými vecami na svete, ktoré si zasluhujú ponáhľať sa a ktoré sú v našom živote naozaj naliehavé, sú Božie veci. A tak Mária prichádza do domu Zachariáša a Alžbety, ale nevstupuje tam sama. Vstupuje tam nesúc vo svojom lone syna, ktorý je samotným Bohom, ktorý sa stal človekom. Zaiste bola očakávaná a očakávala sa i jej pomoc v tomto dome. Evanjelista nás však vedie k pochopeniu, že toto očakávanie je v niečom inom, hlbšom. Zachariáš, Alžbeta a maličký Ján Krstiteľ sú v skutočnosti symbolom všetkých spravodlivých Izraela, ktorých srdce plné nádeje čaká na príchod Mesiáša. A tu Duch Svätý otvára oči Alžbete a pomáha jej rozpoznať v Márii skutočnú archu zmluvy, Matku Božiu, ktorá ju prichádza navštíviť. A tak ju jej staršia príbuzná privíta zvolaním: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne?“ (Lk 1,42-43). Je to ten istý Duch Svätý, ktorý pred ňou, prinášajúcou Boha, ktorý sa stal človekom, otvára srdce Jána Krstiteľa v lone Alžbety. Alžbeta zvolá: „Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone“ (v. 44). Tu evanjelista Lukáš používa termín "skirtan", čo znamená "zachvieť sa". Je to rovnaký výraz, aký nájdeme v jednom z gréckych prekladov Starého zákona na označenie tanca kráľa Dávida pred svätou archou, ktorá sa konečne vrátila do vlasti (2 Sam 6,16). Ján Krstiteľ v lone matky tancuje pred archou zmluvy ako Dávid. A tak Alžbeta spoznáva, že Mária je novou archou zmluvy, pred ktorou srdce radosťou plesá. Matka Božia predstavuje svetu, že neskrýva pre seba túto Božiu prítomnosť, ale ju poskytuje iným, sprostredkujúc tak Božiu milosť. A tak, ako to vyjadruje modlitba, Mária je skutočne „causa nostrae laetitiae“ (príčina našej radosti) - archa, v ktorej je skutočne prítomný Spasiteľ uprostred nás.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Drahí bratia! Hovoríme o Márii, ale v istom zmysle hovoríme aj o nás, o každom jednom z nás: aj my sme adresátmi tejto nesmiernej lásky, ktorú Boh vyhradil – zaiste jedinečným a neopakovateľným spôsobom - Márii. V tejto slávnosti Nanebovzatia hľadáme na Máriu: Ona nás otvára nádeji, budúcnosti plnej radosti a učí nás, ako ju dosiahnuť: prijať vo viere jej Syna, nikdy nestratiť priateľstvo s ním. Nechať sa osvietiť a riadiť jeho slovom; nasledovať ho každý deň, aj vo chvíľach, v ktorých cítime, že naše kríže sú ťažké. Mária, archa zmluvy, ktorá je v nebeskej svätyni, nám jasne ukazuje, že sme na ceste k nášmu skutočnému domovu, k spoločenstvu radosti a pokoja s Bohom. Amen!“

Preložil Peter Dufka

Meditácia na text - Lukáš 1, 39 - 56

V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav, dieťa v jej lone sa zachvelo a Alžbetu naplnil Duch Svätý. Vtedy zvolala veľkým hlasom: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone. A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán.“

Magnifikat - Mária hovorila:

„Veľbí moja duša Pána

a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi,
lebo zhladol na poníženosť svojej služobnice.

Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia,
lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný,
a sväté je jeho meno

a jeho milosrdenstvo z pokolenia na pokolenie
s tými, čo sa ho boja.

Ukázal silu svojho ramena,
rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú.

Mocnárov zosadil z trónov
a povýšil ponížených.

Hladných nakrmil dobrotami
a bohatých prepustil naprázdno.

Ujal sa Izraela, svojho služobníka,
lebo pamätá na svoje milosrdenstvo,
ako sľúbil našim ocom,

Abrahámovi a jeho potomstvu naveky.“

Narodenie Jána Krstiteľa - Mária zostala pri nej asi tri mesiace a potom sa vrátila domov.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Meditácia

Nanebovzatie Panny Márie, slávnosť

"Zhliadol na poníženosť svojej služobnice" (Lk 1, 48).

Čo je to pokora? Keď povieme "skromný človek", často sa nám vybaví tichý nenápadný muž či žena. Pod slovami "ostýchavý človek" si zrejme predstavíme niekoho, kto radšej neriskuje, pretože mu chýba sebadôvera. Keď ho pochválite, zaprotestuje, že on nie je dobrý. Je to však tá pravá pokora?

Pozrime sa na preblahoslavenú Panu Máriu. Keď sa na ňu sústredila pozornosť, ona vždy ukazovala na Boha. S istotou vedela aj to, že všetky požehnania pochádzajú od Boha. Nič z tohto ju však neodsunulo do úzadia!

Predstav si mladú ženu na začiatku tehotenstva, ako sama putuje - väčšinou peši, bez akýchkoľvek vymožeností moderného cestovania -, aby navštívila svoju tetu, ktorá žila v judejskom meste v hornatom kraji. Tomu sa hovorí odvaha! Evanjelium je plné príkladov Máriinej činorodej pokory: jej súhlas s otehotnením ešte predtým, ako začali spolu s Jozefom žiť ako manželia; jej cesta ako vdovy do Jeruzalema, aby mohla byť s Ježišom počas jeho účinkovania a pri jeho ukrižovaní; riskovanie uväznenia za to, že sa zdržiavala pri apoštoloch potom, čo Ježiš vystúpil do neba. Mária bola rozhodná, činorodá a odvážna, čo však neznamena, že bola namyslená! Vybrala si jednoducho to, k čomu ju Boh povolal. Vedela, že svojimi vlastnými silami nedokáže uskutočniť Boží plán, no to ju nezastavilo. Nepokúsila sa všetko odvolať len preto, že by bola slabá. Nepokladala sa za nevhodnú na základe akejsi falošnej pokory. Naopak, vykročila odvážne vpred a stavila svoj život na Božiu vernosť. O tomto je pokora!

Boh ňa povoláva, aby si mu pomáhal s budovaním jeho kráľovstva; neskrývaj sa teda za falošnú pokoru! Pokorný človek sa totiž nekrčí od strachu, ale koná, pričom celú svoju dôveru vkladá v Boha. Pri dnešnom slávení Máriinho nanebovzatia pokladajme jej vstup do neba za korunovačný klenot jej pokory. Áno, Boh naozaj "povyšuje ponížených" (Lk 1, 52). Tú, ktorá sa rozhodla vykročiť vo viere, oslavujeme teraz ako Kráľovnú neba a zeme!

Pane Ježišu, ty si vyzdvihol svoju matku, aby bola s tebou v nebi, a to vďaka jej poníženému, no rozhodnému ‚áno‘, ktoré dala Otcovi. Pomôž mi osvojiť si jej pokoru. Prehlb moju dôveru v tvoju moc.

V homílii pripomenul, že kresťanstvo si váži aj pozemský život, pretože je cestou k večnému. Varoval však pred pragmatickým materializmom, ktorému je cudzia obetavosť pre druhých. Povedal: „Človek už často nie je ochotný vzdať sa svojich záujmov kvôli nadosobnému ideálu, či kvôli spoločnému dobru. Vstúpiť do manželstva? Mať tretie dieťa? Zasvätiť svoj život? Stať sa kňazom, rehoľnou sestrou? Ani ma nenapadne! Je to môj život a ja o ňom rozhodujem! Je to akýsi druh nového náboženstva, lebo ak ja sám som všetko vo všetkom, prečo by som mal svoj život odovzdať niečomu alebo niekomu väčšiemu ako som ja? Nič väčšie, predsa, ako som ja,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

nejestvuje!ˈ Tu je kráľovstvo praktického materializmu, ktorý sa prudko zráža s Kráľovstvom Božím. Veď Krista nemôže poznať ani nasledovať človek, pre ktorého je život iba o zábave, vzrušení, o hľadaní uspokojenia, o užívaní“. Hlavný celebrant ďalej zdôraznil, že „nanebovzatie Panny Márie je pre nás znakom útechy, že náš život a udalosti nášho života, všetko, čo dobré konáme, ani smrťou nezanikne, ale všetko bude prijaté do Božej lásky a istoty navždy a naveky. V Panne Márii je človek schopný prijať Boha. Ona je Kristov testament“. Povzbudil pútnikov, aby vkladali svoju životnú nádej do toho, čo presahuje tento svet, tam, kde je skutočný večný domov pre každého človeka: „Aj dnes sú ľudia, ktorí si uvedomujú, že dosiahnutie neba, teda večného života s Bohom, je najvyššou hodnotou, pre ktorú sa oplatí stratiť všetko“. Ako príklad uviedol nitrianskeho emeritného biskupa Jána Chryzostoma kardinála Korca, ktorý si o niekoľko dní pripomenie 60 rokov od biskupskej vysviacky a ktorý bol v čase budovania komunizmu u nás prenasledovaný a väznený. Bol odhodlaný stratiť všetko, aby získal nebo.

Počas púte sa veriaci zúčastnili aj na pobožnostiach posvätného ruženca a krížovej cesty, v hojnom počte využívali možnosť pristúpiť k sviatosti zmierenia. Prvýkrát tiež mohli navštíviť obnovenú kryptu pod miestnym pútnickým kostolom.

TK KBS informoval Miroslav Lyko, hovorca Nitrianskeho biskupstva

19.A

Matúš 14, 22 - 36

A hneď rozkázal učeníkom, aby nastúpili na loďku a išli pred ním na druhý breh, kým on rozpustí zástupy. Keď rozpustil zástupy, vystúpil sám na vrch modliť sa. Zvečeralo sa a on tam bol sám.

Loďka bola už mnoho stadií od zeme a zmietali ňou vlny, lebo vietor dul proti nim.

Nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš. Keď ho učeníci videli kráčať po mori, vzrušení vraveli: „Mátoha!“ A od strachu vykriekli. Ale Ježiš sa im hneď prihovril: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ Peter mu povedal: „Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode.“ On povedal: „Pod!“ Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi. Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykrikol: „Pane, zachráň ma!“ Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho a povedal mu: „Maloverný, prečo si pochyboval?“ A keď vstúpili do loďky, vietor utíchol. Tí, čo boli na loďke, klaňali sa mu a vraveli: „Naozaj si Boží Syn!“

Ježiš uzdravuje v Genezarete - Preplavili sa na druhý breh a došli do kraja Genezaret. Len čo ho obyvatelia toho kraja spoznali, vyslali poslov do celého okolia. I prinášali k nemu všetkých chorých a prosili ho, aby sa smeli dotknúť aspoň obruby jeho odevu. A všetci, čo sa ho dotkli, ozdraveli.

Meditácia

"Pane, zachráň ma!" (Mt 14, 30)

Každý z nás má prirodzené reflexy. Podskočíme, keď sa zľakneme, pokúšame sa niečoho zachytiť, keď padáme, alebo uhýbame z cesty, keď oproti nám niečo letí. Všetko toto robíme automaticky, bez rozmýšľania.

A čo naše vnútorné reflexy? Aká je moja prvá reakcia, keď sa zrazu ocitnem v ťažkej situácii? Stiahnem sa a spanikárím? Alebo utekám k Pánovi po pomoc a múdru radu? Keď už Izraelitov unavoval dennodenný prísun manny, zahŕňali svojimi sťažnosťami Mojžiša. Znechutilo ho to, čo bolo celkom pochopiteľné. Boh sa o nich zázračným spôsobom stará, a oni aj napriek tomu nie sú spokojní! Ako Mojžiš reflexívne zareagoval? Obrátil sa k Pánovi o pomoc.

Aj Peter sa po vystúpení z loďky a po tom, ako vykročil k Ježišovi, ocitol uprostred rozbúrených vôd. Začal sa topiť. Okamžite zakričal na Ježiša, aby mu pomohol - a on ho zachránil.

Aké máš duchovné reflexy ty? Voláš: "Pane, zachráň ma!", keď okolo teba zúri búrka? Alebo zameriaš všetku svoju pozornosť na daný problém a pokúšaš sa ho vyriešiť sám? Ježiš chce, aby sme si navykli obracať sa v prvom rade naňho s prosbou o utíšenie nášho rozbúreného vnútra a až potom riešili búrlivé situácie okolo seba. Niekedy to vyzerá nelogicky. Akoby sme išli proti svojim podvedomým inštinktom. Avšak v mnohých situáciách urobíme najlepšie, ak sa upokojíme, pomodlíme sa a privinieme sa k Pánovi. Ak máš problém v nejakom vzťahu, popros Pána o potrebný súcit a pochopenie. Ak sa rozhoduješ, ktorým smerom sa pri svojej činnosti vydať, popros ho o jeho pohľad a usmernenie. A ak ťa postretne choroba alebo nejaké telesné obmedzenie, vyhľadaj nielen lekára, ale aj Ježišovu uzdravujúcu moc. On je totiž pripravený stretnúť sa s tebou kedykoľvek, kdekoľvek a ohľadne čohokoľvek, čo práve prežívaš.

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána TK KBS, RV jk; pz

Vatikán (7. augusta, RV) – Nádvorím letnej pápežskej rezidencie v Castel Gandolfo sa aj dnes napoludnie niesli slová modlitby Anjel Pána. Pred ňou sa Svätý Otec obrátil na pútnikov slovami povzbudenia, ktoré vyplynuli z dnešnej liturgie slova:

Drahí bratia a sestry,
v evanjeliu tejto nedele stretávame Ježiša, ktorý sa utiahol na vrch, aby sa modlil celú noc. Pán, vzdialený ako od ľudí, tak aj od učeníkov, ukazuje svoju intimitu s Otcem a nutnosť modliť sa osamote, chránený od hluku sveta. Toto utiahnutie sa by však nemalo byť chápané ako nezáujem o ľudí alebo zanechanie apoštolov. Naopak – hovorí sv. Matúš – nechá učeníkov nastúpiť na loďku, aby ho „predišli na druhý breh“ (Mt 14,22), aby sa s nimi opäť stretol. Za nejaký čas loďka „bola už mnoho stadií od zeme a zmietali ňou vlny, lebo vietor dul proti nim“ (verš 24), a tu „nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš“ (verš 25), učeníci boli

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

zmätení a pomýliac si ho s mátohou „od strachu vykriekli“ (verš 26), nepoznali ho, ani nepochopili, že to bol Pán. Ale Ježiš ich upokojuje: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ (verš 27).

Toto je epizóda, v ktorej cirkevní otcovia našli veľkého bohatstvo významu. More symbolizuje súčasný život a nestálosť viditeľného sveta, búrka naznačuje najrôznejšie formy utrpenia, problémov, ktoré doliehajú na človeka. Lodka, naopak, predstavuje Cirkev postavenú na Kristovi a vedenú apoštolmi. Ježiš chce učiť učeníkov ako znášať s odvahou protivenstva života spoliehajúc sa na Boha, na toho, ktorý sa ukázal prorokovi Eliášovi na Horebe „v tichom, lahodnom šume“ (1Kr 19,12). Úryvok potom pokračuje gestom apoštola Petra, ktorý pod vplyvom akéhosi návalu lásky voči Majstrovi ho prosí, aby mu mohol ísť naproti, kráčajúc po vode. „Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykrikol: «Pane, zachráň ma! »“ (Mt 14, 30). Svätý Augustín, predstavujúc si, ako išiel apoštolovi na pomoc, hovorí: Pán „sa zohol a chytil ho za ruku. Iba pomocou vlastných síl nemôžeš vstať. Chyť sa ruky toho, kto zostupuje až k tebe“ (Enarr. in Ps. 95,7: PL 36, 1233) a toto nehovorí len Petrovi, ale nám. Peter kráča po vode nie z vlastnej sily, ale z Božej milosti, v ktorú verí. A keď je premožený pochybnosťami, keď už neupriamuje svoj pohľad na Ježiša, ale má strach z vetra, keď sa nespolieha úplne na slová Majstra, chce povedať, že sa vnútorne vzdáva od neho a riskuje, že sa utopí v mori života, a to platí aj pre nás: ak hľadáme len na seba, staneme sa závislými od vetra a nebudeme môcť kráčať ďalej búrkami a po vodách života. Veľký mysliteľ Romano Guardini píše, že Pán „je vždy blízko, pretože je pri koreni nášho bytia. Avšak musíme prežívať náš vzťah s Bohom medzi pólmi vzdialenia sa a blízkosti. Blízkosťou sme posilňovaní, vzdialením sme podrobení skúške“ (Accettare se stessi, Brescia 1992, 71).

Drahí priatelia, skúsenosť proroka Eliáša, ktorý počul prechádzať Boha a zakolísanie viery apoštola Petra, nám umožňujú pochopiť, že Pán ešte pred tým ako ho hľadáme a sa ho dovoláme, sám nám prichádza v ústrety, znižuje nebo, aby nám podal ruku a zdvihol nás do jeho výšok. Očakáva len to, že sa úplne spoľahneme na neho, a že sa naozaj chytíme jeho ruky.

Prosme Pannu Máriu, vzor úplného odovzdania sa Bohu, aby nám uprostred mnohých obáv, problémov, ťažkostí, ktoré rozvirujú more nášho života, znovu zazneli v srdci upokojujúce slová Ježiša: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ a aby vzrástla naša viera v neho.

Preložila sr. Jaroslava Kochjarová CJ

20A

Meditácia na text - Matúš 15, 21 - 28

Ježiš odtiaľ odišiel a odobral sa do okolia Týru a Sidonu. Tu prišla k nemu istá kanaánska žena z tých končín a kričala: „Zmiluj sa nado mnou,

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Pane, syn Dávidov! Dcéru mi hrozne trápí zlý duch.“ Ale on jej neodpovedal ani slovo.

Jeho učeníci pristúpili k nemu a prosili ho: „Pošli ju preč, lebo kričí za nami.“ Ale on odvetil: „Ja som poslaný iba k ovciam strateným z domu Izraela.“ No ona prišla k nemu, poklonila sa mu a povedala: „Pane, pomôž mi!“ On jej odpovedal: „Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“ „Áno, Pane,“ vravela ona, „ale aj šteňatá jedia odrobinky, čo padajú zo stola ich pánov.“ Vtedy jej Ježiš povedal: „Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš.“ A od tej hodiny bola jej dcéra zdravá.

Meditácia

"Žena, veľká je tvoja viera!" (Mt 15, 28)

Dokážeš si predstaviť, že by Ježiš trikrát odmietol tvoju prosbu, ako sa to stalo tejto žene? Najprv ju Ježiš ignoroval. Potom jej povedal, že bol poslaný k Židom, a nie k pohanom. A napokon jej naznačil, že nie je nič viac než "pes" (Mt 15, 26). Aká len musela byť sklamaná! Ježiš ju však v skutočnosti neodmietol a nakoniec splnil jej prosbu.

Naozaj si myslíš, že by Ježiš nechal dcéru tejto úbohej ženy v pazúroch zlého ducha? Nezdá sa ti, že Ježiš chcel namiesto toho využiť príležitosť, aby naučil niečo svojich učeníkov?

Ježiš im ukázal, že Božie milosrdenstvo a láska zahŕňajú všetkých. Zdá sa, akoby Ježiš v príbehu každým slovom zdôrazňoval fakt, že žena bola pohanka. Na konci však jej vieru pochválil, čím vlastne objasnil, že prijme každého, kto sa naňho obráti s vierou, nie iba tých "správnych ľudí", nie iba verných Židov.

Peter si na túto epizódu istotne spomenul, keď ho pozvali do domu rímskeho stotníka Kornélia, aby sa s ním podelil o evanjelium.

Peter porušuje židovskú tradíciu, vchádza do dôstojníkovho obydli a hovorí mu: "Vy viete, že Žid sa nesmie spolčiť ani stretnúť s cudzincom. Ale mne Boh ukázal, že nemám nikoho nazývať poškrveným alebo nečistým človekom" (Sk 10, 28). Vďaka tomuto Petrovmu postojú sa dali pokrstiť prví pohania a Cirkev sa tým otvorila ľuďom každej rasy a pôvodu.

Ježiš chce rozšíriť aj náš obzor podobne, ako to urobil u Petra a ostatných. Chce spasiť každého, nielen toho, koho my pokladáme za hodného spásy. Všimaj si dnes situácie, v ktorých sa môžeš podeliť o Kristovu lásku s niekým, okolo koho by si inokedy len nevšímavo prešiel. Možno ťa prekvapí, ako ochotne ťa vypočuje.

Pane, pomôž mi odsunúť bokom akékoľvek predsudky, ktoré by mohli prekážať tvojmu plánu. Daj mi svoje srdce a ukáž mi svoju víziu, aby som sa odvážil privádzať k tebe aj iných.

**Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána
TK KBS, RV pd; dj**

Vatikán (14. augusta, RV) - Dnešné stretnutie so Svätým Otcom v Apoštolskom paláci v Castel Gandolfe sa nieslo už v atmosfére blížiacich sa Svetových dní mládeže v Madride. Túto udalosť pápež pripomenul v niekoľkých rečiach po modlitbe Anjel Pána, pričom vyzval veriacich, aby svojimi modlitbami sprevádzali mladých pútnikov. Vo svojom príhovore pred modlitbou Anjel Pána však Benedikt XVI. vychádzal z evanjelia dnešnej nedele:

„Drahí bratia a sestry, vitajte!

Úryvok evanjelia tejto nedele začína označením regiónu, kam Ježiš odchádza: do Týru a Sidonu, severozápadne od Galiley, kraja pohanov. A tu sa stretáva s kanaánskou ženou, ktorá sa obracia naňho s prosbou o uzdravenie jej dcéry, ktorú trápí zlý duch (porov. Mt 15, 22). Už v tejto žiadosti môžeme rozoznať začiatok cesty viery, ktorá v dialógu s božským Majstrom, rastie a naberá sily. Žena sa nebojí volať k Ježišovi: „Zmiluj sa nado mnou,“ - výraz, ktorý sa opakuje v žalmoch (porov. 50,1); nazýva ho „Pán“ a „Syn Dávidov“ (porov. Mt 15, 22), poukazuje na pevnú nádej, že bude vypočutá. Aký je postoj Pána pred týmto výkrikom bolesti pohanskej ženy? Mlčanie Ježiša sa môže zdať zarážajúce až natoľko, že vyvolá intervenciu učeníkov. Ale tu nejde o necitlivosť k bolesti tejto ženy. Sv. Augustín správne hovorí: „Kristus sa javí ľahostajný voči nej nie preto, aby odmietol milosť, ale aby v nej zapálil túžbu“ (Sermo 77, 1: PL 38, 483). Jasná Ježišova reč, ktorý hovorí „Ja som poslaný iba k ovciam strateným z domu Izraela“ (v. 24) neoberie o odvahu kanaánčanku, ktorá nalieha: „Pane, pomôž mi!“ (v. 25). A hoci dostane odpoveď, ktorá akoby zatvárala každú nádej - „Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám“ (v. 26) – nevzdáva sa. Nechce nikoho o nič obráť: v jednoduchosti a pokore jej stačí málo, stačia jej omrvinky, iba jeden pohľad, jedno dobré slovo Syna Božieho. A Ježiš obdivuje jej odpoveď veľkej viery a hovorí: „Nech sa ti stane, ako chceš“ (v. 28).

Drahí priatelia, aj my sme povolaní k rastu vo viere, k tomu, aby sme sa otvorili na slobodné prijatie daru Božieho, k tomu, aby sme mali dôveru a tiež volali na Ježiša „daruj nám vieru, pomôž nám nájsť cestu“. Je to cesta, ktorú Ježiš ponúkol svojim učeníkom, kanaánskej žene a ľuďom všetkých čias a národov, každému jednému z nás. Viera nás otvára k poznaniu a prijatiu skutočnej Ježišovej identity, jeho novosti a jedinečnosti, k prijatiu jeho slova ako sily života, ako prameňa života, aby sme žili v osobnom vzťahu s ním. Poznanie vierou rastie s túžbou nachádzať cestu a v konečnom dôsledku je to dar Boží, ktorý sa nám zjavuje nie ako abstraktná entita bez tváre a bez mena, ale ako osoba, ktorá chce s nami vstúpiť do hlbokého vzťahu lásky a zasiahnúť celý náš život. Preto naše srdce každý deň musí žiť skúsenosť obrátenia, túžba lepšie poznať, nájsť jeho chlieb. Každý deň musíme prejsť z človeka uzavretého do seba samého k človeku otvorenému na Božie pôsobenie, k duchovnému človeku (porov. 1 Kor 2, 13-14), ktorý ponecháva interpelovať Božie slovo a otvára svoj život jeho láske. Drahí bratia a sestry, každý deň živme našu vieru dôkladným počúvaním Božieho slova, slávením sviatostí, osobnou modlitbou, ktorá je volaním k nemu a láskou k blížnemu. Prosme o príhovor Panny Márie, ktorú budeme zajtra kontemplovať v jej slávnom nanebovzatí s dušou a telom, aby nám pomáhala ohlasovať a svedčiť našim radostným životom o tom, že sme stretli Pána.“

Preložil Peter Dufka

21 A

Matúš 11, 16 - 19

Komuže prirovnám toto pokolenie? Podobá sa deťom, čo vysedávajú na námestí a pokrikujú na: svojich druhov: „Pískali sme vám, a netancovali ste; nariekali sme, a neplakali ste.“ Prišiel Ján, nejedol a nepil, a hovoria: „Je posadnutý zlým duchom.“ Prišiel Syn človeka, je a pije, a hovoria: „Hľa, pažravec a pijan, priateľ mýtnikov a hriešnikov!“ No múdrosť ospravedlňuje jej skutky.“

Meditácia

"Komuže prirovnám toto pokolenie?" (Mt 11, 16).

Ježiš bol medzi zákonníkmi a farizejmi horúcou témou. Kiežby k nemu prichádzali s otvorenou myslou a hľadali riešenie skutočných problémov! Oni však nepriateľsky striehli na každý jeho krok, snovali plány, ako zničiť jeho povest' a chytiť ho za slovíčko.

V čom bol ich problém? V podstate išlo o duchovnú obmedzenosť. Horlivo milovali Zákon, ale keď Ježiš povedal, že je tým, na ktorého Písma ukazujú, nedokázali to prijať. Boli takí zahľadení do vlastných vopred vytvorených predstáv a očakávaní, že ani jeho zázraky nimi nedokázali pohnúť. Hľadali zámienky, aby mali dôvod odmietat' ho: bol posadnutý démonom; príliš veľa času trávil s prostitútkami a mýtnikmi; porušoval sobotu.

Ale židovskí vodcovia neboli jediní, ktorí mali obmedzenú predstavu. V rôznych etapách našej duchovnej cesty má každý z nás isté ťažkosti rozšíriť vlastné očakávania a opustiť pohodlie, keď je ono v protiklade s Božím slovom. Všetci potrebujeme prijať skutočnosť, že Boh nie vždy koná a hovorí tak, ako by sme očakávali. A tak je to dobre. Veď Ježiš nám prisľúbil, že urobí všetky veci nové - a to platí aj pre našu myseľ, srdce a náš spôsob správania sa (Zjv 21, 3).

Nájdí si dnes čas a uvažuj, ako ťa môže Pán viesť k plnšiemu chápaniu, kým je a akým by ťa chcel mať. Daj mu slobodu, aby ti ukázal, čím ho blokuješ. Nech ti ukáže, či nemáš nejakú obmedzenú predstavu buď o ňom, alebo o svojom povolaní. Je potrebné vedieť, že v mnohých smeroch sa väčšmi podobáme učeníkom než zákonníkom a farizejom. Veď my už veríme v Ježiša. Milujeme ho a chceme sa mu páčiť. Možno máme v srdci nejaké oblasti, v ktorých odporujeme, ale to mali aj učenici. A rovnako ako oni čím viac poznávame Ježiša a jeho cesty, tým väčšmi sa mu pripodobňujeme. Tento Advent sa skutočne môže stať obdobím milostí a premeny pre nás všetkých!

Pane, pomôž mi rozpoznať, kedy sa mi prihováraš. Ďakujem ti, že všetko, aj mňa, robíš novým.

Izaiáš 48, 17 - 19; Žalm 1, 1 - 4. 6

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

List Rimanom 11, 33 - 36

Aká hĺbka Božieho bohatstva, múdrosti a vedomosti! Aké nepochopiteľné sú jeho súdy a nevyspytateľné jeho cesty! Ved' kto poznal Pánovo zmýšľanie? Alebo kto bol jeho radcom? A kto mu dal niečo prvý, aby mu bolo treba vrátiť? Lebo od neho, skrze neho a pre neho je všetko. Jemu sláva naveky. Amen.

Meditácia

"Aká hĺbka!" (Rim 11, 33)

Zopár pozoruhodných ľudí sa už dokázalo voľne ponoriť do hĺbky takmer sto metrov, a to bez kyslíka, bez plutiev a bez záťaže. Je to čosi úžasné. Táto hĺbka je však len slabým odvarom najhlbšej časti oceánu, Mariánskej priekopy v západnom Pacifiku, ktorá je hlboká bezmála jedenásť kilometrov. Ľudské telo by neznieslo nesmierny tlak, ktorý v takej hĺbke je!

V dnešnom druhom čítaní uvažuje Pavol nad hĺbkou Božej múdrosti a vedomosti. Práve tak, ako sa nemôže bez techniky ponoriť do Mariánskej priekopy nijaký potápač, nedokáže ani ľudské srdce bez pomoci pochopiť "nepreniknuteľné" Božie hlbiny.

"Ved' kto poznal Pánovo zmýšľanie?" (Rim 11, 34) Je pozoruhodné, že Pavol cituje tento verš z Izaiáša aj vo svojom Prvom liste Korint'anom. Tam pridáva aj svoj postreh "My však máme Kristovo zmýšľanie" (1 Kor 2, 16). Je to až neuveriteľné: prijímame zjavenie od Boha, preskúmavame myslenie večného, nesmrteľného, neviditeľného a všemohúceho Stvoriteľa!

Dnešné evanjelium opisuje chvíľu, keď Peter vyznáva, že Ježiš je Mesiáš. Ježiš ho hneď pochváli, nie však pre jeho prenikavý intelekt či kombinačné schopnosti.

"Nezjavilo ti to telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach" (Mt 16, 17). Ježiš vedel, že Peter musel dostať a prijať tento dar od Boha.

Kľúčovým slovom je tu prijať. Zjavenie je dar. Nie je to niečo, čo si môžeme sami vytvoriť. Je to dar, ktorý Boh chce, aby sme prijali s otvoreným srdcom a pokojnou myslou. Je to Božie slovo, ktoré živé prichádza do nášho srdca a naplňa nás svojou múdrosťou, vnútornou rozhladenosťou a svojím pokojom.

Skús sa dnes pri svätej omši stíšiť a sústrediť sa v srdci na Ježiša. Počas čítaní, pri eucharistickej modlitbe a zvlášť po svätom prijímaní zotrvaj v tichosti a povedz Ježišovi, že chceš od neho prijať všetko, čo ti chce dať. Daj bokom všetky svoje obavy a starosti a jednoducho počúvaj. Ako spoznáš, že to, čo počuješ, pochádza od Boha? Tak, že v tvojom vlastnom srdci sa ozve Pavlova modlitba: "Nech je Bohu sláva naveky!"

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Meditácia

"Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev" (Mt 16, 18).

Čo urobilo z Petra takú skalu? Čo ho tak upevnilo vo viere, že na ňom Ježiš postavil celú svoju Cirkev? Dnešné evanjelium nám k tejto otázke dáva dva kľúče.

Prvý - Peter bol otvorený na prijatie Božieho zjavenia. Tesne predtým, ako Ježiš nazval Petra "Skalou", povedal, že to Boh zjavil Petrovi pravdu o tom, kým vlastne Ježiš je. Nebolo to ani "telo a krv", ani Petrov vlastný nápad, čo by ho viedli k tomu, aby vyznal, že Ježiš je Mesiáš. Sám Boh prehovoril v Petrovom srdci a dodal mu istotu, ktorú potreboval, aby mohol urobiť také odvážne vyhlásenie.

Druhý - Peter dovolil Bohu, aby formoval a utváral jeho zmýšľanie. Vidíme to aj prostredníctvom veršov, ktoré nasledujú. Peter sa pokúša odhovárať Ježiša od smrti na kríži a Ježiš ho karhá za to, že "nemá zmysel pre Božie veci, len pre ľudské" (Mt 16, 23). Ježiš Petra opätovne opravuje, pouča, ba ho aj napomína. Peter však aj napriek tomu ostáva pokorný a stále sa učí. Vytrvalo sa pokúša vo svojom srdci oddeľovať Božie veci od hriešnych, pričom prosí Pána, aby ho zdokonaľoval. Výsledok? Peter sa stáva istým a pevným ako skala, dôveryhodným a verným - presne takým, akým má byť veľký vodca, evanjelizátor, brat a priateľ. Bol Peter dokonalý? Vôbec nie! Len sa zmenil. Stále mal svoje chyby a slabosti, no nedovolil, aby ho stiahli dolu.

A ako upevníme svoju vieru my? Tým, že napodobníme Petra. Každý človek vychádza z vlastných predpokladov, na všetko má osobitný názor a k všetkému zaujíma svojský postoj. Mnohé z týchto prejavov sú dobré a prospešné, veľa je však aj zlých. A práve mnohé z nich, ako sú napríklad vzdor, predsudky či pýcha, nás oslabených a zranených nechávajú napospas pokušeniu. Ak sa necháme viesť Petrom a dovolíme Ježišovi, aby sa zoči-voči týmto prejavom v nás postavil on sám, oslobodíme sa.

Všetko, v čom sa Peter predtým sústredil na seba, začal zameriavať na Boha. Božie sny sa stali aj jeho snami. To isté môžeme zažiť aj my, len poprosme Pána, aby v nás zlomil našu sebeckosť a pýchu a nahradil ich svojou obetavou láskou. Staneme sa tak skalou našej farnosti. Môžeme budovať Cirkev!

Ježišu, dávam ti svoje srdce. Urob zo mňa svojho služobníka. Pane, chcem byť skalou pre tvoj ľud.

Numeri 20, 1 - 13; Žalm 95, 1 - 2. 6 - 9

Meditácia

Mučenícka smrť svätého Jána Krstiteľa

"Chcem, aby si mi hneď dal na mise hlavu Jána Krstiteľa" (Mk 6, 25).

Zrejme máme veľa otázok o konci sveta alebo o konci svojho vlastného života. Kedy bude koniec? Ako sa to stane? Aké bude nebo?

Aj Ján Krstiteľ mal podobné otázky. Celé roky trávil prípravou ľudí na príchod Mesiáša a všetky znamenia boli plné nádeje a prísľubov. Kráľovstvo je na dosah! Boh prichádza vládnuť! Na obzore je nová éra pokoja! A napriek tomu pre svoje učenie a oddanosť sám končí vo väzení. Je Ježiš naozaj ten pravý? Kde je potom kráľovstvo? Je naozaj blízko, za rohom, alebo sa Ján celý čas mylil?

Ján dokonca poslal k Ježišovi aj poslov, aby sa ho na to opýtali, no ani oni neprinesli celkom jasnú odpoveď. A Jána napokon sťali ešte predtým, ako mohol uvidieť naplnenie všetkého. Posledný prorok Starého zákona si uvedomoval, že nastáva úsvit novej éry, no on sa jej už nedožil.

Podobné príbehy a ko Jánov nás môžu znepokojiť. Prečo nechal Boh Jána zomrieť ešte skôr, ako uvidel splnenie svojich snov? Neodtrpel si už svoje na púšti a potom vo väzení? Nemohol mu Boh dať nejakú odmenu za všetku jeho vernosť?

Vyčerpávajúcu odpoveď sa zrejme nedozvieme nikdy, dnešné prvé čítanie nám však ponúka aspoň zopár náznakov. Pavol nás uistuje, že smrť nemá posledné slovo. Sľubuje, že tí, ktorí zomrú vo viere, opäť vstanú pri Ježišovom druhom príchode. A hovorí, že zakúsime veľkú útechu, nádej, ba dokonca radosť, keď dovolíme, aby tieto pravdy prenikli do nášho srdca.

Môžeme si byť istí, že napriek nezodpovedaným otázkam Ján Krstiteľ zomrel vo viere hrdinskou smrťou. Dôveroval, že smrť nemá uňho posledné slovo. Veril, aj keď nevidel. Pre svoju vieru je pre každého z nás žiarivým príkladom, keď bojujeme s vlastnými nezodpovedanými otázkami.

15. septembra Sedembolestnej Panny Márie

vychádzal z udalosti na Golgote, keď umierajúci Ježiš daroval učeníkovi Jánovi svoju Matku. Poukázal na aktuálnosť Božieho slova, že Kristus aj nám z kríža odovzdal Matku Máriu ako živý testament a svojím zmŕtvychvstaním spečatil tento dar. „Darovať Matku, nebeskú Matku, prečistú Matku znamená dať nám niekoho, kto nám ukáže cestu. Mária je najistejšou cestou k Ježišovi.“ Kazateľ ďalej zdôraznil, že všetky Máriine bolesti sú akési modelové situácie, ktoré okrem svojho konkrétneho, historického a časového ukotvenia majú svoje univerzálne jadro, ktoré je uchopiteľné vždy. „Ak rozjímame nad Máriinými bolesťami, zistíme, že v našom živote tieto bolesti často krát prežívame a ani si to neuvedomujeme. Bolesti, ktoré my v našom živote musíme znášať, sú prirodzenou súčasťou života, dokonca sú tou najočisťujúcejšou časťou nášho života. Tieto bolesti už Mária prešla a ukázala nám, ako treba tieto bolesti prechádzať.“

Mária sa nezriekla svojej úlohy ani vtedy, keď jej Simeon prorokoval: Tvoju dušu prenikne meč (porov. Lk 2, 35). „Mária sa neuzavrela, ale ide ďalej a prijíma toto

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

posolstvo. Ved' životná realita je o tom, že kto naozaj chce principiálne kráčať po ceste svedomia, po ceste Božieho zákona, kto sa rozhodol, že jeho život bude mať ako os Krista a jeho evanjelium, jeho učenie, jeho prikázania a jeho blahoslavenstvá, ten sa nemôže prekvapiť, keď mu povedia – Tvoju dušu prenikne meč. Tvoju dušu prenikne meč a v tej chvíli sa tvoja duša môže rozhodnúť, že to, čo je naoko a navonok nepriateľstvo a nenávisť, ty premeníš a pretavíš cez modlitbu a odpustenie na niečo, v čom sa opäť rodí Ježiš Kristus.“ Na záver kazateľ zdôraznil, že „dostať Máriu ako dar z kríža, je už nejakým spôsobom darom toho víťazstva, ktoré nastalo o tri dni neskôr. Pretože Mária nás učí, že s láskou prežité utrpenie, s vierou prežité utrpenie, s nádejou prežité utrpenie je utrpenie, ktoré vyústí do večnej blaženosti.“

Meditácia

"Nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!" (Mt 16, 23)

Predstav si, že si na Petrovom mieste. Ježiš ťa nazve skalou, na ktorej postaví svoju Cirkev, a o pár sekúnd neskôr ťa už karhá a nazýva ťa "satan". Čo sa stalo? Vidíme tu, ako konal Duch Svätý v Petrovom živote. Prostredníctvom Ježišovho učenia položil Peter nové základy svojho myslenia a konania - vyžadovalo si to však určitý čas. V dnešnom čítaní vidíme moment, keď Peter pochopil, že Ježiš je prisľúbený Mesiáš, nie však už to, že tento Mesiáš je predurčený byť aj trpiacim služobníkom. Pre Petra muselo byť veľmi ťažké, keď mu Ježiš tak príkro odpovedal! Napokon sa však ukázalo, aké to bolo oslobodzujúce! Peter už nemusel myslieť len ako obyčajný človek, ktorý má len kde-tu záblesky zjavenia. Toto stretnutie mu ukázalo, že sa dokáže naučiť, ako mať vždy a všade Božie zmýšľanie. Vždy môže poprosiť Ducha Svätého o múdrosť a Duch mu vždy odpovie.

Peter dokázal ohlasovať evanjelium, uzdravovať chorých a viesť Cirkev vďaka tomu, že dovolil Duchu, aby obnovil jeho zmýšľanie. Naučil sa, ako počúvať Boží hlas a ako prijímať usmernenia od Boha, čo mu umožnilo zostať silným a pokojným aj v čase súženia. Nerobil to všetko sám; sprevádzala ho Božia pomoc, čo mu dodávalo istotu na každom kroku.

Peter je jedinečným príkladom, čo všetko dokáže Duch Svätý, keď mu dovolíme, aby v nás konal. Niekedy býva ťažké podriaďiť svoje názory a postoje Pánovi, ale odmena stojí za námahu. Čo môže byť napokon lepšie, než zmeniť sa na milovaného – a milujúceho - Kristovho služobníka!?

Duchu Svätý, príd' a obnov spôsob môjho zmýšľania. Chcem sa stať nádobou tvojej milosti a sily, ale viem, že nič z toho nedokážem sám. Duchu Svätý, nech sa tvoje myšlienky stanú mojimi myšlienkami a tvoje túžby mojimi túžbami!

Jeremiáš 20, 7 - 9; Žalm 63, 2 - 6. 8 - 9

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Drahí bratia a sestry,
v dnešnom evanjeliu Ježiš hovorí svojim učeníkom, že musí „ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, že ho zabijú, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych.“ (Mt 16, 21). V srdciach učeníkov sa zdá všetko naopak! Ako je možné, že „Mesiáš, Syn živého Boha“ (v. 16) môže trpieť až na smrť? Apoštol Peter sa búri, neprijíma túto cestu, ujíma sa slova a hovorí majstrovi: „Nech ti je milostivý Boh, Pane! To sa ti nesmie stať.“ (verš 22). Tu sa objavuje jasný rozdiel medzi plánom lásky Otca, ktorý ide až tak ďaleko, že obetuje na kríži svojho jednorodného Syna, aby zachránil ľudstvo, a medzi očakávaniami, túžbami a plánmi učeníkov. A tento rozdiel sa opakuje aj dnes - keď sa realizácia vlastného života zameriava výhradne na spoločenský úspech, fyzickú a ekonomickú prosperitu, bez zmyslu pre Božie veci, len pre veci ľudské (verš 23). Zmýšľať svetsky znamená odsunúť Boha na okraj, neprijímať jeho plán lásky, takpovediac prekážať mu v uskutočnení jeho múdrej vôle. To je dôvod, prečo Ježiš povie Petrovi veľmi tvrdé slová: „Chod' mi z cesty, satan! Na pohoršenie si mi!“ (tamtiež). Pán učí, že „cesta učeníkov znamená nasledovať jeho, ukrižovaného. Vo všetkých troch evanjeliách hovorí o tomto nasledovaní v znamení kríža ako o ceste „straty seba samého“, ktorá je nevyhnutná a bez ktorej človek nemôže nájsť samého seba.“ (Ježiš Nazaretský, Milano 2007, 333).

Rovnako ako na učeníkov, aj na nás sa Ježiš obracia s výzvou: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma“ (Mt 16, 24). Kresťan nasleduje Pána, ak s láskou prijíma svoj kríž, čo sa zdá v očiach sveta porážkou a „stratou života“ (por. vv. 25-26). Je si vedomý, že kríž nenesie sám, ale s Ježišom, deliac sa o jeho vlastnú cestu sebadarovania. Boží služobník Pavol VI. píše: „Tajomne sám Kristus, aby vykorenil z ľudského srdca hriech nadutosti a prejavil úplnú synovskú oddanosť Otcovi, prijíma ... smrť na kríži.“ (Gaudete in Domino (9.5.1975): AAS 67 [1975], 300-301). Dobrovoľným prijatím smrti Ježiš nesie kríž všetkých ľudí a stáva sa zdrojom spásy pre celé ľudstvo. Sv. Cyril Jeruzalemský hovorí: „Vítazný kríž osvietil tých, ktorí boli zaslepení nevedomosťou, oslobodil tých, ktorí boli väzňami hriechu, priniesol vykúpenie celému ľudstvu.“ (Catechesis Illuminandorum XIII,1: de Christo crucifixo et sepulto: PG 33, 772 B).

Drahí priatelia, obráťme sa našou modlitbou k Panne Márii a svätému Augustínovi, na ktorého dnes pripadá spomienka, aby každý z nás vedel nasledovať Pána na ceste kríža a nechal sa premeniť Božou milosťou, obnovujúc zmýšľanie, aby sme „vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé.“ (Rim 12, 2).

Meditácia

"Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som aj ja medzi nimi" (Mt 18, 20).

Nádherná predstava: sám Ježiš je s nami, keď sa zhromaždíme v jeho mene a spoločne prežívame svoju vieru v neho! Je tu však ešte niečo viac než len tento krásny obraz - hlboká pravda spolu s výzvou, aby sme na ňu reagovali. Ak je Ježiš uprostred nás, čo nám to hovorí o tom, ako sa máme k sebe navzájom správať?

Zhromaždiť sa "v Kristovom mene" je niečo ako zísť sa v nedeľu na spoločnom rodinnom obede, len v oveľa väčšom rozsahu! Je to čas, keď svoj život prežívame spolu s Ježišom, ktorý je uprostred nás. Zároveň si však máme uvedomiť, že sme povolaní milovať sa navzájom a starať sa o blaho toho druhého.

Poukázanie na rodinné vzťahy nám pomôže uskutočňovať v praxi Ježišovu náuku o pomoci bratovi či sestre, ktorí sa odvrátili od Pána. Pripomenie nám, že Ježiš nám nedal sústavu procedurálnych pravidiel o tom, ako zaobchádzať s nie kým, kto neuspel a padol. Namiesto toho nám ukázal postoj srdca - postoj lásky a súcitu, nie tvrdého pokarhania a odsúdenia.

Ak sa ocitnete v situácii, v ktorej by ste mohli niekomu, kto zablúdil od Pána, pomôcť, spomeňte si na to, že Boh chce, aby ste na toho človeka hľadeli jeho očami. Je to syn, dcéra, niekto, kto bol stvorený pre dôverný a celkom osobný vzťah s ním. Je to nekonečne milovaný človek. Niekto, na koho Boh túži vyliat' svoju milosť a milosrdenstvo.

Nech sa ti tieto pravdy stanú správnym kľúčom vo vzťahu k takému človeku. Dovoľ Ježišovej láske, ktorá prúdi z tvojho srdca, aby sa priamo dotkla života toho človeka. Dovoľ, aby ti Božie milosrdenstvo a súcit pomohli nájsť tie správne slová, ktorými sa tomu človeku prihovoriš, alebo sa len v tichej modlitbe za neho prihováraš a pros. Nech ťa Ježišov Duch obdarí múdrosťou!

Ďakujem ti, Otče, že ma pozývaš do svojej rodiny. Nauč ma, ako vyjsť v ústrety mojim milovaným tak, aby nás to zjednotilo v láske, úcte a pokoji.

Ezechiel 33, 7 - 9; Žalm 95, 1 - 2. 6 - 9; List Rimanom 13, 8 - 10

24 „A“

Nedeľa, 11. septembra

Meditácia na text - Kniha Sirachovho syna 27, 33 — 28, 9

Hnev a zúrivosť - to obidvoje je odporné,
len hriešny človek sa ich pevne drží.
Kto sa chce pomstiť, ujde sa mu pomsty od Pána,
lebo si jeho hriechy zachová v pevnej pamäti.
Odpusť svojmu blížnemu, ak ti uškodil:
lebo aj tebe odpustia viny, ak o to poprosíš.
Ak človek prechováva hnev proti blížnemu,
ako si potom žiada od Boha, aby bol zdravý?
Pre človeka sebe podobného nemá milosrdenstva,
a pritom oroduje za svoje hriechy?
Prechováva v sebe hnev, hoci sám je iba človekom,
a pritom prosí o zľutovanie u Boha?
Veď kto iný môže jeho hriechy uzmierniť?
Mysli na koniec (všetkého) a zanechaj nepriateľstvo,
lebo hniloba a smrť ti hrozia, ako to ustanovil (Boh).
Pamätaj na Božiu bázeň a nehnevaj sa na blížneho!
Pamätaj na zmluvu Najvyššieho a prepáč vinu blížnemu!

Meditácia

"Odpusť krivdu svojmu blížnemu..." (Sir 28, 2).

Dnes je práve desať rokov, čo terorizmus zmenil náš svet. Od New Yorku cez Beslan, Moskvu, Madrid, Bombaj, nedávno Oslo, sa svetom ženie vlna nenávisti. Na ktorú svet odpovedá tak, ako vie - bezpečnostnými opatreniami, "preventívnymi" údermi, často novou nenávisťou...

Vieme, že začarovaný kruh nenávisti a pomsty neponúka nijaké riešenie. Preto ako Božie deti upierame svoj zrak k Otcovi a očakávame jeho pokyny, jeho riešenia. A tie sú prekvapujúco jednoduché. "Odpusť krivdu svojmu blížnemu..." (Sir 28, 2). Boh neponúka celosvetové riešenia, ktoré aj tak zrejme neexistujú, ale ponúka cestu vzťahu. Dajme si do poriadku vzťahy. Nenosme si v srdci nenávisť k žiadnemu človeku.

Vytvárajme vo svojom okolí - v rodine, na pracovisku, medzi susedmi - oázy Božieho pokoja. Tým zrejme neodstránime terorizmus vo svete, ale svojou láskou možno niekomu pomôžeme, že zmení svoje názory a dokonca začne milovať Ježiša. Svojou láskou môžeme dosiahnuť, že zločinec upustí od svojich zámerov a prejde na našu stranu, na stranu Boha.

Lebo sám Ježiš nás vyzýva milovať svojich nepriateľov a modliť sa za tých, čo nás prenasledujú. Keď uvážime, ako sa počas posledných desiatich rokov svet čoraz viac rozdeľuje a je v ňom čoraz menej odpustenia, stáva sa táto výzva pre nás obzvlášť naliehavá.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Je naozaj možné, aby sme jeden druhému odpustili "zo srdca", ako nás k tomu vyzýva Ježiš (Mt 18, 35)? Nie vlastnými silami! Ale poznáme Krista a skrze jeho SvätéhoDucha disponujeme všetkým, čo potrebujeme, aby sme sa stali vyslancami odpustenia a jednoty. Zrejme sa nepokladáme za veľmi dôležitých či významných ľudí, no naše svedectvo sa ráta! Len si predstav: Keby sa len každý, kto dnes prečíta toto zamyslenie, rozhodol, že sa stane šíriteľom milosrdenstva, zmeníme svet.

Nie je v našej moci už necítiť urážku a zabudnúť na ňu. Ale srdce, ktoré sa odovzdáva Duchu Svätému, pretvára ranu na súcit a očisťuje pamäť tým, že premieňa urážku na orodovanie' (KKC 2843). Duchu Svätý, daruj mi také srdce!

Meditácia

"Pozhovej mi a dlžobu ti splatím" (Mt 18, 26).

Muž, ktorý zápasil s ťažkou ekonomickou situáciou, dostal poštou dve obálky. V jednej obálke bola ponuka na zníženie mesačnej splátky pri vracaní dlhu. A v druhej obálke bolo potvrdenie, že vyhral v lotérii desať miliónov dolárov. Povzdychol si, hodil potvrdenie o výhre do koša a začal si pripravovať papiere, aby zmenil podmienky pri splácaní dlhu.

Neznie to absurdne? Ale v podstate je to presne to, čo urobil nemilosrdný sluha v dnešnom čítaní. Keď ho pán konfrontoval s tým, aký obrovský obnos peňazí mu dlhuje, vyžiadal si viac času na jeho splatenie. Ani sa nepokúsil poprosiť ho o nejakú inú možnosť. Jeho predstavivosť bola príliš obmedzená: dlh sa má jednoducho splatiť. Niet divu, že tieto striktné pravidlá použil aj pri vymáhaní dlhov u ostatných spolusluhov. Pravidlá sú pravidlá a musia sa dodržať!

Je tu dobrá správa: vyhrali sme lotériu! V Kristovi boli zmyté všetky naše hriechy - úplne všetky. Keď k nemu kajúčne pristúpime, neoznámí nám, že nám dáva viac času na vynahradenie toho, čo sme spáchali. Nedá nám zoznam odporúčaní a ešte jednu šancu na záchranu. Nie, oddialí od nás hriech tak ďaleko, ako je vzdialený východ od západu (Ž 103, 12). Odplaví od nás naše previnenia a postaví nás na cestu slobody a víťazstva. A sľubuje nám, že pôjde s nami a pomôže nám.

Nájdí si dnes čas a uvažuj nad štedrosťou tvojho nebeského Otca. Nech Duch Svätý rozmnoží tvoju predstavivosť, aby si si mohol predstaviť úplné odpustenie, nádej, že každý duchovný dlh bol bezpodmienečne zrušený. Nech toto prisľúbenie prenikne tvoje srdce a premení spôsob tvojho myslenia. Čím lepšie porozumieš Božiemu radikálnemu daru milosrdenstva, tým ľahšie odpustiš svojim blíznym. Neurob tú istú chybu, akú urobil nemilosrdný sluha! Pozeraj sa na milosrdného Otca a staneš sa rovnako milosrdný.

Otče, zahrň ma dnes svojím milosrdenstvom! Nech ma hlboko prenikne skutočnosť odpustenia, ktoré mi dávaš, a nech mi pomôže správať sa rovnako voči iným.

25 A Matúš 20, 1 - 16

Lebo nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel skoro ráno najať robotníkov do svojej vinice. Zjednal sa s robotníkmi na denári za deň a poslal ich do svojej vinice. Keď vyšiel okolo deviatej hodiny, videl iných, ako stoja záhaľčivo na námestí. I povedal im: „Chodte aj vy do mojej vinice a dám vám, čo bude spravodlivé.“ A oni šli. Vyšiel znova okolo dvanástej aj okolo tretej popoludní a urobil podobne. Keď vyšiel okolo piatej popoludní a našiel iných postávať, povedal im: „Čo tu nečinne stojíte celý deň?“ Vraveli mu: „Nik nás nenajal.“ Povedal im: „Chodte aj vy do mojej vinice!“

Keď sa zvečerilo, povedal pán vinice svojmu správcovi: „Zavolaj robotníkov a vyplať im mzdu, počnúc poslednými až po prvých!“ Tak prišli tí, čo nastúpili okolo piatej hodiny popoludní, a každý dostal denár. Keď prišli tí prví, mysleli si, že dostanú viac. Ale aj oni dostali po denári. Vzali ho a šomrali na hospodára: „Títo poslední pracovali jedinou hodinu, a ty si ich postavil na roveň nám, čo sme znášali bremeno dňa a horúčosť.“ Ale on jednému z nich odpovedal: „Priateľu, nekrivdím ti. Nezjednal si sa so mnou za denár? Vezmi, čo je tvoje, a chod! Ja chcem aj tomuto poslednému dať toľko, koľko tebe. Alebo nesmiem so svojím robiť, čo chcem? Či na mňa zazeráš preto, že som dobrý. Tak budú poslední prvými a prví poslednými.“

Meditácia

"Tak budú poslední prvými a prví poslednými" (Mt 20, 16).

Tieto slová môžu mať množstvo rozličných významov. Napríklad pojmy "prví a poslední" v dnešnom svete chápeme tak, že "prví" sú tí dôležití a "poslední" tí najobyčajnejší, ktorí žijú niekde na okraji spoločnosti. V nebi však bude prvé miesto prináležať práve tým pokorným a skromným, "slabým tohto sveta" (1 Kor 1, 27).

Tieto slová však môžeme aplikovať aj na Židov a pohanov. Židia boli prvými, ktorí počuli evanjelium, no mnohí z nich ho neprijali. Na druhej strane zasa mnoho pohanov prijalo Ježišovo poslanstvo a stali sa jeho učeníkmi. Takže aj keď pohania boli tými "poslednými", ktorí mali prijať evanjelium, veľa z nich bolo medzi "prvými", ktorí sa dostali do neba. Dnešné podobenstvo o robotníkoch vo vinici nám poskytuje ešte jeden odlišný pohľad na paradox "posledný - prvý", ktorý nie je o nič menej presvedčivý než predchádzajúce dva. Aby sme ho lepšie pochopili, pripomeňme si posledných pár riadkov z predošlej kapitoly Matúšovho evanjelia.

Ježiš dáva prísľub: "Každý, kto pre moje meno opustí domy alebo bratov a sestry, alebo otca a matku, alebo deti, alebo poľia, dostane stonásobne viac" (19, 29). Z tohto je teda celkom zrejmé, že základom odmeny v nebi bude to, do akej miery sme slúžili Bohu.

Z dnešného podobenstva však nadobúdame dojem, že nie je podstatné, ako dlho pracuješ v "Pánovej vinici". Každý dostane rovnakú odmenu. Ježiš tu však poukazuje na to, že základom odmeny nie je dĺžka služby, ale milosť. Aj tomu poslednému, ktorý vojde do kráľovstva, Boh udelí toľko milosti, koľko udelil prvému.

Spojme si tieto dva úryvky a zistíme, že je síce privilégiom prísť skoro a pracovať pre Pána, no nemali by sme si myslieť, že títo "ranní vtáci" sú niečím výnimočným

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

alebo že ich Pán miluje väčšími než ostatných. Bohu je každý z nás vzácny a raduje sa, keď každému z nás môže dať plnú účasť na svojom kráľovstve a na svojej sláve.

Matúš 20, 1 - 16

Lebo nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel skoro ráno najat' robotníkov do svojej vinice. Zjednal sa s robotníkmi na denári za deň a poslal ich do svojej vinice. Keď vyšiel okolo deviatej hodiny, videl iných, ako stoja záhaľčivo na námestí. I povedal im: „Chodte aj vy do mojej vinice a dám vám, čo bude spravodlivé.“ A oni šli. Vyšiel znova okolo dvanástej aj okolo tretej hodiny popoludní a urobil podobne. Keď vyšiel okolo piatej popoludní a našiel iných postávať, povedal im: „Čo tu nečinne stojíte celý deň?“ Vraveli mu: „Nik nás nenajal.“ Povedal im: „Chodte aj vy do mojej vinice!“

Keď sa zvečerilo, povedal pán vinice svojmu správcovi: „Zavolaj robotníkov a vyplať im mzdu, počnúc poslednými až po prvých!“ Tak prišli tí, čo nastúpili si, že dostanú viac. Ale aj oni dostali po denári. Vzali ho a šomrali na hospodára: „Títo pos lední pracovali jedínú hodinu, a ty si ich postavil na roveň nám, čo sme znášali

Meditácia

"Zazeráš na mňa preto, že som dobrý?" (Mt 20, 15)

Toto podobenstvo o robotníkoch vo vinici znie paradoxne, však? Prečo by si hospodár najímal ľudí v rozličnú dennú dobu a na konci im aj tak všetkým zaplatil rovnako?

Svet by to mohol pokladať za nespravodlivosť alebo za prinajmenšom formu uprednostňovania niektorých zamestnancov.

Po ekonomickej stránke však Ježiš rozmyšľal úplne ináč. Žiadal od svojich učeníkov, aby zmýšľali spôsobom, ako myslí Boh. Boha ako majiteľa "vinice" nezaujímá až tak spravodlivá pláca ako skôr milosrdenstvo. V podobenstve každý, kto pracoval celý deň, dostal spravodlivú odmenu za svoju prácu. Hospodárovi však lámalo srdce, keď videl, že ostatní nebudú mať čím nakrmiť svoje rodiny, a tak aj im dal, čo potrebovali. Nádenníci, ktorí pracovali od skorého rána, sa začali sťažovať až vtedy, keď uvideli jeho veľkorysosť. Kdesi hlboko vo svojom vnútri si síce uvedomovali, že hospodár s nimi zaobchádza férovo, no ešte sa nestretli s nikým takým milosrdným a štedrým, ako bol tento človek!

Boh je vo svojom milosrdenstve naozaj šľachetný a veľkorysý! Všimni si, koľkokrát dnes prepočúješ, k čomu ťa Boh pozýva. Ako často zlyháš, keď sa budeš chcieť nielen dokonale zachovať, ale aj bezchybne myslieť, mať správne túžby či ideálne postoje. A napriek tomu všetko môžeš dať do poriadku jednou dobrou svätou svedou. Nebo ti stále patrí rovnako ako tým, ktorí žijú dokonalejším, takmer bezhriešnym životom.

Boh prehliada v našom živote veľa. Zároveň sa usmieva nad každým drobným skutkom láskavosti, odmeňuje aj nepatrný prejav lásky, raduje sa z každého bohobojného

rozhodnutia. Nezniesie pomyslenie, že by sme mali žiť ďaleko od neho, a tak je voči

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

nám mimoriadne štedrý a veľkorysý. Oslavuj teda dnes Božiu veľkorysosť. Raduj sa z toho, že je k tebe láskavý. Zatiaľ čo ty si sa strácal v hriechu, on sa vzdal svojho jediného Syna, aby ťa priviedol späť. Ak by si aj dnes stratil cestu, privedie ťa naspäť. Pozná tvoje slabosti. Vie, čo potrebuješ. Vidí aj do tých najtemnejších zákutí, kam ani ty sám nedohliadneš - a napriek tomu ťa stále miluje. Zahŕňa ťa svojím požehnaním. Vždy ťa prijme!

"Kto z týchto dvoch splnil otcovu vôľu?" (Mt 21, 31)

Ide o známy príbeh. Otec posielal svojich dvoch synov pracovať do vinice. Prvý povie: "Nejdem," no potom zmení svoje rozhodnutie a ide. Druhý síce okamžite súhlasí, že pôjde, ale napokon nejde. Nevieme, či len automaticky odpovedal tak, ako sa od neho očakávalo, a aj tak nemal v úmysle tam ísť, alebo už aj vykročil správnym smerom, no niečo iné odvieďlo jeho pozornosť niekde inde. Otcovu vôľu však v každom prípade splnil prvý syn. Zamyslime sa nad otcom. Práca vo vinici možno nebolo to jediné a najdôležitejšie, čo mal na mysli. Možno si uvedomoval, že by sa jeho synovia mohli dostať do problémov, ak nebudú niečo užitočné robiť. Alebo možno dúfal, že by to mohla byť dobrá príležitosť naučiť ich čosi viac o rodinnom podniku, ktorý jedného dňa zdedia. Aký má náš Otec zámer s nami? Zrejme niečo viac než len to, že nás chce mať na očiach. Boh nás vyzýva, aby sme sa vyhli hriechu nie preto, že nám chce život sťažiť, ale preto, že vie, ako veľmi zraňuje hriech nás a tých, ktorých milujeme. To, čo my možno chápeme ako ťažko splniteľný cirkevný predpis, je myslené ako vstupná brána k bližšiemu vzťahu s Bohom, ktorý túži s nami tráviť čas, no vie, že zrejme potrebujeme nejaký predpis, aby sme sa uistili, že ten čas trávimy naozaj s ním. Aj zmena slovosledu v modlitbe alebo variabilnosť dialógov pri svätej omši môže byť príležitosťou vniesť viac vnímavosti do modlitieb, ako aj do zjednotenia sa po celom svete s tými, ktorí sa ich modlia podobnými slovami a slovnými spojeniami, aké používame teraz my. Môžeme začať aspoň s minimalistickým postojom: Čo mi treba najmenej urobiť, aby som ešte bol spasený? Ak spočinieš v Otcovej prítomnosti, zistíš, že je to veľmi príjemné miesto na život, a zatúžiš po niečom viac!

Otče, ďakujem ti, že ma pozývaš, aby som zároveň s tebou pracoval na budovaní tvojho kráľovstva. Pomôž mi viacej si všímať zámery, ktoré máš so mnou.

27 A

List Filipanom 4, 6 - 9

O nič nebudte ustarostení. Ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaka prednášajte svoje žiadosti Bohu. A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi. Napokon, bratia, myslite na všetko, čo je pravdivé, čo je cudné, čo je spravodlivé, čo je mravne čisté, čo je milé a čo má dobrú povest', čo je čnostné a chválitebné! Robte to, čo ste sa naučili, prijali, počuli a videli na mne! A Boh pokoja bude s vami.

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Meditácia

"O nič nebudte ustarostení" (Flp 4, 6).

Myslel to Pavol vážne? Je možné, aby človek nebol o nič ustarostený? Vie vôbec, aký dokáže byť život ťažký? Samozrejme, že áno! Dokonca rozprával o svojich vlastných starostiach a o tom, ako ho trápia problémy viacerých cirkevných spoločenstiev (2 Kor 11, 28). Tak prečo vraví Filipanom, aby neboli ustarostení? Pretože vie, akú veľkú moc majú starosti, a chce im poradiť, ako s nimi nakladať - dáva radu, ktorú by sme si mali vziať k srdcu.

Najprv Pavol vraví, aby sme sa modlili, a potom nám sľubuje, že "Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápacosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi" (Flp 2, 7). Choď a prednes svoje potreby k Pánovi. V dôvere polož k jeho nohám svoje starosti a urob všetko pre to, aby si ich tam nechal. Ak sa ti to podarí, zakúsiš pokoj, aký si doteraz nepoznal. Prinesieš svoje starosti na to najlepšie miesto a môžeš si byť istý, že tvoj nebeský Otec ti pomôže. Možno nevyrieši každý tvoj problém tu a teraz, ale dá ti svoju silu a uistenie, že sa cez ne prenesieš.

Ale Pavol neostal iba pri tom. Vraví nám, aby sme zamerali svoje mysle na "všetko, čo je pravdivé, čo je cudné, čo je spravodlivé, čo je mravne čisté, čo je milé a čo má dobrú povesť, čo je čnostné a chváľitebné" (Flp 4, 8). Ak to urobíme, "Boh pokoja" bude s nami (4, 9). Naše starosti a trápenia sa postupne rozplynú, keď nadobudneme väčšiu a širšiu perspektívu pohľadu na svoj život. Uvidíme ho vo svetle milujúceho Otca a vždy prítomného Ducha Svätého. A to nám dá veľkú istotu, keď sa v našej hlave objaví nejaký strach.

Nedovoľ, aby ťa dnes zavalili starosti! Pamätaj, že Boh je na tvojej strane. Tvoj nebeský Otec sa o teba stará. Jeho ruka sa vystiera nad teba dokonca aj teraz, víta ťa a pozýva, aby si položil svoje starosti k jeho nohám. Príď k nemu a dovoľ jeho Duchu, aby ti pomohol a viedol dnes tvoje srdce i myseľ.

Všetkých svätých

Vatikán (13. apríla, RV) - Generálna audiencia Benedikta XVI. bola dnes predpoludním na Námestí sv. Petra vo Vatikáne. Svätý Otec sa v katechéze zameril na otázku svätosti, čím zavŕšil dvojročný cyklus katechéz, v ktorých postupne predstavoval významných svätcov Cirkvi:

Drahí bratia a sestry,

na generálnych audienciách počas posledných dvoch rokov nás sprevádzali postavy mnohých svätcov a svätíc: bližšie sme ich spoznali a pochopili sme, že celé dejiny Cirkvi sú poznačené týmito mužmi a ženami, ktorí sa svojou vierou, svojou láskou a svojím životom stali svetlami pre mnohé generácie a sú nimi aj pre nás. Svätci rôznymi spôsobmi zjavujú mocnú a premieňajúcu prítomnosť Vzkrieseného; dovolili, aby sa Kristus natoľko zmocnil ich života, že môžu tvrdiť so svätým Pavlom: „...už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,20). Nasledovať ich príklad, utiekať sa k ich orodovaniu a vstúpiť do spoločenstva s nimi „nás zjednocuje s Kristom, od ktorého – ako od Prameňa a Hlavy – vychádza všetka milosť a celý život samotného Božieho ľudu“ (Lumen Gentium, 50). Na koniec tohto cyklu

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

katechéz by som chcel ponúknuť niekoľko myšlienok o tom, čo je to svätosť.

Čo znamená byť svätým? Kto je povoláný k tomu, aby sa stal svätým? Mnohokrát si myslíme, že svätosť je cieľom rezervovaným len pre pár vyvolených. Svätý Pavol naopak hovorí o veľkom Božom pláne a tvrdí: „Veď v ňom (v Kristovi) si nás (Boh) ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske“ (Ef 1,4). A hovorí o nás všetkých. V centre tohto Božieho plánu je Kristus, v ktorom Boh ukazuje svoju tvár: mystérium ukryté od večnosti sa nám zjavilo v plnosti v Slove, ktoré sa stalo telom. „Lebo Boh chcel, aby v ňom prebývala všetka plnosť“, tvrdí apoštol (Kol 1,19). V Kristovi sa živý Boh stal blízkym, viditeľným, počuteľným; Bohom, ktorého sa môžeme dotknúť a načerpať z jeho plnosti, milosti a pravdy (porov. Jn 1,14-16). A preto celá kresťanská existencia pozná iba jeden najvyšší zákon: ten, ktorý svätý Pavol vyjadruje slovami, ktoré sa nachádzajú vo všetkých jeho spisoch: „v Kristovi Ježišovi“. Svätosť – plnosť kresťanského života - nespočíva v konaní mimoriadnych činov, ale v zjednotení sa s Kristom, prežívaní jeho mystérií, osvojení si jeho postojov, myšlienok a správania. Veľkosť svätosti je daná plnosťou, ktorú Kristus v nás dosiahne, keď silou Ducha Svätého pretvárame celý náš život na ten jeho. Ide o pripodobnenie sa Ježišovi, ako tvrdí svätý Pavol: „Tých, ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna“ (Rim 8,29). Svätý Augustín zvoláva: „Môj život bude živý vtedy, keď bude naplnený tebou“ (Vyznania 10,28). Druhý vatikánsky koncil v Konštitúcii o Cirkvi s jasnosťou hovorí o univerzálnom povolaní k svätosti, tvrdiac, že nikto z neho nie je vylúčený: „V rozličných životných stavoch a povolaniach je vždy jediná svätosť, ktorú žijú tí, ktorí sa nechajú viesť Božím duchom a (...) nasledujú chudobného, poníženého Krista nesúceho kríž, aby si zaslúžili mať podiel na jeho sláve“ (č. 41).

No zostáva otázka: Ako môžeme napredovať na ceste svätosti a odpovedať na toto povolanie? Môžem to urobiť mojimi vlastnými silami? Odpoveď je jasná: Svätý život nie je plodom iba nášho úsilia a konania, pretože je to Boh – trikrát Svätý (porov. Iz 6,3) – ktorý nás robí svätými. Je to dielo jeho Ducha, ktorý nás zvnútra oživuje. Je to samotný život vzkrieseného Krista, ktorý nám je darovaný a ktorý nás pretvára. Ako na inom mieste hovorí Druhý vatikánsky koncil: „Kristovi nasledovníci Bohom povolaní nie podľa svojich skutkov, ale podľa jeho vôle a milosti v Pánovi Ježišovi ospravedlnení sa krstom viery stali naozaj Božimi deťmi a spoluúčastnými na Božej prirodzenosti, čím sa stali skutočne svätými. Podľa tejto svätosti, ktorej sa im dostalo, majú s Božou pomocou aj žiť a zdokonaľovať ju“ (LG, 40). Teda svätosť má svoj základ v krstnej milosti, vo vstúpení do Kristovho veľkonočného mystéria, ktorým je nám darovaný jeho Duch a život Vzkrieseného. Svätý Pavol podčiarkuje veľmi dôrazným spôsobom premenu, ktorú krstná milosť spôsobuje v človekovi a dostáva sa až k vytvoreniu novej terminológie založenej na slovnom spojení „spolu s ním“: spolu s ním mŕtvi, spolu s ním pochovaní, spolu s ním vzkriesení a s Kristom povolaní k novému životu; náš osud je neoddeliteľne spojený s tým jeho. „Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych (...) aj my žili novým životom“ (Rim 6,4). Avšak vždy rešpektuje

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

našu slobodu a žiada, aby sme prijali tento dar a požiadavky, ktoré z neho vyplývajú. Chce, aby sme sa nechali pretvoriť mocou Ducha Svätého tým, že podriadime našu vôľu tej Božej.

Ako sa môže stať, že náš spôsob myslenia a konania sa stane myslením a konaním s Kristom a v Kristovi. Čo je podstatou svätosti? Opäť Druhý vatikánsky koncil nám ponúka jasnú definíciu; hovorí nám, že kresťanská svätosť nie je nič iné, než v plnosti prežívaná láska. „Boh je Láska a kto ostáva v Láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom“ (1 Jn 4,16). Teda Boh vliat svoju lásku do našich srdc skrze Ducha Svätého, ktorý nám bol daný (porov. Rim 5,5); a teda ten prvý a najpotrebnejší dar je láska, ktorou milujeme Boha nadovšetko ako aj blížneho jeho láskou. Ale aby láska, ako dobré semeno, rástla v duši a prinášala ovocie, každý veriaci musí vedome počúvať Božie slovo a s pomocou Božej milosti plniť jeho vôľu, často pristupovať k sviatostiam, predovšetkým k Eucharistii; neustále sa modliť, zrieknuť sa seba samého a obetovať sa v službe bratom a v konaní čnosti. Láska v skutku ako zväzok dokonalosti a naplnenie zákona (porov. Kol 3,14; Rim 13,10) riadi všetky prostriedky posväcovania, dáva im formu a vedie ich k cieľu. Tento jazyk Druhého vatikánskeho koncilu je pre nás možno príliš slávnostný a mali by sme hovoriť veci oveľa jednoduchším spôsobom. Čo z toho je podstatné? Podstatné je nenechať ujsť ani jednu nedeľu bez stretnutia so vzkrieseným Kristom v Eucharistii; Toto nie je nejaká príťaž navyše, ale svetlo pre celý týždeň. Nezačať a neskončiť žiaden deň aspoň bez krátkoho kontaktu s Bohom. A na ceste životom nasledovať „dopravné značky“, ktoré nám Boh dal v Desatore prikázaní, čítanom s Kristom, ktoré je jednoduchým spresnením toho, čo znamená láska v niektorých konkrétnych situáciách. Zdá sa mi, že toto je skutočná jednoduchosť a veľkosť svätého života: stretnutie so vzkrieseným každú nedeľu, kontakt s Bohom na začiatku a konci dňa, v rozhodnutiach sa riadiť „dopravnými značkami“, ktoré nám Boh daroval a ktoré sú iba formami lásky. „Preto teda pravý Kristov učeník je charakteristický svojou láskou k Bohu a blížnemu.“ (LG 42) Toto je skutočná jednoduchosť, veľkosť a hĺbka kresťanského života a podstata svätosti.

Preto svätý Augustín, komentujúc štvrtú kapitolu prvého Jánovho listu, môže tvrdiť veľmi odvážnu vec: „Vilige et fac quod vis“, „Miluj a rob, čo chceš“. A pokračuje: „Ak mlčíš, mlč z lásky; ak hovoríš, hovor z lásky; ak niekoho opravuješ, opravuj ho v láske; ak odpúšťaš, odpúšťaj z lásky; nech je v tebe zakorenená láska, pretože z tohto koreňa nemôže vyrastať nič, čo by nebolo dobré“ (7,8: PL 35). Kto je vedený láskou, kto žije láskou v plnosti, je vedený Bohom, pretože Boh je láska. Toto je zmysel týchto veľkých slov: „Vilige et fac quod vis“, „Miluj a rob, čo chceš“.

Možno by sme sa mohli pýtať: Môžeme my s našimi obmedzeniami, s našimi slabosťami túžiť po niečom takom veľkom? Cirkev počas liturgického roku nás pozýva k spomienkam na množstvo svätých, teda na tým, ktorí prežili svoj život v plnosti lásky, dokázali milovať a nasledovať Krista v ich každodennom živote. Oni nám hovoria, že všetci môžu nasledovať túto cestu. V každej epoche dejín Cirkvi, v každej oblasti sveta pôsobia svätci najrôznejších vekových kategórií, sú to konkrétni ľudia rôznych národov a

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

jazykov, mnohokrát ľudia veľmi rozdielni. Môžu to byť jednoduchí svätci, čiže dobrí ľudia, ktorých vidím v mojom živote, ktorí možno nikdy nebudú kanonizovaní. Sú to normálni ľudia, keď tak môžeme povedať, bez nejakých viditeľných heroických vlastností, ale v ich každodennej добрote vidíme pravdivosť viery. Táto добрota, ku ktorej dozreli vo viere v Cirkev, je pre mňa tou najistejšou apológiou kresťanstva a znakom, odkiaľ pochádza pravda. V spoločenstve svätých, kanonizovaných aj nekanonizovaných, ktoré Cirkev prežíva vďaka Kristovi vo všetkých svojich členoch, či už v nebi alebo na zemi, my pociťujeme ich prítomnosť ich spoločenstvo a pevne veríme, že budeme môcť napodobniť ich cestu a jedného dňa byť účastní na blaženom živote, na večnom živote.

Drahí priatelia, aké veľké je naše kresťanské povolanie v tomto svetle. A všetci sme povolaní k svätosti: ona je mierou nášho kresťanského života. Svätý Pavol to veľmi dôrazne vyjadruje, keď píše: „Každý z nás dostal milosť podľa miery, akou nás obdaroval Kristus (...) On ustanovil niektorých za apoštolov, niektorých za prorokov, iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku“ (Ef 4,7.11-13). Chcel by som vás všetkých pozvať k otvoreniu sa moci Ducha Svätého, ktorý pretvára náš život, aby sme sa aj my stali akoby malými kamienkami veľkej mozaiky svätosti, ktorú Boh vytvára dejinami, aby Kristova tvár žiarila v plnosti jeho jasou. Nemajme strach túžiť po veľkých veciach a smerovať k Božím výšinám; nemajme strach, že Boh od nás bude chcieť veľa, ale nechajme sa viesť v každodenných skutkoch jeho slovom, hoci sa niekedy cítime biedni, nehodní a hriešnici: On nás pretvorí svojou láskou.

Preložil: Ľubomír Rebek

Serafino Morazzone (†1822), diecézny kňaz, nazývaný aj ako „nový arský farár“, bol správcom farnosti v Chiuse, pri Leccu, na prelome 18. a 19. storočia: jeho cnosti sú spomínané napríklad aj spisovateľom Alessandrom Manzoniom, v jeho svetoznámom diele Snúbenci. 26.6. v Miláne.

Šieste výročie smrti pápeža Jána Pavla II.

TK KBS, RV jak; dj

Vatikán (1. apríla, RV) – Zajtra, 2. apríla, uplynie šesť rokov od vtedy, ako odišiel do domu svojho Otca nezabudnuteľný pápež Ján Pavol II. Tohtoročné výročie je prežiarené radostným očakávaním jeho blahorečenia. O týchto dvoch momentoch - o smrti a o pozdvihnutí na oltár - v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas kardinál Angelo Comastri, vikár Svätého Otca pre Štát Vatikán povedal: „Musíme uznať, že Boží ľud už vo chvíli smrti Jána Pavla II. bol istý, že vstúpil do neba - svätý. Okrem toho Joseph Ratzinger, vtedy kardinál, 8. apríla 2005 počas pohrebu na Námestí sv. Petra

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

zvolával požehnanie Jána Pavla II. «z okna nebies», a teda v istom zmysle ho už považoval za svätého. Všetci si pamätáme tie dojemné slová. Beatifikáciou bude presvedčenie Božieho ľudu potvrdené slávnostným a oficiálnym aktom zo strany cirkevnej autority.“

K posledným slovám Jána Pavla II. „Nechajte ma odísť“, kardinál Comastri dodáva: „Nechajte ma odísť“ má presný význam: Ján Pavol II. cítil, že je už na prahu domu Otca. Tieto slová, toto vyjadrenie bolo dychtivosťou srdca, radosťou, túžbou urýchliť kroky, aby prišiel k Ježišovi, vzal za ruku Máriu. Vo svojej fantázii viery som si tú chvíľu predstavoval, a som si istý, že v nebeskej bráne stála Mária.“

Ján Pavol II. bude povýšený na oltár Benediktom XVI. Dvaja pápeži, dvaja priatelia, dve osobnosti, zviazané navzájom takým putom. Aj to je aspekt mimoriadneho významu, dalo by sa hovoriť o Prozreteľnosti? Odpovedá kardinál Comastri: „Verím, že je to po prvýkrát v histórii Cirkvi, že pápež má tú radosť blahorečiť svojho predchodcu. Iste to bude mimoriadny pocit pre Benedikta XVI., ale aj duchovné ubezpečenie, že Ján Pavol II. teraz z neba chráni stopy svojho nástupcu a povzbudzuje ho čeliť výzvam dnešnej Cirkvi. Pápež Benedikt XVI. vo svojich prvých príhovoroch povedal: «Zdá sa mi, že stále počujem jeho hlas, ktorý mi hovorí: Neboj sa!» Toto pozvanie, tento imperatív, ktorý pápež Wojtyła hovoril do celého sveta, isto opakuje z neba v tejto dramatickej chvíli histórie. Držte sa Ježiša, pod pohľadom Márie prejdeme cez všetky búrky histórie, istí, že dosiahneme Boží prístav.“

28 A

Matúš 22, 1 - 14

A Ježiš im znova hovoril v podobenstvách: Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. Poslal svojich sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Ale oni nechceli ísť. Znova poslal iných sluhov s odkazom: „Povedzte pozvaným: Hostinu som už pri chystal, voly a kŕmny dobytok sú pozabíjané a všetko je pripravené; podťte na svadbu!“ Ale oni na to nedbali a odišli: jeden na svoje pole, iný za svojím obchodom. Ostatní jeho sluhov pochytili, potupili a zabili.

Kráľ sa rozhneval, poslal svoje vojská, vrahov zahubil a ich mesto podpálil. Potom povedal svojim sluhom: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodni. Choďte preto na rázcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu.“ Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých; a svadobná sieň sa naplnila hosťami. Keď kráľ vošiel pozrieť si hostí, zbadal tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného odevu. Povedal mu: „Priateľu, ako si sem mohol vojsť bez svadobného odevu?“ On onemel. Tu kráľ povedal sluhom: „Zviažte mu nohy i ruky a vyhodte, ho von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami. Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.“

Meditácia

"Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených" (Mt 22, 14).

"Nechytaj sa kachlí, popáliš sa!" "Ak chceš prejsť na druhú stranu ulice, najprv sa pozri naľavo i napravo." Rovnako, ako nás varovali rodičia, aby sa nám niečo nestalo, aj v dnešnom evanjeliu nás varuje Ježiš. Vystríha nás pred smutnými následkami, ak sa niekto dostaví pred nebeskú bránu bez "svadobných šiat" (Mt 22, 11).

Čo je to za svadobné oblečenie? Kniha zjavenia nám dáva kľúč k pochopeniu. Opisuje spasených ako tých, ktorí nosia svadobné šaty, čo si obielili v "Baránkovej krvi" (Zjv 7, 14). Vraví, že tí, ktorí boli pokrstení v Kristovi - tí, ktorí sa zakorenili v evanjeliovej zvesti o Ježišovej smrti a jeho zmŕtvychvstaní -, budú mať výsadu pripojiť sa k Pánovi počas konečnej slávnostnej hostiny.

Jedna vec je prijať tieto svadobné šaty počas krstu, ale ďalšia vec je uchovávať si ich čisté a nepoškvrnené počas celého svojho života. Každý každučký deň nás chce Boh obliecť do našich svadobných šiat - do svätosti Krista - a tvarovať naše zmýšľanie a konanie.

Je také ľahké nechať sa pohltiť požiadavkami života v tomto svete podobne ako ľudia z dnešného podobenstva, ktorí stratili zo zreteľa úžasnú možnosť byť na slávnostnej hostine, čo nás čaká v nebi. Práve preto nám Ježiš počas každej svätej omše dáva nahliadnuť do toho, ako táto slávnosť vyzerá. Tam, zhromaždení ako kráľovskí svadobní hostia, sýtíme sa jeho slovom vo Svätom písme a prijímame jeho telo a krv do svojho srdca. Toto nádherné zhromaždenie, v spojení s milosťou zmierenia, nám dáva všetko potrebné na to, aby sme si zachovali svoje svadobné šaty čisté a bez škvrn, pokiaľ čakáme na konečné pozvanie na hostinu. Ježiš vraví: "Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených" (Mt 22, 14). Boh ťa dnes pozýva. Prijmi jeho pozvanie! Venuj pozornosť jeho varovaniu! Slávny život čaká na všetkých, ktorí si zachovajú svoj svadobný odev čistý!

Matúš 22, 1 - 14

A Ježiš im znova hovoril v podobenstvách: Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. Poslal svojich sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Ale oni nechceli ísť. Znova poslal iných sluhov s odkazom: „Povedzte pozvaným: Hostinu som už pri chystal, voly a kŕmny dobytok sú pozabíjané a všetko je pripravené; podťte na svadbu!“ Ale oni na to nedbali a odišli: jeden na svoje pole, iný za svojím obchodom. Ostatní jeho sluhov pochytili, potupili a zabili.

Kráľ sa rozhneval, poslal svoje vojská, vrahov zahubil a ich mesto podpálil. Potom povedal svojim sluhom: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodni. Choďte preto na rázcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu.“ Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých; a svadobná sieň sa naplnila hosťami. Keď kráľ vošiel pozrieť si hostí, zbadal tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného odevu. Povedal mu: „Priateľu, ako si sem mohol vojsť bez svadobného odevu?“ On onemel. Tu kráľ povedal sluhom: „Zviažte mu nohy i ruky a vyhodte, ho von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami. Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.“

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Meditácia

"Podťte na svadbu!" (Mt 22, 4)

Z dnešného evanjelia jasne vidíme, že Boh chce, aby sa k nemu v nebi pridalo čo najviac jeho detí. Z podobenstva je zároveň zrejmé, že mnohí kráľovo pozvanie úplne ignorujú. A ešte aj medzi tými, ktorí pozvanie prijali, bol jeden, čo ho nebol hoden a museli ho vyhodit' do tmy. Ježiš svoje podobenstvo končí vážnym varovaním: "Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených" (Mt 22, 14).

Toto síce nie je téma, pri ktorej radi zotrávame, no Ježiš nám ňou jasne naznačuje, že peklo skutočne existuje a že tí, ktorí neprijmú Ježiša, riskujú, že v ňom skončia. Mnohí veriaci majú na to rozličné názory počnúc tým, že peklo bude preplnené, až po ten, že Boh bude na konci k všetkým milosrdný. Avšak namiesto trápenia sa nad touto otázkou radšej uvažujme, ako by sme mohli pomôcť čo najviac znížiť počet zatratených!

S tým súvisí podstatnejšia otázka evanjelizácie - podelenie sa s Božou láskou s druhými ľuďmi prostredníctvom svojich slov a skutkov. Ide o to, že sa máme navzájom milovať, ako Ježiš miluje nás.

Ak ťa znervózňuje, že by si sa mal s niekým podeliť o svoju vieru, nie si jediný. Polož si však otázku, čo je horšie: riskovať trocha rozpakov pre kráľovstvo alebo vidieť priateľa či niekoho milovaného, ako žije v odlúčení od Boha?

Čo dodať? Podstata Ježišovho posolstva je celkom jednoduchá: Boh nás miluje tak nesmierne, že sa vzdal svojho jediného Syna, aby nás zachránil od hriechu a smrti. Podobné posolstvá majú veľký dosah. Pomáhajú ľuďom pochopiť, že život kresťana znamená mať nádherný vzťah s Bohom, nielen dodržiavať pravidlá a poslúchať pokyny. Povedz týmto ľuďom, že Boh je dobrý. Porozprávaj im o jeho súcite a milosrdenstve, o jeho túžbe priviesť nás všetkých do neba. Nakoniec povedz, že Boh chce aj im prejavit' svoju lásku osobne. Oni nech len počúvajú, až kým nezachytia jeho hlas. Toto nie je celé evanjelium a nie je to ani nejaké náročné posolstvo. Boh nás chce len prekvapiť veľkou oslavou - veľkou hostinou - pre nás všetkých. Zaistime teda, aby slávnostná sála praskala vo švíkoch!

Pane Ježišu, pošli ma na pole, aby som pomáhal zožať úrodu z tvojej žatvy. Nechcem, aby bol niekto od teba odlúčený.

29 „A“

Matúš 22, 15 - 21

Vtedy farizeji odišli a radili sa, ako by ho podchytili v reči. Poslali k nemu svojich učeníkov a herodiánov so slovami: „Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste. Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehľadíš na osobu človeka. Povedz nám teda, čo si myslíš: Slobodno platiť cisárovi daň, či nie?“ Ale Ježiš poznal ich zlomyseľnosť a povedal: „Čo ma pokúšate, pokrytci! Ukážte mi daňový peniaz!“ Oni mu podali denár. Spýtal sa ich: „Čí je tento obraz a nápis?“ Odpovedali mu: „Cisárov.“ Tu im povedal: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

Meditácia

"Čí je tento obraz a nápis?" (Mt 22, 20).

Držal si už niekedy v rukách takú špinavú mincu, že si len s ťažkosťou dokázal určiť, o akú mincu ide? Možno išlo o euromincu, ktorá bola taká zanesená, až bola čierna. Bol na nej nejaký obraz aj rok vyrazenia. Ale bolo ťažké vidieť to. A možno bola minca natoľko ufúľaná, že niektoré predavačky sa zdráhali zobrať ju a spochybňovali, či je pravá.

Vedel si, že stačí lyžička octu a soli a špinavú mincu očistíš, akoby bola úplne nová? Môže to vyzeráť takmer magicky, ale ide o jednoduchú chemickú reakciu a rozpustenie nečistôt. Keď mincu očistíme, môžeme ju opäť bez obáv použiť v obchode.

Čo môžeš urobiť, keď je Boží obraz, vtlačený do tvojej duše, zanesený? Čo mu pomôže,

aby opäť žiaril ako nový? Sviatosť zmierenia! Boh vidí aj cez špinu a nečistoty.

Pozná nás a miluje nás. Práve preto nám daroval túto sviatosť: aby sa mohlo jasne ukázať, kým v skutočnosti sme!

Mincu však nev

yrobili preto, aby žiarila. Je len maličkou súčasťou celkovej ekonomiky, ale hrá veľmi dôležitú úlohu. A rovnako to platí aj o nás. Všetci sme stворení na Boží obraz a podobu, ale sme povolaní nielen k tomu, aby sme žiarili nebeskou dobrotou. Možno sa niekedy cítiš maličký ako cent, ale nikdy by si sa nemal dať oklamať. V každodenných výmenách názorov, vzťahoch a pocitoch hráš veľmi dôležitú úlohu. Môžeš

dať živé svedectvo radosti a prisľúbenia nového života pod Ježišovou vládou. Áno, možno potrebuješ očistenie, ale nezostaň iba pri tom. Teraz, keď už žiaříš, vyjdi von a odrážaj Svetlo, ktoré naplnilo tvoju dušu!

Meditácia

"Bože, buď milostivý mne hriešnemu" (Lk 18, 13).

Zdá sa, že vždy sa niekto taký nájde: je zameraný len na seba, všetky rozhovory nevyhnutne skončia pri tom, čo dosiahol, aký je dôležitý a významný. Cestoval si niekedy na nejaké zaujímavé miesto? On určite cestoval na zaujímavejšie. Sú tvoje deti či vnúčatá inteligentné? Tie jeho sú geniálne. Športuješ, šiješ alebo varíš? Určite to robí lepšie. Trpíš na artritídu? Určite nie tak ako on - alebo ju neznášaš tak statočne ako on.

Od takých ľudí utekáme. A ak by nám bol Boh podobný, určite by utiekol od farizeja z dnešného evanjelia, ktorý sa prišiel modliť do chrámu! Pretože aj keď tento muž začal dobre: "Ó, Bože, ďakujem ti," jeho modlitba vďaka nemala nič spoločné s Božím konaním. Všetko bolo o farizejovi: koľko toho pre Boha urobil a ako žiaril medzi ostatnými hriešnikmi. Jeho slová tryskajú ako fontána v samolúbej chvále vlastných úspechov a duchovného postavenia.

V tom istom čase sa v poslednom rade mýtnik búši do pŕs. Oči zabodnuté do zeme, nesmelo sa odvažuje hovoriť k všemohúcemu Bohu. Používa iba niekoľko slov, ktoré

Poznámky k homíliam Ľubomír Stanček

vychádzajú z jeho úprimného srdca: "Bože, buď milostivý mne hriešnemu" (Lk 18, 13).

Ľutuje, že vymáhal od vdovy posledné peniaze? Je to svätec v oblečení mýtnika? Ježiš sa o tom nikde nezmienil. Ale veľmi jasne hovorí, že tento muž vnímal hlbokú potrebu Božieho milosrdenstva a obrátil sa k Bohu ako k jedinému, kto ho môže zachrániť.

Dnes Ježiš každého z nás vyzýva, aby sa modlil ako mýtnik, pokorne a jednoducho. Odvráť dnes svoj zrak od seba a upriam ho na Boha. Pristúp k nemu, pripomeň si jeho slávnú vznešenosť a jeho veľkú lásku. Vedený Duchom vyjadrí vďaku a chválu za všetko, čo pre teba Boh urobil; alebo oľutuj svoje hriechy a zlyhania.

A ak ťa slová zradia, netráp sa! Pretože modlitba nie je v prvom rade o slovách, ktoré hovoríme Bohu. Je o tom, že mu prinesieme srdce, ktoré nie je sebecké - "srdce skrúšené a ponížené" (Ž 51, 19).

Pane, Ježišu Kriste, Boží Syn, viem, že aj vo mne je kus farizeja. Zmiluj sa nado mnou, hriešnikom.

33 A Matúš 25, 14 - 30

Bude to tak, ako keď sa istý človek chystal na cestu. Zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok: jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden, každému podľa jeho schopností, a odcestoval. Ten, čo dostal päť talentov, hneď šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. Podobne aj ten, čo dostal dva, získal ďalšie dva. Ale ten, čo dostal jeden, šiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl. Po dlhom čase sa pán tých sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. Predstúpil ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť talentov a vravel: „Pane, päť talentov si mi odovzdal a hľa, ďalších päť som získal.“ Jeho pán mu povedal: „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do gado ti svojho pána.“ Predstúpil ten, čo dostal dva talenty, a vravel: „Pane, dva talenty si mi odovzdal a hľa, získal som ďalšie dva.“ Jeho pán mu povedal: „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána.“ Predstúpil aj ten, čo dostal jeden talent, a hovoril: „Pane, viem, že si tvrdý človek: žneš, kde si nesial, a zbieraš, kde si nerozsýpal. Báľ som sa, preto som išiel a ukryl tvoj talent v zemi. Hľa, tu máš, čo je tvoje.“ Jeho pán mu povedal: „Zlý a lenivý sluha! Vedel si, že žnem, kde som nesial, a zbieram, kde som nerozsýpal? Mal si teda moje peniaze dať peňazomencom a ja by som si bol po návrate vybral, čo je moje, aj s úrokmi. Vezmite mu talent a dajte ho tomu, čo má desať talentov. Lebo každému, kto má, ešte sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. A neužitočného sluhu vyhodte von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami.“

"Vojdi do radosti svojho pána" (Mt 25, 21).

Odpovedz si úprimne na otázku: "S ktorým sluhom som sa pri čítaní tohto podobenstva viac stotožnil? S tretím alebo s prvými dvoma?" Ak s tretím, nie si sám. Ako veľmi sa bojíme, že stratíme aj tú trochu, o ktorej si myslíme, že ju máme! Môžeme si dokonca pomyslieť, že záver tohto podobenstva nie je fér. Prečo by mali tí, ktorí toho majú už aj tak veľa, dostať ešte viac? Podobenstvo však nie je o férovosti. Je o tom, ako nás Ježiš dokáže posilniť, aby sme prinášali ovocie pre evanjelium - ovocie, ktoré prevyšuje všetky naše prirodzené očakávania.

Len si predstav, koľko skazy by mohol do diablových plánov vnieť len jediný človek. Napríklad mama, ktorá učí svoje deti kráčať po Pánových cestách. Ako v nich formuje trpezlivosť, spravodlivosť a láskavosť. Ako im pomáha pri modlitbe a ako ich učí, aby sa k sebe správali s láskou a úctou. Deň čo deň, týždeň čo týždeň vnáša Božie kráľovstvo do života svojich detí. A nielen do ich života, ale ešte aj do života ich detí v budúcnosti. Vplýva tak v podstate na celé generácie!

Alebo taký mladý človek, ktorý o svojej viere v Ježiša svedčí v škole. Predstav si to množstvo študentov, ktorých môže povzbudiť, aby sa otvorili na to, čo Boh môže urobiť v ich živote. A pomysli na tie rozličné spôsoby, ktorými by zasa títo študenti, teraz už zapálení pre Pána, mohli vplývať na ostatných. A tak ďalej, a tak ďalej...

Je to tak. Boh naozaj môže aj твоjím prostredníctvom šíriť svoje kráľovstvo! Spomeň si na nejakú situáciu z tohto týždňa, ktorá mala pre teba význam, na priateľa či známeho, ktorému si možno pomohol posunúť sa o krôčik bližšie k Pánovi. Vykroč vo viere a pozoruj, aký účinok to bude mať. Ak sa pre Pána vzdáš centimetra, on sa ti odmení kilometrom!

Duchu Svätý, oprávňujem ťa konať oveľa plnšie v mojom živote. Príď a naplň ma svojou silou a darmi, aby som tak mohol prinášať ovocie pre kráľovstvo.

Krista Kráľa

Dňa 25. júla 1936 Zefirín Jiménez-Malla uvidel, ako milicionári na ceste bijú mladého kňaza, a začal ho brániť. Vojaci ho podrobili osobnej prehliadke a keď u neho našli ruženec, zbili ho a odviekli do väznice zriadenej v kláštore klarisiek v Barbastre. Svedkovia o ňom vypovedali, že sa vo väzení správal pokojne a väčšinou bol pohrúžený do modlitby. Jeho neter Pepita ho denne navštevovala a všemožne sa usilovala pomôcť mu. Získala si priazeň jedného z anarchistov, ktorý bol ochotný starého Róma prepustiť, ale iba pod podmienkou, že sa nebude verejne modliť, vyznávať vieru a odloží ruženec. Zefirín takúto „veľkodušnosť“ odmietol. Po pätnástich dňoch väzenia, v noci z 8. na 9. augusta 1936, Zefirína spolu s ďalšími väzňami, medzi ktorými bol aj biskup Florentino Asensio Barroso, odviekli na nákladnom aute na miestny cintorín. Tam ich všetkých bezcitne zastrelili a hodili do spoločného hrobu. Posledným výkrikom Zefirína boli slová, ktoré predtým opakoval celou cestou: „Nech žije Kristus Kráľ!“ Bol najstarším z umučených laikov. Jeho telesné pozostatky sa, žiaľ, nenašli. Pápež Ján Pavol II. beatifikoval Zefirína Jiménezza Mallu 4. mája 1997 v Ríme na námestí sv. Petra spolu s inými španielskymi mučeníkmi a jeho sviatok ustanovil na 4. mája.